

İSTANBUL
TOPKAPI
ÜNİVERSİTESİ

**LİSANSÜSTÜ
EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**KADINLARIN EŞ ŞİDDETİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ
TOPLUMSAL CİNSİYET ALGI DÜZEYİ VE BAŞA ÇIKMA
BECERİLERİ İLE İLİŞKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYŞEGÜL YILMAZ

Psikoloji Anabilim Dalı

Psikoloji Bilim Dalı

MAYIS, 2023

**KADINLARIN EŞ ŞİDDETİNE İLİŞKİN
TUTUMLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET ALGI
DÜZEYİ VE BAŞA ÇIKMA BECERİLERİ İLE İLİŞKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYŞEGÜL YILMAZ
20220501018

Psikoloji Anabilim Dalı
Psikoloji Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Yunus YÜCEL

MAYIS, 2023

21/06/2023

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAY FORMU

Psikoloji Anabilim Dalı Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı Programı 20220501018 numaralı öğrencisi **Ayşegül YILMAZ**'ın **"KADINLARIN EŞ ŞİDDETİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET ALGI DÜZEYİ VE BAŞA ÇIKMA BECERİLERİ İLE İLİŞKİSİ"** konulu Yüksek Lisans tezi Enstitümüz Yönetim Kurulunun 07/06/2023 tarihli ve 2023/08 sayılı Yönetim Kurulu kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile 21/06/2023 tarihinde kabul edilmiştir.

	<u>Unvan</u>	<u>Adı Soyadı</u>	<u>Üniversite</u>	<u>İmza</u>
ASIL ÜYELER				
Danışman	Dr. Öğr. Üyesi	Yunus YÜCEL	İstanbul Topkapı Üniversitesi	
1. Üye	Dr. Öğr. Üyesi	Gözde GÜNDOĞDU MEYDANERİ	İstanbul Topkapı Üniversitesi	
2. Üye	Dr. Öğr. Üyesi	Feyzi KAYSİ	İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa	
YEDEK ÜYE				
1. Üye	Dr. Öğr. Üyesi	Sait KAHRAMAN	İstanbul Topkapı Üniversitesi	
2. Üye	Dr. Öğr. Üyesi	Nilgün ONNAR	İstanbul Arel Üniversitesi	

ONAY

Prof. Dr. Özlem KUNDAY
Enstitü Müdürü

AKADEMİK DÜRÜSTLÜK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Kadınların Eş Şiddetine İlişkin Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Becerileri ile İlişkisi” başlıklı çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmam içerisinde kullanıldıkları her yerde atıf yapıldığını belirtir ve onurumla doğrularım.

28.05.2023

Ayşegül YILMAZ

TEŞEKKÜR

Tez sürecimde desteği ile bilgi ve tecrübesini esirgemeyen değerli tez danışman hocam Dr. Öğrt. Üyesi Yunus Yücel'e,

Zamanını ayırıp çalışmama katılarak kadına yönelik şiddet ile mücadelenin bir parçası olmayı tercih eden tüm katılımcılara

Beni her koşulda destekleyen, inanç ve sevgileri ile beni ben yapan sevgili annem Zeynep Cesur ve canım babam rahmetli Hasan Cesur'a,

İhtiyacım olan her an yanımda oldukları için sevgili kardeşlerim Altan Cesur, Hülya Çebi Cesur, Esengül Karaca, Adem Karaca, İlknur Cesur, Semra Yılmaz ve yoğun temposuna rağmen tez çalışmama yardımcı olan Onur Cengizhan Cesur'a

Bana benden çok inanan, sevgi, saygı ile destekleyen ve yüreklendiren eşim Dr. Serdar Yılmaz'a ve son olarak küçücük yaşlarına rağmen yüksek lisans sürecimin bitmesini sabırla bekleyip, anlayışla bana alan tanıyan yavrularım Arda Asım Yılmaz, Zeynep Seray Yılmaz, Buğra Ömer Yılmaz'a

Çok teşekkür ederim. İyi ki varsınız.

Ayşegül YILMAZ

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	ii
AKADEMİK DÜRÜSTLÜK BEYANI	iii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLO LİSTESİ	ix
ÖZET.....	xi
ABSTRACT	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	5
1.3. Araştırmanın Hipotezleri ve Soruları	6
1.6. Sayıtlılar	7
1.7. Sınırlılıklar.....	7
1.6. Tanımlar	8
2. LİTERATÜR.....	9
2.1. Şiddet.....	9
2.1.1. Kadına yönelik şiddet.....	10
2.1.1.1. Fiziksel şiddet	13
2.1.1.2. Psikolojik şiddet.....	14
2.1.1.3. Cinsel şiddet.....	15
2.1.1.4. Ekonomik şiddet	16
2.1.2. Kadına yönelik aile içi şiddetin nedenleri	16
2.1.3. Kadına yönelik şiddetin sonuçları	17
2.2. Toplumsal Cinsiyet.....	18
2.2.1. Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet.....	19
2.2.2. Toplumsal cinsiyet çalışmalarının tarihçesi	20
2.2.3. Toplumsal cinsiyet rolleri.....	21
2.3. Şiddetle Baş Etme Stratejileri.....	22
2.3.1. Stres kavramı	23
2.3.2. Stresle başa çıkma yöntemleri.....	24
2.3.3. Kadına yönelik şiddet ve başa çıkma stratejileri	25
3. YÖNTEM.....	26
3.1. Araştırmanın Modeli	26
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	26
3.3. Araştırmanın Ölçme Araçları	26
3.3.1. Kişisel bilgi formu.....	26
3.3.2. Kadına yönelik eş şiddeti ölçeği.....	26
3.3.3. Toplumsal cinsiyet algısı ölçeği	27
3.3.4. Başa çıkma tutumlarını değerlendirme ölçeği.....	27
3.4. Araştırma Verilerinin Analizi.....	28
4. BULGULAR.....	30
4.1. Verilerin Çözümlemesi.....	30
4.2. Betimleyici İstatistikler	30
4.2.1. Demografik değişkenlerin frekans analiz sonuçları	30

4.2.2. Ölçeklerin betimsel analiz sonuçları	31
4.3. Araştırmanın Hipotezleriyle İlişkili Bulgular.....	32
4.4. Demografik Değişkenlerle İlişkili Bulgular	36
4.4.1. Demografik değişkenlere göre kadınların eş şiddetine yönelik tutumları analiz sonuçları.....	36
4.4.1.1. Yaşa göre kadınların eş şiddetine yönelik tutumları anova analiz sonuçları	36
4.4.1.2. Eğitim durumuna göre kadınların eş şiddetine yönelik tutumları; şiddet türleri ve sosyal destek algısı alt boyutları anova analiz sonuçları.....	37
4.4.1.3. Çalışma durumuna göre kadına yönelik eş şiddeti ve alt boyutları t-test analiz sonuçları.....	39
4.4.1.4. Evlilik yöntemine göre kadına yönelik eş şiddeti ve alt boyutları t-test analiz sonuçları.....	40
4.4.1.5. Evlenirken aile rızası alımına göre kadına yönelik eş şiddeti ve alt boyutları t-test analiz sonuçları	41
4.4.1.6. Evlilik öncesi flört süresine göre kadına yönelik eş şiddeti ve alt boyutları t-test analiz sonuçları.....	41
4.4.1.7. Eş Eğitim durumuna göre kadına yönelik şiddet tutum düzeyi ve alt boyutları anova analiz sonuçları.....	42
4.4.1.8. Gelir düzeyine göre kadına yönelik şiddet tutum düzeyi ve alt boyutları anova analiz sonuçları	44
4.4.2. Demografik değişkenlere göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi analiz sonuçları.....	46
4.4.2.1. Yaşa göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi anova analiz sonuçları.....	46
4.4.2.2. Eğitim durumuna göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi anova analiz sonuçları.....	46
4.4.2.3. Çalışma durumuna göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi t-test analiz sonuçları.....	47
4.4.2.4. Evlilik yöntemine göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi T-Test analiz sonuçları	47
4.4.2.5. Evlenirken aile rızası alımına göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi t-test analiz sonuçları.....	48
4.4.2.6. Evlilik öncesi flört süresine göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi t-test analiz sonuçları	48
4.4.2.7. Eş eğitim durumuna göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi anova analiz sonuçları.....	48
4.4.2.8. Gelir durumuna göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi anova analiz sonuçları	49
4.4.3. Demografik değişkenlere göre başa çıkma tutumları ve alt boyutlar analiz sonuçları	50
4.4.3.1. Yaşa göre başa çıkma tutumları anova analiz sonuçları.....	50
4.4.3.2. Başa çıkma tutumları ve kendine yardım, uyum sağlama, kendine ceza alt boyutları anova analiz sonuçları	51
4.4.3.3. Çalışma durumuna göre başa çıkma tutumları ve alt boyutları t-test analiz sonuçları.....	53
4.4.3.4. Evlilik yöntemine göre başa çıkma tutumları ve alt boyutları t-test analiz sonuçları.....	54

4.4.3.5. Evlenirken aile rızası alımına göre başa çıkma tutumları ve alt boyutları t-test analiz sonuçları.....	55
4.4.3.6. Evlilik öncesi flört süresine göre başa çıkma tutumları ve alt boyutları t-test analiz sonuçları.....	55
4.4.3.7. Eş Eğitim durumuna göre başa çıkma tutum düzeyi ve alt boyutları anova analiz sonuçları	56
4.4.3.8. Gelir düzeyine göre başa çıkma tutum düzeyi ve alt boyutları anova analiz sonuçları	58
5. TARTIŞMA VE YORUM	60
5.1. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumları ile Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi Arasındaki İlişkiye Ait Tartışma ve Yorum	60
5.2. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumları ile Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Düzeyi Arasındaki İlişkiye Ait Tartışma ve Yorum	61
5.3. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumları ile Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği Alt Boyutlar Arasındaki İlişkiye Ait Tartışma ve Yorum.....	62
5.4. Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Düzeyi Arasındaki İlişkiye Ait Tartışma ve Yorum	63
5.5. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumları ile Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği Alt Boyutlar Arasındaki İlişkiye Ait Tartışma ve Yorum.....	63
5.6. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki	69
5.7. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Eğitim Durumuna Değişkeni ile ilişkisi	70
5.8. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Çalışma Durumuna Değişkeni ile ilişkisi	71
5.9. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Evlilik yöntemi Değişkeni ile ilişkisi	72
5.10. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Evlilikte Aile Rızası Alımı Değişkeni ile ilişkisi.....	73
5.11. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Flört Süresi Değişkeni ile ilişkisi	74
5.12. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Eş Eğitim Durumu Değişkeni ile ilişkisi	75
5.13. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkeni ile ilişkisi	76
5.14. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Kendi Ailesinden Maddi Destek Alma Durumu Değişkeni ile ilişkisi.....	76
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	78
KAYNAKÇA	80

Ekler	90
Ek-1: Bilgilendirilmiş Onam Formu	90
Ek-2: Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği Formu	91
Ek-3: Başa Çıkma Tutumları Ölçeği	93
Ek-4: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	94
Ek-5: Etik Kurul Onay Raporu.....	96
ÖZGEÇMİŞ.....	97

TABLO LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1: Ölçek ve Alt Ölçek Çarpıklık Basıklık Değerleri	28
Tablo 4.1: Sosyo-demografik değişkenler frekans analiz sonuçları	30
Tablo 4.2: 2 Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği ve Alt Boyutları Betimsel Analiz Sonuçları	31
Tablo 4.3: Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Ölçekleri, Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Başa Çıkma Tutumları Ölçekleri Arasındaki İlişkinin Korelasyon Analizi	32
Tablo 4.4: Yaşa göre Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumları; Şiddet Türleri ve Sosyal Destek Algısı Alt Boyutları ANOVA analiz sonuçları.....	36
Tablo 4.5: Yaşa Göre Yaygın İnanışlar Welch ANOVA Analiz Sonuçları.....	37
Tablo 4.6: Eğitim Durumuna Göre Sosyal Destek Algısı düzeyi ANOVA Analiz Sonuçları	37
Tablo 4.7: Şiddet Türleri Alt Ölçeği ve Yaygın İnanışlar Alt Ölçeği, Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği Welch ANOVA Analiz Sonuçları.....	38
Tablo 4.8: Çalışma Durumuna Göre Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları.....	39
Tablo 4.9: Evlilik Yöntemine Göre Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları.....	40
Tablo 4.10: Evlenirken Aile Rızası Alımına Göre Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları.....	41
Tablo 4.11: Evlilik Öncesi Flört Süresine Göre Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları.....	42
Tablo 4.12: Eş Eğitim Durumuna Göre Sosyal Destek Algısı ANOVA analiz sonuçları.....	42
Tablo 4.13: Eş Eğitim Durumuna Göre Şiddet Türleri alt boyut, Yaygın İnanışlar alt boyut ve Kadına Yönelik Eş Şiddet Tutum Düzeyi Welch ANOVA Analiz Sonuçları.....	43
Tablo 4.14: Gelir Durumuna Göre Sosyal Destek Algısı Alt Ölçeği ANOVA analiz sonuçları	44
Tablo 4.15: Gelir Düzeyine Göre Şiddet Türleri alt boyut, Yaygın İnanışlar alt boyut ve Kadına Yönelik Eş Şiddet Tutum Düzeyi Welch ANOVA Analiz Sonuçları	45
Tablo 4.16: Yaşa Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ANOVA analiz sonuçları.....	46
Tablo 4.17: Eğitim Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ANOVA Analiz Sonuçları	46
Tablo 4.18: Çalışma Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi T-Test Analiz Sonuçları	47
Tablo 4.19: Evlilik Yöntemine Göre Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları.....	47
Tablo 4.20: Evlenirken Aile Rızası Alımına Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi T-Test Analiz Sonuçları	48

Tablo 4.21: Evlilik Öncesi Flört Süresine Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi T-Test Analiz Sonuçları	48
Tablo 4.22: Eş Eğitim Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ANOVA analiz sonuçları.....	48
Tablo 4.23: Gelir Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ANOVA analiz sonuçları	49
Tablo 4.24: Yaşa göre Başa Çıkma Tutumları ve Kendine Yardım, Uyum Sağlama, Kendine Ceza Alt Boyutları ANOVA analiz sonuçları	50
Tablo 4.25: Yaşa Göre Yaklaşım ve Sakınma Kaçınma Welch ANOVA Analiz Sonuçları	51
Tablo 4.26: Eğitim Durumuna Göre Kendine Yardım düzeyi ANOVA Analiz Sonuçları	51
Tablo 4.27: Eğitim Durumuna Göre Yaklaşım, Uyum Sağlama, Sakınma Kaçınma, Kendine Ceza alt ölçeği ve Başa Çıkma Tutumları Ölçeği Welch ANOVA Analiz Sonuçları.....	52
Tablo 4.28: Çalışma Durumuna Göre Başa Çıkma Tutumları ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları.....	53
Tablo 4.29: Evlilik Yöntemine Göre Başa Çıkma Tutumları ve Alt Boyutları T-Test Analiz	54
Tablo 4.30: Evlenirken Aile Rızası Alımına Göre Başa Çıkma Tutumları ve Alt Boyutları T-Test Analiz	55
Tablo 4.31: Evlilik Öncesi Flört Süresine Göre Başa Çıkma Tutumları ve Alt Boyutları T-Test Analiz	55
Tablo 4.32: Eş Eğitim Durumuna Göre Kendine Yardım ANOVA analiz sonuçları.....	56
Tablo 4.33: Eş Eğitim Durumuna Göre Başa çıkma tutumları, yaklaşım, uyum sağlama, sakınma kaçınma Düzeyi Welch ANOVA Analiz Sonuçları	57
Tablo 4.34: Gelir Durumuna Göre Başa çıkma Tutumları ve Kendine Yardım, Uyum Sağlama, Kendine Ceza Alt Ölçeği ANOVA analiz sonuçları.....	58
Tablo 4.35: Gelir Durumuna Göre Yaklaşım ve Sakınma Kaçınma alt boyut, Welch ANOVA Analiz Sonuçları.....	58

ÖZET

KADINLARIN EŞ ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI VE BAŞA ÇIKMA TUTUMLARI İLE İLİŞKİSİ

Bireysel hak ve özgürlükler ülkelerin düzenlediği anayasa ve yasalarla güvence altındadır. Evrenseldir. Bütünlüğü içinde sınırlandırılmaz, dokunulamaz, devredilemez ve vazgeçilemezdir. Bireylerin haklarının korunması, tüm sosyal ve kültürel toplumun bütünlüğü, en küçük birimi aileden başlayarak, şehir yaşamını, ekonomik yaşamı ve nihayetinde bir ulusun ve ülkenin korunması anlamına gelmektedir. Toplumun birlik ve bütünlüğü içinde kadının temel hak ve özgürlüklerinin desteklenmesi tüm toplumun refahı ve geleceğinin desteklenmesidir. Kadınlara yönelik eş şiddeti, ciddi bir insan hakları ihlali ve ciddi bir küresel halk sağlığı sorunudur. Bu amaca uygun olarak, araştırmada, kadınların, eş şiddetine ilişkin tutum düzeylerinin; toplumsal cinsiyet algı düzeyi ve başa çıkma becerileri ile ilişkisinin incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırma kadınların maruz kaldığı eş şiddetini, şiddete ilişkin inançlarını ve sosyal destek algısına yönelik bilgiler edinmesi, bulunduğu toplumda toplumsal cinsiyet algısı sonucu kabullendiği, kendine hak gördüğü, mağdur olduğunu algılamadığı durumları açığa çıkarabilmek ve uğradığı şiddeti fark edebilmesi ve oluşan farkındalık doğrultusunda başa çıkabilme becerilerini geliştirmesi adına önemli bir çalışmadır. Çalışmaya İstanbul'da yaşayan okuma-yazma bilen 302 evli kadın katılmıştır. Katılımcılara Demografik Bilgi Formu, Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Başa Çıkma Tutumları Ölçeği uygulanmıştır. Veriler SPSS 22.00 programı ile değerlendirilmiştir. Araştırmada kadınların eş şiddetine yönelik tutumlarının toplumsal cinsiyet algısı ve başa çıkma tutum düzeyleri arasında önemli ilişkiler elde edilmiştir.

Anahtar kelimeler: *Eş şiddetine yönelik tutumlar, toplumsal cinsiyet, başa çıkma.*

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP OF WOMEN'S ATTITUDES TOGETHER WITH GENDER PERCEPTIONS AND COATING ATTITUDES

Individual rights and freedoms are guaranteed by the constitutions and laws of countries. It is universal. It is inalienable, inviolable, inalienable and inalienable in its entirety. The protection of the rights of individuals means the integrity of the entire social and cultural society, starting with the smallest unit of the family, city life, economic life and ultimately the protection of a nation and country. Supporting the fundamental rights and freedoms of women within the unity and integrity of the society is to support the welfare and future of the whole society. Spousal violence against women is a serious violation of human rights and a serious global public health problem. In accordance with this purpose, in the study, the level of attitudes of women towards spouse violence; In this study, it was aimed to examine the relationship between gender perception level and coping skills. The research is aimed at obtaining information about the spouse violence that women are exposed to, their beliefs about violence and perception of social support, to reveal the situations that they accept as a result of gender perception in the society they live in, that they feel entitled to, that they do not perceive that they are victims, and that they can realize the violence they have suffered and develop their coping skills in line with the awareness that has arisen. It is an important work. 302 married women living in Istanbul participated in the study. Demographic Information Form, Spouse Violence Against Women Scale, Gender Perception Scale and Coping Attitudes Scale were administered to the participants. The data were evaluated with the SPSS 22.00 program.

Keywords: *Attitudes towards spousal violence, gender, coping.*

1. GİRİŞ

1.1. Problem

Bireylerin oluşturduğu aile ve akrabalık ilişkileri, coğrafi ve kültürel yapısı, sosyal gelişmişlik düzeyi, bireylerin şartlanmış veya dolaylı olarak öğrenilmiş çaresizlikleri içerisinde, kendi sahip oldukları haklarını bilmemelerinin oluşturduğu durumlar, bireyler arasında ilişkilerin şiddet boyutuna ulaşmasına sebep olmaktadır. Kişinin fiziki güçlülüğünü, kendisi ya da bir başkasına karşı fiziksel hasar oluşturacak şekilde uygulaması Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından şiddet olarak tanımlanmaktadır (WHO, 2002). Erkeğin kadına ve çocuğa uyguladığı aile içi şiddet, görülen en yaygın şiddet biçimidir (Güler, Tel ve Tuncay, 2005). Kadın ve maruz kaldığı psikolojik ve fiziksel şiddet insanlık tarihi boyunca toplumların kanayan bir yarası olduğu gerçektir. Kadına yönelik, istismar, taciz ve şiddetlerin farkındalığı yakın tarihimizde toplumların iletişim ve haber alma araçlarının artması ile daha da dikkat çeken bir konu olmuştur. İnsanlık tarihi içerisinde, erkeğin avcı ve toplayıcı oluşu, kadının çocuk doğurması, aile için bütünlüğü sağlaması, çocukları yetiştirmesi, kadın ve erkek arasında rollerin oluşmasında büyük bir etkiye sahiptir (Kandiyoti, 1997). Batı medeniyetleri tarihi içerisinde kadına verilen rol her alanda baskıcı olarak kendisini göstermektedir. Demokrasi ve gelişmiş toplum yapısı açısından örnek gösterilen ABD’de kadınlara oy hakkı 1920’de on dokuzuncu anayasa değişikliğiyle verilmiştir. Kadınlara oy hakkı verilmesinde I. Dünya Savaşı ve sonrasında kadınların topluma her açıdan sunduğu katkılar önemli rol oynamaktadır (Ellen Carol DuBois, 1998). Fransa’da kadınlara seçme ve seçilme hakkı 1944’te yapılan yasa değişikliğiyle verilmiştir. Daha sonrasında 1945’te de kadınlar ilk defa meclis ve parlamento seçimlerinde oy kullanmışlardır (Leslie Hume, 2016). Bilim dünyasında bilim kadınlarının sağladığı katkıları, kabul etmede ve kadınlara ait başarıların kabul edilmesinde I. ve II. Dünya Savaşlarının etkileri bulunmaktadır.

Bu alanlarda araştırma yapan bilim insanları tarafından, kadına yönelik şiddetin suç olduğu ve aile içinde bir problem yarattığı, meydana gelen şiddetin algılanması

ve hangi tür aile yapılarında ortaya çıktığı ve ne tür riskler oluşturduğu araştırılmıştır. Doğal olarak çalışmaların ortaya çıkaracağı sonuçlar, aile bütünlüğünü sağlama, kadına yönelik şiddetin ortadan kaldırılması açısından büyük önem arz etmektedir (Polat, 2001). Yakın zamana kadar kadına yönelik şiddetin nedeninin ruhsal bozukluklar olduğu düşünülürdü. Ancak günümüzde şiddetin tek bir sebebe dayanamayacağı, şiddetin sebeplerinin karmaşık olduğu görülmüştür. Son yıllarda toplumun şiddet algısı, medya organları, kültürel değerler, sosyal iletişimsizlik ve güvensizlik, ekonomik nedenler, göç ve çevrenin kadına yönelik şiddetin belirleyicileri olduğu gözlemlenmektedir. Yapılan bir diğer araştırma şiddeti uygulayan %95 erkek olduğu ve şiddet mağdurlarının da %90'dan fazlasının kadın ve çocuklar olduğunu göstermektedir (Aile Araştırma Kurumu 1995).

Toplumsal cinsiyet kavramı, biyolojik cinsiyetin toplumsal ve kültürel olarak belirlenmiş cinsiyetten ayırmak üzere kullanılmaktadır. Bireylerin sosyal olarak belirlenmiş olan rol ve sorumluluklarını, toplumdaki konum ve davranışlarını belirler ve tarihsel-toplumsal süreç içinde oluşan, evrimleşen ilişki örüntülerini kapsar (Ertürk, 1996). Toplumsal cinsiyet algısına bakıldığında kadının pek çok alanda (sosyal, kültürel, siyasi, ekonomik) erkeğe göre daha düşük olarak konumlandırılmaktadır (Sakallı-Uğurlu, 2002). Kadınlara dair küçümsemeler ve olumsuz yüklemeler içine doğulan kültürel yargılarla da belirlenmektedir. Toplumsal rolleri nedeniyle oluşan ataerkil yapı kadınların yaşamlarına dair önemli ölçüde kısıtlama ve aynı zamanda yaşadığı olumsuzlukları benimseyerek maruz kaldığı kısıtlamaları normal görmelerine neden olmaktadır. Türk toplumunda da kadının namuslu olması anlayışı, mütevaziliğine, giyimine dikkat etmesi, başkalarınca uygun görülen evliliği kabul etmesi, bekarken ayrı eve çıkamaması gibi kavramlar içermektedir (Ertürk, 2015). Kadınların maruz kaldıkları şiddete rağmen, ilişkilerini sürdürmelerinin, toplumun geleneksel değerleri ve toplumsal cinsiyet algısı, erkeğin uyguladığı şiddeti kadının kabullenmek mecburiyetinde olduğu inancına, erkeğin de kendi toplumsal rolü gereğiymiş gibi algılamasına yol açmaktadır (T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu 1995).

Lazarus ve Folkman (1984) Bireylerin iyilik halini tehlikeye sokarak kapasitelerini kullanmasını engelleyen, kişinin çevre ile etkileşiminde uyumsuzluktur. Başa çıkma ise iç ve dış dünyanın bireyde meydana getirdiği ihtiyaç

ve zorlukları kontrol edebilmek, azaltabilmek için bireyin gösterdiği bilişsel ve davranışsal çabalar. Kadının şiddeti algılama ve tanımlama şekli; çocukluk dönemi yaşantıları, içinde bulunduğu kültürel ortam, kişilik özellikleri gibi pek çok etken kadının şiddetle nasıl baş edeceğini belirlemede önemli rol oynar. Kadınlar maruz kaldıkları şiddet yaşantısını şiddet olarak nitelendirmedikleri için karşı çıkma, reddetme davranışı göstermemektedirler (Mor Çatı, 1998). Felson'a (1999) göre kadına yönelik şiddetin kötü olarak kabul edilmesine rağmen tolere edilmesinin nedenlerinden biri aile mahremiyeti inancıdır. Lazzarus ve Folkman (1980), geliştirdikleri modelde başa çıkma tutumlarını; Problem odaklı ve duygu odaklı başa çıkma olmak üzere iki başlıkta toplamıştır.

İncelenen bir araştırmada, Dünya Sağlık Örgütü tarafından finanse edilerek, Kadına Yönelik Şiddet Yaygınlığı Küresel Veri tabanından alınan verilere dayalı olarak; küresel, bölgesel ve ülke tahminleri geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu veriler, MEDLINE, Global Health, Embase, Social Policy ve Web of Science'ı araştıran sistematik bir literatür taraması ve ulusal istatistikler ile diğer web sitelerinin kapsamlı aramaları yoluyla araştırılarak karar verilmiştir. Dahil edilen araştırmalar 2000 ile 2018 yılları arasında gerçekleştirilen, ulusal veya alt-ulusal düzeydeki araştırmalar dikkate alınmıştır. Çalışmaya 15 yaş ve üstü kadınlar dahil edilmiş ve yakın partner şiddeti için fiziksel veya cinsel veya her ikisi için eyleme dayalı ölçümler kullanılarak analizler gerçekleştirilmiştir. İdari veriler dahil olmak üzere nüfusa dayalı olmayan veriler, tüm nüfusa dayanmayan araştırmalar, yalnızca fiziksel veya cinsel ya da her ikisinin, yakın partner şiddetinin diğer şiddet biçimleriyle birleşik yaygınlığını sağlayan sonuçlara sahip araştırmalar ve yetersiz veri içeren araştırmalar hariç tutulmuştur. Yaş, yıl ve ülkeye göre yaşam boyu ve geçmiş yıl yakın partner şiddetini ortaklaşa tahmin etmek için Bayesçi çok düzeyli bir model üzerine çalışmalar oturtulmuştur. Bu çerçevede, heterojen yaş grupları ve sonuç tanımındaki farklılıklar ve ulusal veya alt-ulusal temsilci olmalarına bağlı olarak ağırlıklı anketler için ayarlanmıştır. Veri tabanı yaklaşık 2 milyon kadının yanıtlarını toplayan 366 uygun çalışmayı içermektedir. 161 ülke ve bölgeden elde edilen veriler, küresel kadın ve kız nüfusunun (15 yaş ve üzeri) %90'ını kapsamaktadır. Küresel olarak, 15-49 yaş arası daha önce partner olmuş kadınların %27'sinin (belirsizlik aralığı (%23-31) yaşamları boyunca fiziksel veya cinsel ya da her ikisinden birden yakın partner şiddetine maruz kaldığı tahmin edilmektedir; bu oranın %13'ü (10–

%16'sı ankete katılmadan önceki yıl bunu yaşıyor. Bu şiddet erken başlar, ergen kızları ve genç kadınları etkiler, 15-19 yaş arası kadınların %24'ü (%21-28) ve 19-24 yaş arası kadınların %26'sı (%23-30) bu şiddeti zaten yaşamıştır. 15 yaşından beri en az bir kez düşük gelirli ülkeler, yüksek gelirli ülkelerle karşılaştırıldığında daha uzun yaşam süresi ve hatta daha belirgin olarak geçmiş yıl yaygınlığının daha yüksek olduğunu bildiren bölgesel farklılıklar mevcuttur. Çalışmanın sonucunda kadınlara yönelik eş şiddetinin dünya çapında COVID-19 salgınından önce de oldukça yaygın olduğunu göstermektedir. Yakın partner şiddetinin önlenilebileceğine dair sağlam kanıtlara rağmen hükümetler, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddetin ortadan kaldırılmasına ilişkin tepki ve duruşlarını ortaya koymalıdır. Sadece Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşma yolunda değil, ayrıca etkili çok sektörlü müdahalelere yatırım yapmaya, yakın partner şiddetine halk sağlığı tepkisini güçlendirmeye ve bunun COVID-19 sonrası yeniden yapılanma çabalarında ele alındığından emin olmaya acil bir ihtiyaç olduğunu yapılandırmalıdır (Sardinha, L., 2022).

Hindistan'da 2016 yılında gerçekleştirilen bir çalışmada özellikle Güney Hindistan, Puducherry'nin kırsal bir bölgesinde evli kadınlar arasında aile içi şiddetin yaygınlığı ve bununla ilişkili faktörler araştırılmıştır. Kadın sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri göz önüne alındığında, şiddetin toplumdaki yükünün değerlendirilmesi, mağdurlara yönelik hizmetlerin planlanmasında yardımcı olması amaçlanmıştır. Önceden test edilmiş anketler ile katılımcılar üzerinde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ulusal Aile Sağlığı-3 anketi kullanılarak 12 soru üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır. 310 katılımcısının %56,7'si bir tür aile içi şiddet, %51,3'ü psikolojik şiddet, %40'ı fiziksel şiddet ve %13,5'i cinsel şiddet olduğu sonucuna varılmıştır. Kadınların okuma yazma bilmemesi ile aile içi şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Düzeltilmiş olasılık oranları AOR: 4.3, %95 güven aralığı: 1.1–15.7 P: 0.03 ile hesaplanmıştır. Aşk evliliği ve evliliğin kayıt altına alınmaması gibi diğer faktörler, şiddetle anlamlı bir şekilde ilişkili olduğu ortaya konmuştur. Çalışmada şiddet sorununu hafifletmek için okuryazarlığın geliştirilmesi, adli yardım konusunda farkındalık yaratılması ve birinci basamak sağlık merkezlerinde şiddet mağdurlarının taranması gibi çok sektörlü müdahaleler başlatılması önerilmektedir (George, J. 2016).

Kadına yönelik şiddeti onaylayan ataerkil söylem şiddet uygulayanları yüreklendirmekte; ekonomik durumdaki yetersizlikler, düşük eğitim düzeyi kadına yönelik aile içi şiddeti artırmaktadır. Araştırmalar destekleyici aile ortamının kadınların şiddeti reddetme, kendilerini koruma stratejileri geliştirme ve şiddeti durdurmak için dış destek arama konularında daha güçlü olmalarına katkıda bulunduğunu göstermektedir (Coker ve arkadaşarı, 2000). Kadınların eşitlikçi bakış açısı ve şiddetle başa çıkmada, eğitim durumu, eş eğitim durumunun yüksek olması, ekonomik olarak güçlü olması, şiddet riskini azaltmakta ve başa çıkma becerilerinin arttırdığı görülmektedir (Johnson, ve Ferraro, 2000). Yapılan literatür incelemesinde kadınların şiddete ilişkin tutumları; sosyo-demografik özelliklerin, toplumun sosyal ve kültürel yapısı ile doğrudan ilişkili olduğu görülmektedir. Çalışmanın motivasyon ve amaçları doğrultusunda, toplum yapısı ve bireylerin algılarını değerlendirerek, şiddete karşı tutum ve başa çıkma becerilerinin geliştirilmesi, şiddete maruz kalan kadınların haklarını arayabilmeleri için farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir.

Literatürde yer alan “kadına şiddet” çalışmalarında, mağduriyet yaşayan kadınlar üzerinden örneklem oluşturulduğu görülmektedir. Gerçekleştirmiş olduğumuz çalışmada farklı olarak, evli kadınların şiddete bakış açıları, toplumsal cinsiyet algıları ve şiddet başa çıkma tutumlarını ölçerek ortaya koyan bir kaynak sunmaktadır. Araştırma, toplumda eş şiddetine yönelik farkındalığı artırabilmesi ve kadınların bu konudaki tutumları ve başa çıkma becerileri hakkında bilgi sahibi olması, açısından önemlidir. Eş şiddetinin nedenlerini ve etkilerini daha iyi anlaşılması, önleyici tedbirlerin geliştirilmesi ve şiddetin azaltılması için daha etkili politikaların oluşturulması önem arz etmektedir. Araştırmamız, toplumun eşitlikçi bir yapıya sahip olması, şiddetin önlenmesi ve kadınların güçlendirilmesi amacıyla sivil toplum örgütleri önderliğinde programlar geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Araştırma literatüre sağladığı katkılar açısından; kadınların kendi fikirlerini yansıtan, şiddete yönelik tutumlarında eşitlikçi bakış açısı, algısı ve mağduruyite dair başa çıkma düzeylerinin belirlendiği bir kaynak niteliğindedir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı kadınların, eş şiddetine ilişkin tutum düzeylerinin; toplumsal cinsiyet algı düzeyi ve başa çıkma becerileri ile ilişkisinin incelenmesidir. Araştırma kadınların maruz kaldığı eş şiddetini, şiddete ilişkin inançlarını ve sosyal

destek algısına yönelik bilgiler edinmesi, bulunduğu toplumda toplumsal cinsiyet algısı sonucu kabullendiği, kendine hak gördüğü, mağdur olduğunu algılamadığı durumları açığa çıkarabilmek ve uğradığı şiddeti fark edebilmesi ve oluşan farkındalık doğrultusunda başa çıkabilme becerilerini geliştirmesi adına önemli bir çalışmadır.

1.3. Araştırmanın Hipotezleri ve Soruları

H₁: Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları toplam puanları ile toplumsal cinsiyet algısı toplam puanları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki vardır.

H₁: Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları toplam puanları ile toplumsal cinsiyet algısı toplam puanları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki vardır.

H₂: Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları toplam puanları ile başa çıkma tutumları toplam puanları arasında pozitif bir ilişki vardır.

H₃: Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları toplam puanları ile başa çıkma tutumları ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

H₄: Toplumsal cinsiyet algısı toplam puanları ile başa çıkma tutumları toplam puanları arasında ilişki yoktur.

Bu çalışmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1. Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyet algısı ve başa çıkma düzeyleri, yaş değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
2. Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyet algısı ve başa çıkma düzeyleri, eğitim değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyet algısı ve başa çıkma düzeyleri, çalışma durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyet algısı ve başa çıkma düzeyleri, evlilik yöntemi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

5. Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyet algısı ve başa çıkma düzeyleri, evlenirken aile rızası alma değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
6. Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyet algısı ve başa çıkma düzeyleri, evlilik öncesi flört süresi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
7. Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyet algısı ve başa çıkma düzeyleri, eş eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
8. Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyet algısı ve başa çıkma düzeyleri, hane gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
9. Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyet algısı ve başa çıkma düzeyleri, kendi ailesinden maddi destek alma durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

1.6. Sayıtlar

- Araştırmanın örneklemini evreni temsil etmektedir.
- Araştırmanın örneklemini oluşturan İstanbul’da yaşayan evli ve okur-yazarlığı olan kadınlar, kullanılan veri toplama araçlarını içtenlikle yanıtlamışlardır.
- Araştırmada kullanılan istatistiksel teknikler, bu araştırmanın değişken türleri ve yapılacak analizler için amaçlara uygundur.

1.7. Sınırlılıklar

- Bu araştırma 2020-2021 yılında, İstanbul ilinde okuma-yazma bilen kadınların ölçek maddelerine verdikleri cevaplarla sınırlıdır.
- Bu araştırmada, “Kadına Yönelik Eş Şiddeti Ölçeği”, “Toplumsal Cinsiyet Algısı” “Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği”nin, ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Kadına yönelik eş şiddet tutumu: Kadına yönelik şiddet, bir kadına cinsiyeti nedeniyle uygulanan her türlü fiziksel, cinsel veya psikolojik şiddeti ifade eder (United Nations Women, 2018).

Toplumsal cinsiyet algısı: Toplumsal cinsiyet, bireylerin biyolojik cinsiyetlerinin ötesinde, sosyal, kültürel ve tarihsel faktörlerin etkisiyle belirlenen davranış, beklenti ve rolleri ifade eder. Toplumsal cinsiyet, cinsiyet eşitliği ve kadın hakları çalışmalarında önemli bir kavramdır (UN Women ,2021).

Başa çıkma tutumu: Carver, Scheier ve Weintraub'a göre (1989), başa çıkma tutumları, stresli olayları algılama, duygusal tepkileri düzenleme, problem çözme ve sosyal destek arama gibi bireyin stresli durumlarla başa çıkma stratejilerini içerir.

2. LİTERATÜR

2.1. Şiddet

Şiddet, dünyada ve ülkemizde yapılan tanımlamalara bakıldığında ortak nokta kişiye yönelik ve kişinin rızası dışında gücün kullanılmasıdır. Etimolojik açıdan, şiddet kelimesi Arapçadan dilimize çevrilmiş; sertlik, sert ve kaba davranış, kaba kuvvet kullanma anlamı taşımaktadır (Köknel, 1996). İnsanlık tarihinden günümüze güncelliğini yitirmeyen ve birçok disiplinin gündeminde olan konuların başında gelmektedir. Zamana ve sosyal yapıya göre değişen bir kavram olan şiddet son yıllarda en fazla dikkat çeken konulardan birisidir (Kocacık, 2004). Toplumun gündelik hayat algısında kimi zaman normalleşen şiddet, toplumlararası ve kuşaklararası aktarımlarla öğrenilen bir davranış ve yönelimdir. Bu doğrultuda bireysel ve toplumsal yönü birlikte ele alındığında şiddeti açıklamak karmaşık bir hal almıştır.

Şiddet, bilinçli olarak karşıdaki kişi, kurum ya da kuruluşlara karşı uygulayıcı tarafınca üstünlük sağlamak, hâkimiyet kurmak, saygınlık, ilgi görmek gibi maddi manevi çıkar sağlamak amacı ile uygulanan bir davranış türüdür (Tekin, 2011).

DSÖ şiddeti; yaralanma, ölüm, psikolojik zarar, yoksunluk ile sonuçlanması muhtemel olan, tehdit veya fiili olarak kendisi, başka biri yada gruba karşı fiziksel gücün kasıtlı kullanımı olarak tanımlamaktadır. Kendine yönelik, kişilerarası ve toplu şiddet olmak üzere üç başlık altında incelemiştir. (Krug, Dahlberg, Mercy, Zwi ve Lozano, 2002)

1. Kendine yönelik şiddet: Kişilerin kendisine yönelik zarar verme niyeti ile yoksun bırakma, istismar etme, fiziksel zarar verme, intihar girişimi gibi durumları kapsar.
2. Kişilerarası şiddet: Aile içi ve eş şiddeti, toplum şiddeti olarak ikiye ayrılmıştır. Aile içi şiddet ise çocuğa yönelik, yaşlılara yönelik ve partner şiddeti olmak üzere 3 kategoriye ayrılmaktadır. Aile içi şiddetin çocuk ve yaşlı boyutu, çocuklara kötü davranım, ihmal ve istismar, yaşlılara yönelik

ihmal, şiddet, kötü davranım ve istismarı içerir. Partner boyutu ise partnerler arası şiddet ve kötü davranım içerir. Toplumsal şiddet boyutu yakın-tanıdık tarafından şiddet ve yabancı şiddeti olarak 2'ye ayrılmaktadır. Toplumsal şiddetin yakın kişileri içeren boyutu kişinin tanıdığı, bildiği biri tarafından şiddete uğramasıdır. Yabancı şiddeti ise kişinin tanımadığı biri tarafından uğraması muhtemel fiziksel saldırı, haklarının gasp edilmesi gibi durumları içerir. (Krug, Dahlberg, Mercy, Zwi ve Lozano, 2002).

3. Toplu şiddet: büyük gruplarca işlenen sosyal, politik, ekonomik şiddeti tanımlamaktadır (WHO, 2015). Kollektif şiddet bir grubun destekçileri, mensupları tarafından başka bir gruba veya bireye uygulanan şiddettir. (Krug, Dahlberg, Mercy, Zwi ve Lozano, 2002).

2.1.1. Kadına yönelik şiddet

Sahip olunan gücün cinsiyet kavramı doğrultusunda kadına yöneltilmesi ve kadına zarar veren sonuçlar doğurması kadına yönelik şiddet olarak tanımlanabilmektedir (Subaşı ve Akın, 2022). Birleşmiş Milletler Genel Meclisi tarafından yayınlanan 'Kadına Yönelik Şiddetin Yok Edilmesi Bildirgesi'nde kurumsal ya da özel alanda kadına yönelik uygulanan fiziksel, ekonomik, cinsel ya da duygusal zarar vermeye yönelik tüm davranışlar kadına yönelik şiddet olarak tanımlanmıştır. Kadın, fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik olarak değişik şekillerde şiddete maruz kalmaktadır.

Kadına yönelik şiddetin ele alındığı araştırmalar, ülke, toplum ve daha yerel değişkenler bağlamında incelenebilmektedir. Çalışmalar kadına yönelik fiziksel şiddeti, psikolojik şiddeti, cinsel şiddeti veya ekonomik şiddeti tek tek dikkate alabildiği gibi, bu eylemlerin ilişkili olduğu ikili, üçlü ve daha fazla bütünleşik olması durumlarını araştırmaktadır. Dikkate alınan bu araştırmaların sonuçlarının aile, sosyal toplum ve ekonomik hayat üzerindeki kazanım ve kayıpları bakımından araştırılması ve bunların toplam olarak ülkeler paydasında incelendiği görülmektedir. Özellikle Dünya Sağlık Örgütü tarafından ülkelerin kendi yerel ve bölgesel bağlamındaki araştırmalar genelleştirilerek sunulmuştur.

N. Duvvury ve ekibinin 2021 yılında gerçekleştirdikleri çalışmada Gana'da 2066 katılımcı ve Pakistan'da 3054 katılımcı ile kadına yönelik şiddetin seçim ve eylemlilik üzerine etkilerinin incelendiği bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen çalışmada kadına ve kız çocuklarına yönelik şiddetin ekonomik ve sosyal etkileri hakkında benzersiz veriler ortaya konulmuştur. Bu araştırmanın bulguları, şiddetin ekonomik ve sosyal maliyetlerinin daha derinden anlaşılması gerektiğine işaret ediyor. Gana ve Pakistan'daki kadına şiddet nedeniyle hem ücretli hem de ücretsiz işlerin üretkenlik maliyetlerine dair kanıtlar sunuyor (N. Duvvury ve diğerleri 2021).

Literatürdeki araştırmalar incelendiğinde kadına şiddetin fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik olabileceği ana başlıklar altında belirtilmiştir. Fakat bu şiddet başlıklarının dışında kadına şiddete sebep olan sosya-kültürel şartlanmalar olabileceği gibi, kentlerin fiziksel yapısı ile çevresel etkenlerde değerlendirilmelidir. Gerçekleştirilen bir çalışmada Meksika, Corregidora'da kadına yönelik şiddete ve şiddet korkusuna tepki ve kadınların başa çıkma stratejileri araştırılmıştır. Kentsel kamusal alanlarda Kadına Yönelik Şiddete karşı savunmasızlık kaynaklarına ilişkin kadınların algılarını ve bu şiddete tepkilerini incelemektedir. Meksika, Corregidora belediyesinin kentsel alanı bir vaka çalışması olarak kullanılmış ve farklı kadına şiddet türleri hakkında ilk elden veriler, 50 kadınla gerçekleştirilen 7 odak grup görüşmesi aracılığıyla toplanmıştır. Sosyo-Ekolojik Çerçevede aydınlatma sağlanması, dar erişim yollarının azaltılması, kaldırımların iyileştirilmesi ve yaya hareketliliğine öncelik verilmesi gibi altyapı iyileştirmelerinin, kişisel güvenlik sorumluluğunun yükünü bırakmak yerine kamusal alanlarda kadına yönelik şiddeti önlemenin ileriye dönük bir yolu olabileceğini göstermektedir. Şiddet ve mağduriyet riskini artıran faktörlerin belirlenmesi, kentsel önleme ve müdahale stratejilerinin geliştirilmesi açısından önemlidir. Yani yol kaplama, sokak aydınlatması, yollardaki ve kamusal alanlardaki engellerin kaldırılması ve yaya yolu ve kaldırım genişliğinin potansiyeli vurgulanmaktadır. Kadına yönelik şiddete ilişkin davranışsal ve sosyal norm değişiklikleri, hassas polislik ve izleme ve toplum uyumunu teşvik etmeye yönelik girişimler, kadına yönelik şiddetin azaltılmasında etkili olabilir (Garfias Royo, 2023).

Kadına yönelik şiddetin sayısı ve gerçekleri reddedilemez olmakla birlikte bu konudaki verilerin sağlıklı olması ve araştırmanın yapıldığı bölge ile ilgili tüm verileri içeriyor olması tartışmalıdır. 2021 yılında yapılan Endonezya'da kadına yönelik şiddetin durumu ve veri doğruluğu üzerine bir araştırmada bu konu tartışılmıştır. Sorun olarak devlete ait iki kurumun kadına yönelik şiddetle ilgili verileri düzenli olarak yayınladığı fakat yayınlanan verilerin ulusal şiddet verilerini temsil etmediği çalışmada söylenmiştir. Şiddetin seviyesine bağlı olarak mağdurlardan istenen formların bürokratik olarak yük getirmesi en önemli sebeplerden biri olarak gösterilmiştir. Sorun şu ki, MoWECP katmanlı veri toplama sistemi çok bürokratik ve çok detaylı, dolayısıyla yerine getirilmesi çok zor. Komnas Perempuan'nın veri toplama modelinin uygulanması çok daha kolay ve verimlidir. Her iki kurumunda veri toplamada yetersiz olan ülke internet alt yapısını kullanıyor olması diğer bir zorluktur (Noer, K. U., 2021).

Peru'da gerçekleştirilen ve kadınlara yönelik şiddet çalışmasında, kentsel ve kırsal alanlardan toplam 25 bölgeden olasılık dağılım örnekleme tasarımına sahip çok aşamalı bir anket kullanılarak araştırma yapılmıştır. 15-49 yaş aralığına sahip yaklaşık olarak 62 bin kadın çalışmaya dahil edilmiştir. Kadınların özellikle yakın partner şiddeti konusundaki değerlendirmeleri çalışmada yer almıştır. Kadınların maruz kaldığı fiziksel, psikolojik veya cinsel şiddet için mutlak frekanslar ve ağırlıklı oranlar kullanılarak tanımlanmaktadır. İlgili faktörlerin ilgili %95 güven aralıklarıyla yaygınlık oranlarını hesaplamak için Poisson ve günlük bağlantı işlevi ile genelleştirilmiş doğrusal modeller kullanılmıştır. Genel olarak eş şiddetine maruz kalan %38,7 idi. Cinsel, psikolojik ve fiziksel şiddet sırasıyla %6,9, %26,8 ve %31,2 olduğu çalışmada görülmektedir. Herhangi bir yakın partner şiddeti sıklığı, genç kadınlarda, yakın partnerleriyle yaşayan veya evli olanlarda ve Lima'dan farklı bir kıyı bölgesinde yaşayanlarda daha düşüktür. Yakın partner şiddeti, eğitim düzeyi düşük olan kadınlarda veya eğitim düzeyi düşük olan eşlilerde, çocuklularda, eşlerinde alkol alışkanlığı olanlarda, babasından annesine şiddet uygulayan, dağlık veya dağlık bölgelerde yaşayan kadınlarda daha sık görüldüğü ortaya çıkmıştır (Burgos-Muñoz, R. M., 2015-2017).

Bekela Gadisa ve ekibi tarafından 2022 yılında gerçekleştirilen çalışmada, Mana Bölgesi, Jimma bölgesi, Güneybatı Etiyopya'da evli kadınlara yönelik aile içi

şiddetin yaygınlığı ve faktörleri araştırılmıştır. Araştırma için 1-31 Mart 2021 tarihleri arasında 360 katılımcısını seçmek için toplum temelli bir kesitsel çalışma yapılmıştır. Sistematik rastgele örnekleme tekniği kullanılmıştır. Evli kadınlarla, W.H.O. multi-country'den uyarlanmış, önceden test edilmiş, yapılandırılmış, görüşmeci tarafından uygulanan anketler kullanılarak görüşmeler yapılmıştır. Verilerin analizlerinde, eksiksiz olup olmadığı kontrol edildi ve temiz olmayan veriler üzerinde düzeltmeler yapıldı, ardından Epidata 4.6'ya girildi ve daha fazla analiz için SPSS sürüm 23'e aktarıldı. %95 güven aralığında Düzeltilmiş Olasılık Oranı hesaplandı ve P değeri 0,05'in altında olan değişkenler istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olarak ilan sonuçlandırıldı. Bu çalışmanın sonuçları, aile içi istismar yaygınlığının yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Çiftler için çok eşli evliliklerin riskleri hakkında farkındalık yaratmak, hak çiğnemeyi caydırmak ve mali danışmanlık, aile içi şiddet oluşumunu azaltmak için çok dikkate değer olduğu görülmüştür (Bekela Gadisa, T., 2022).

2.1.1.1. Fiziksel şiddet

Fiziksel şiddet bireyin bedenene zarar görmesine ve acı çekmesine neden olmaktadır. Kadına vurmak, kesici aletler ile bedene zarar vermek, alkol ya da madde kullanımına dair zorlayıcı olmak, ısırarak, tekmelemek, tokatlamak, alması gereken tıbbi desteğe engel olmak, kadına yönelik fiziksel şiddet türleri içine girmektedir (WHO, 2013).

2022 yılında yayınlanan Marcia Moroskoski ve ekibinin gerçekleştirmiş olduğu makalede, Güney Brezilya'da kadına yönelik fiziksel (ölümcül) şiddetin mekânsal analiz ve ilişki faktörü araştırılmıştır. Parana eyaletinde kadına yönelik ölümcül şiddetin meydana gelme riskini tahmin etmek ve ilişkili faktörleri belirlemek için gerçekleştirilen çalışmada, saldırganlığın kurbanı olan 15 ila 59 yaş arası kadınların ölümlerine ilişkin olarak, negatif binom olasılık dağılımına sahip gizli Bayesian Gauss modelleri, deterministik bütünleşik Laplace modelleme, kesişme, uzamsal rastgele etkiler ve ortak değişkenleri hesaplanarak yaklaşımlar yapılmıştır. Parana eyaletinde konu hakkında çok az araştırma yapıldığı, bunun da tartışmaların sınırlandırılmasına, vakaların görünmezliğine ve etkisiz kamu politikalarının uygulanmasına katkı sağlayabileceği kaydedildi. Parana eyaletinde kadınlara yönelik en yüksek ölümcül şiddet oranları, yerli halk arasında yüksek oranlarda kaydedildiği

Metropolitan, Orta Güney ve Batı bölgeleri dışında genç, beyaz kadınlar arasındaydı. Eğitimle ilgili olarak, oranlarda farklılıklar vardı, ancak genel oran daha az eğitilmiş kadınlar için daha yüksekti. En yüksek göreceli risklere sahip şehirlerin çoğu, Kuzeybatı, Batı, Güney Orta ve Büyükşehir bölgelerinde yoğunlaşmıştır ve bu durum, kadın cinayeti vakalarını önlemeye ve azaltmaya yönelik eylemlerin geliştirilmesi için bölgesel farklılıkların tanınması gereğini vurgulamaktadır. Son olarak, kadına yönelik ölümcül şiddet arasında pozitif bir ilişki, hane reisi olan, ilköğretimi tamamlamamış ve 15 yaşın altında en az bir çocuğu olan annelerin oranı ile erkek cinayet ve ölümcül olmayan oranları arasında tespit edilmiştir. Kadına yönelik şiddet ve ayrıca kadın belediye başkanları ve meclis üyeleri olan şehirlerle. Kamu politikalarının uygulanmasında bu faktörlerin dikkate alınması, önleme programlarının etkinliğine ve başarısına katkıda bulunabildiği araştırmada öngörülmüştür (Moroskoski, M. 2022).

Gana'da 2066 katılımcı ve Pakistan'da 3054 katılımcı ile gerçekleştirilen çalışmada şiddete maruz kalan kadınların iki ülkenin sosyal ve ekonomik bağlamlarındaki açık farklılıklara rağmen, daha geniş ataerkil yapılar ve toplumsal cinsiyete dayalı sosyal normlar şablonu, kadınların üretken ve toplumsal olarak yeniden üretim faaliyetleri üzerindeki benzer etkilerine sahip olduğunu gösteren bulgular ortaya koymuştur. Bu bulgular, şiddeti ele almaya ve şiddete müdahale etmeye yönelik önleyici tedbirlerin, hane halkı ve toplumdaki kadın fiili olarak güçlendirilmeye ve doğrulamaya yönelik önemli yatırımların da içermesi gerektiğinin altını çizmektedir (N. Duvvury ve diğerleri 2021).

2.1.1.2. Psikolojik şiddet

Psikolojik şiddet diğer tüm şiddet türlerini de barındırır. Ataerkil toplumlarda sosyalleşmek erkeklere şiddet uygulayıcısı, kadına şiddete maruz kalmakla ilişkilendirilmiştir (Babcock, Jacobson, Gottman ve Yerington, 2000). Psikolojik şiddetin neden olduğu ruhsal problemler, sosyal destek mekanizmaları ve baş etme stratejileri yoluyla ortadan kaldırılabılır fakat yapılan çalışmalara göre uygulanan psikolojik şiddetin kadınların baş etme stratejilerini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Coker, Davis, Arias, Desai, Sanderson, Brandt ve Smith, 2002).

Kadınların aile içerisinde doğrudan psikolojik şiddete maruz kalmasa dahi, meydana gelen farklı boyutlardaki şiddet davranışları, kadının psikolojik şiddete

maruz kalmasının nedenidir. 2015-2017 yılları arasında Peru'da gerçekleştirilen çalışmanın detaylarında cinsel, psikolojik ve fiziksel şiddet yaygınlığı sırasıyla %6,9, %26,8 ve %31,2 olarak verilmektedir. Çalışma popülasyonunun özelliklerine göre yakın partner şiddetin prevalansı ve türlerini göstermektedir. Ankete toplamda 62 bin kadın katılmıştır. Katılanlardan yaklaşık olarak %27'si yani 15 bin kadın psikolojik şiddete maruz kaldığını beyan etmiştir (Burgos-Muñoz, R. M., 2015-2017).

Tez çalışması süresi boyunca kadına yönelik şiddet araştırmalarında, yalnızca psikolojik şiddet parametresinin yer aldığı araştırmaya rastlanmamıştır. Çalışmalarda psikolojik şiddet, diğer parametrelerinde yer aldığı çalışmaların bütünü içerisinde değerlendirilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından gerçekleştirilen yaşam boyu yakın partner şiddeti hakkında bilgi içeren 359 çalışmada, yalnızca psikolojik şiddetle ilgili bilgi içerdiği için iki çalışma, eyleme özgü sorular kullanmadığı için 23 çalışma ve çalışma döneminin (2000-18) dışında olduğu için 27 çalışma kendi araştırma parametreleri gereği dışlanmıştır. İki çalışma sadece psikolojik şiddetle ilgili bilgiler içerdiği için, 29 çalışma eyleme özgü sorular kullanmadığı için ve 29 çalışma çalışma dönemimizin (2000-18) dışında kaldığı için dışlanmıştır. Araştırmada da görüldüğü üzere sadece kadına şiddet konusunda araştırmalar dikkate alınırken bütünlüğün içerisinde psikolojik şiddet unsuru üzerinden inceleme yapılmıştır (Sardinha, L., 2022).

2022 yılında Etyopya ve bazı özel bölgelerinde yapılan çalışma, aile içi şiddetin en yaygın biçiminin psikolojik şiddet olduğunu %43,8 oranıyla ortaya koydu. Bu bulgu Orta Etiyopya'nın Ambo ilçesinde bildirilen çalışma ile uyumlu görülmektedir. Ancak Nepal kırsalından ve Gonder Zuriya ilçesinden elde edilen bulgu, Kuzeybatı Etiyopya, kadınların psikolojik şiddetten çok fiziksel şiddete maruz kaldığını tespit etmektedir. Bu fark, psikolojik ve duygusal şiddet konusunda farkındalık ve bilgi eksikliğinden, ihmal etme ve kolay görme alışkanlığından kaynaklandığı düşünülmektedir (Bekela Gadisa, T., 2022).

2.1.1.3. Cinsel şiddet

Cinsel şiddet diğer şiddet türleri gibi bireyin fiziksel ve ruhsal bütünlüğüne dair işlenen en önemli suçlardan biridir. Şiddet ve Sağlık Konusundaki Dünya Raporu'na göre cinsel şiddet; cinsel bir eylem gerçekleştirmeye istenmeyen cinsel sözler söylemeye, cinsel yaklaşımlarda bulunmaya, ticari amaçla kişiyi cinsel olarak

kullanmaya yönelik eylemleri kapsar. Kişinin cinselliğine karşı dolaylı veya doğrudan ve zorlayarak, kurbanın ev ya da işyerinde sınırlı kalmaksızın her koşulda gerçekleştirilen, cinsel eylemi içerir (WHO, 2002).

Ülke genelinde 62 bin kadın ile gerçekleştirilen ve Peru’da yapılan çalışmada%7 gibi bir oranla yaklaşık olarak 4 bin kadın, yakın partnerinden cinsel istismara veya şiddete maruz kaldığını bildirmiştir. Çalışmada özellikle yüksek katılıma rağmen %7 gibi düşük oranda cinsel şiddetin görülmesinin nedeni yakın partner ve eşlerin dikkate alınarak katılımcıların değerlendirmede bulunmasıdır (Burgos-Muñoz, R. M., 2015-2017).

Etiyopya’da gerçekleştirilen çalışmada özellikle kadına şiddet konusunda cinsel şiddet göz önüne alındığında, ailenin maddi durumunun bu değişken üzerinden etkili olduğu görülmüş ve değerlendirilmiştir. Maddi geliri iyi olan ailelerde kadına cinsel şiddetin, maddi gelirleri daha düşük olan ailelere oranla daha az olduğu görülmüştür (Bekela Gadisa, T., 2022).

2.1.1.4. Ekonomik şiddet

Ekonomik şiddet, eşin para vermemesi, kadının gelirini el koyması, çalışmaya izin verilmemesi, çalışmaya zorlanması ile kadını bağımlı ve ekonomik olarak güçsüzleşmesine yol açan eylemler olarak tanımlanabilir. Bir diğer tanımlamaya göre ekonomik şiddet; kadının çalışmasının, gelir elde etmesini eşi çocukları veya akrabaları tarafından engellenmesi ya da zoraki çalıştırılması ve kazancının elinden alınması, miras ve mülkiyetten hakkını alamaması, düşük ücretle çalıştırılması, sözleşme dışında şartlarla çalışmaya zorlanması, erkek ile anı ücreti alamamasıdır (Ekşinat, 2013).

2.1.2. Kadına yönelik aile içi şiddetin nedenleri

Tüm toplumlarda görülen şiddet toplumsal yapıyı derinden etkilemektedir. Şiddet türleri arasında en yaygın olarak görülen kadına yönelik şiddettir (Erol, 2013). Kadına yönelik şiddetin birincil nedeni olarak toplumdaki erkek egemen yapı gösterilebilir. Aile içi şiddeti besleyen ve şiddet mağduru kadınların yardım almasını zorlaştıran, erkek egemen siyasal, toplumsal ve ekonomik yapılarıdır. Aile içindeki kadına yönelik şiddetin nedenleri yalnızca aile içinde değil toplumun hukuksal, ekonomik, geleneksel, siyasal ve eğitimsel yapısının barındırdığı kadının erkeğe

bağımlı kılan, ayrımcı dinamiklerinden de kaynaklanmaktadır. Toplumsal yapı ve kültürden etkilenen şiddet algısı bazı kültürlere göre meşru dahi gülebilmektedir (Kadın Çalışmaları Dergisi, 2008).

Kadının maruz aile içinde kaldığı psikolojik nedenlere, eğitimdeki başarısızlık, çatışma ve çözüm bulmada eksiklik, öfke kontrolünde yetersizlik, sosyal beceride başarısızlık, engellenmişlik duygusu, aşırı alınganlık, dışlanmışlık ve yalnızlık duygusu, aile içi iletişimde eksiklik, özgüven eksikliği, aile içi cezalandırılma, şiddete tanık olma, istismar edilme, madde bağımlılığı dikkat eksikliği sayılabilir (Çiftçi, 2013). Toplumda kadın ve erkeğe atfedilen cinsiyet rolleri, erkeklerin güçlü, baskın ve agresif olmaları beklenmekte, bu normlar aile içi ilişkilerde güç dengesizliklerine ve şiddetin doğmasına neden olmaktadır (Jewkes, 2002). Bireyin psikolojik durumu da şiddete uğramada etkili olabilmektedir, örneğin; Öfke, düşük özsaygı, düşük kontrollü davranışlar, travma geçmişi, bağımlılıklar gibi psikolojik ve duygusal faktörler, şiddete maruz kalmaya sebep olan nedenlerdendir (Dutton, ve Goodman, 2005)..

2.1.3. Kadına yönelik şiddetin sonuçları

Şiddete maruz kalan kadınları etkileyen en önemli olumsuzluk sağlık sorunları oluşmasıdır. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması Özet Raporunda şiddetin kadın sağlığına olumsuz etkileri şu şekilde açıklanmıştır. Şiddete uğrayan 10 kadından 6'sı 3 ya da daha fazla kez yaralanmıştır. Yaralanan kadınların yarıya yakını tedavi gerektirecek boyutta olması, fiziksel sağlıklarının ciddi derecede tehdit altında olduğunu ortaya koymaktadır. Fiziksel veya cinsel şiddete uğrayan kadınların ise üçte biri hayatlarının bir döneminde intihar etmeyi düşündüklerini belirtmişlerdir. Şiddete uğramadığını dile getiren kadınlarda bu oran onda bir olarak belirlenmiştir. İntihar girişiminde bulunan şiddet mağduru kadınlar yüzde 15 düzeyinde iken bu oran şiddet mağduru olmadığını belirten kadınlarda yüzde 3'tür (KGSM, 2014).

Şiddet sonrasında ortaya çıkan sorunlara şunlar sayılabilir; Utanma, suçluluk, öfke, yalnızlık hissi, madde bağımlılığı, uyku bozuklukları, değersizlik hissi, yeme ve uyku bozuklukları vb. sayılabilir. Şiddetin maruz kalan kadınlar üzerindeki psikolojik etkileri, travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, anksiyete gibi durumlar ruhsal etkilere dair sonuçları, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, cinsel

işlev bozuklukları, cinsel sağlık problemlerini doğuran sonuçları doğurmaktadır (Ellsberg, ve arkadaşları 2008).

2.2. Toplumsal Cinsiyet

Toplumsal cinsiyet, kadın ve erkeklere ait; rol, norm ve ilişkiler gibi yapıların sosyal yapılanmasıdır. Kadın erkek eşitsizliğini yaratan toplumların bireylere biçtiği cinsiyet rolleri ve kalıp yargılarından kaynaklanan cinsiyet ayrımlarıdır. Ayrımcı olan değer ve normların hoşgörüsü ile karşılanması, kadınların sıklıkla ayrımcılığa uğramasına yol açmaktadır (Uluslararası Af Örgütü, 2004). Cinsiyet kavramı toplumsal ve biyolojik anlamda birbirinden farklı karşılıklar içermektedir. Biyolojik anlamda cinsiyetin kadın ve erkek olarak basit ve net bir ayrım vardır. Ancak toplumsal cinsiyet kavramı kadınlık ve erkeklik olarak adlandırılan net bir kavram barındırmamaktadır. Bu sebeple cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları temel bir ayrıma işaret etmektedir.

Literatürde cinsiyet kalıp yargılarına çocukluğun ilk dönemlerinde rastlandığı görülmektedir (Güney, 2012). Cinsiyet rollerini açıklayan kuramlardan Psikanalitik Kuramda; erkek çocukta kastrasyon anksiyetesini azaltmak için babanın özelliklerinin içselleştirilmesi ile erkek cinsiyet rolünün geliştiği, kız çocuklarda ise penisin yokluğunun kabullenilmesiyle babayı memnun etmek için anneyle ve annenin kadınsı nitelikleri ile özdeşim kurduğu, fallik evrenin sona ermesinden sonra ebeveyni ile özdeşleşen çocuğun ebeveyni ile cinsel birlikteliğin imkansız olduğunu anlamasıyla edindiği cinsiyet tiplerini sürdürerek karşı cinsle ilişkiye hazır hale geldiği belirtilir (Shaffer, 2009). Genel Rol Kuramına göre, cinsiyet rolleri içselleştirme ile öğrenilmektedir. Öğrenmenin temel alındığı bu yaklaşım, birey herhangi bir şeyi öğrenme şekline göre cinsiyet rollerini de öğrendiği görüşündedir (Vatandaş, 2011). Sosyal Öğrenme Kuramında ise birey kendi cinsiyetine uygun rol ve davranışları çevresinden kazanır ve, rol modeliyle uyumlu olduğunda yetişkinlerce de pekiştirilir (Bandura, 1977).

Bireyin biyolojik cinsiyeti ile toplumsal cinsiyetinin uyumlu olması beklenir. Bu uyumun doğal olduğunu, ileri süren biyolojik determinist kuramlar, toplumsal cinsiyet rollerinin değişik zaman ve kültürlerde farklılaşmasını ve aynı biyolojik cinsiyete sahip bireyler arasındaki bireysel farklılıkları açıklayamaz. Bu uyum doğal olmamakla birlikte toplumsal inşa sürecinde cinsiyetçi kalıp yargıların belirleyicisi

olan aile, din, dil, medya, gelenek, eğitim, hukuk vs. aracılığı ile sağlanır. Kadın ve erkeklere atfedilen toplumsal cinsiyet rolleri ve özellikleri zamana ve kültüre göre değişse de ortak noktaları vardır. Erkeklerin, hırslı, rekabetçi, agresif, analitik vs. oldukları kadınların ise daha sakin, iş birliğine yatkın, duygusal, şefkatli vs. oldukları yargıları ile desteklenen toplumsal cinsiyet rolleri ve toplumsal cinsiyet temelli iş bölümü ile erkek ve kadın işleri birbirinden farklılaşır ve erkek işleri kadın işlerinden daha değerli kabul edilir (Şimşek, 2022). Cinsiyete dayalı iş bölümünde kadının ev işleri ve çocuk bakımından sorumlu kabul edilmesi, zamana ve topluma göre değişim göstermekte, kadınlar iş ortamlarına girse de erkeklere ve kadınlara özgü işlerin farklılaşması, bazı alanlarda kadınların çalışamaması, kadınların aynı işi yaptığı halde az ücret alması, güvencesiz çalışması vb. toplumsal cinsiyet rolleri ve kalıp yargıların sonuçları olarak ortaya çıkmıştır (Ecevit, 2021).

Bir toplumun partner şiddetine vereceği tepkinin düzeyi o toplulukta yaşanan şiddetin sıklığı ve yaygınlığını etkileyebilir. Yasal düzenlemelerle oluşturulan yaptırımlar veya şiddet ortaya çıktığında toplum tarafından uygulanan manevi düzenlemeler, toplumsal yaptırım ve yasakları oluşturur (WHO,2002)

2.2.1. Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet

Cinsiyet kavramı, insanın kadın ya da erkek olarak dünyaya gelmiş olması onun toplumdaki işlevini de belirlediği söylenebilir. Cinsiyetlerin işlevleri biyolojik manada doğurma ve doğurtma, güçlü ya da zayıf olması ile sınırlı bir işlevselliği olduğu söylenebilir (Bingöl, 2014). Cinsiyet kavramı toplumsal ve biyolojik olarak adlandırılması 1970’ler itibariyle birbirlerinden ayrılmaya başlanmıştır. Biyolojik kavram olarak cinsiyet, bireyin kromozomlar ile belirlenmesinde kadın ve erkek olarak ayrımını sağlayan genetik, biyolojik ve fizyolojik farklılıklarıdır (Şenol ve Erdem, 2019). Cinsiyet ve cinsiyetin kültür içerisindeki anlamının karşılığı hususunda kavram çeşitliliği olduğu görülmektedir. Batılı kaynaklar, biyolojik cinsiyet olarak “sex” terimini kullanırken, sosyal ve kültürel roller için ise “gender” terimini kullanmaktadır (Ersoy, 2009). Toplumsal cinsiyet kavramının isim babası Ann Oakley’e göre cinsiyet, biyolojik erkek-kadın ayrımını anlatırken toplumsal cinsiyet, erkeklik ile kadınlık arasındaki buna paralel ve toplumsal eşitsiz bölünmeye gönderme yapmaktadır. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet kadınlar ile erkekler arasındaki farklılıkların toplumsal yapıdaki yönlerine dikkat çekmektedir (Marshall,

1998). Cinsiyet ise, kadın ve erkeği birbirinden farklı kılmak için kullanılan bir kelime olmakla birlikte Türk Dil Kurumu'nun Türkçe sözlüğünde cinsiyet, “bireye ayrı bir rol veren, erkek ile kadını ayırt eden yaradılış özelliği, eşey “erkek veya dişi olma durumu” olarak tanımlanmaktadır.

Toplumsal cinsiyet, biyolojik ve fiziksel farklılıklardan bağımsız olarak onlara atfedilen ve de cinsiyet kavramının toplumsal açıdan temsili ile ilgili varsayımlardır. (Helgeson, 2017). Toplumsal cinsiyet kadın ve erkeğin toplumdaki statülerine vurgu yapmakla birlikte, kültürelidir. Ann Oakley göre toplumsal cinsiyet ile cinsiyet arasında bir bağlantı kurulamamasının nedeni toplumsal cinsiyet tutumunun biyolojik bir kökeni olmamasıdır (Bhasin,2003). Toplumsal cinsiyet bireylerin toplumda yer edinmesine olanak sağlayan kadınsı ve erkeksi rollere uygun sorumlulukların sınıflandırılmasına da olanak sağlar (Bingöl, 2014).

2.2.2. Toplumsal cinsiyet çalışmalarının tarihçesi

Sanayi devrimi ile birlikte modern hayata geçiş sürecinde erkek egemen toplum yapısının eşitlikçi yapıya evrilmesi beklemiştir. Ancak toplumun yarısını oluşturan kadınların pek çok alanda geride kalması hak, hizmet ve özgürlüklerden hakkıyla yarar görememesi, adaletsiz bir toplum yapısı oluşumuna neden olmaktadır. 20. Yy'ın ikinci yarısına kadar literatürde yer almayan toplumsal cinsiyet kavramı Stoller 1968'de Kadın ve erkeğin yaşam deneyimlerine dayanan bir yapı olduğunu belirterek ilk kez “toplumsal cinsiyet” kavramını “Sex and Gender” adlı kitabında kullanmıştır.(Görgün,2012). 1926'da Türk Medeni Kanunu ile kadınlara tanınan temel haklar, 1934'te seçme ve seçilme hakkı tanınmıştır. Seçme ve seçilme hakkı İsviçre'de 1970'te, İtalya'da 1945, Fransa'da ise 1944'te bu hak verilmiştir (Bingöl,2014). 1960'lar 1970'ler arasında mühendislik, tıp, hukuk gibi erkek işi olarak görülen mesleklerde bulunan kadın oranları gelişmiş ülkelerde dahi %5,71 gibi düşük değerlerdedir. Bu değer Türkiye'de %25'tir (Kağıtçıbaşı, 2010). İnsanlık tarihi boyunca kadın bir bakım veren olarak eş, çocuk ve yaşlı bakımı yapması üzerine yetiştirilmiştir. Bireylerin içine doğduğu toplumlar, onu, kadın ya da erkek olarak uygun gördüğü; beslenme tarzı, giyimi, oyuncakları, kitap ve diğer hobileri gibi pek çok alanda davranış kalıpları dahilinde şekillendirir.

Biyolojik olarak sahip olduğumuz cinsiyet kavramını, toplumsal cinsiyet kavramından ayıran ilk sosyal bilimci Ann Oakley'dir (Blackstone, 2003).

Toplumsal cinsiyet algısı; toplumun geleneksel bakış açısı, kadınların toplumdaki statüsünün istenilen seviyelere ulaşmasını engellemekte böylece erkeklere oranda geride kalmalarına neden olmaktadır. Kadının toplumsal statüsünün arttırılması, sosyal yaşamda erkeklerle eşit şekilde var olmaları sağlanmalıdır.

1949’da Simon de Beauvoir “kadın doğulmaz, kadın olunur” diyerek, cinsiyete dair geniş bir tartışma alanı açarak o dönemlerde kavramın gelişmesine önemli katkısı olmuştur. Kadın olmayı sorunsallaştıran Beauvoir’ın ise insan bedeni ile toplumsal konumun birbirinden ayrı iki şey olarak algılanmasını beraberinde getirmiştir. Böylece kadınlık ve erkekliğin biyolojik bir temeli olduğu kabul edilirken cinsiyetin bu temelden ibaret olmadığı, aynı zamanda onun üzerine kurulan ve toplumsal bağlama göre değişen bir olgu olduğu tartışmalara dahil olmuştur (Bora, 2005). Toplumsal cinsiyet kavramı, bireysel cinsiyet farklılıklarının, öznel kimlik karşıtlıklarının ötesinde toplumsal bir düzeni ve toplumsal ilişkileri işaret etmekte, bu düzen kadınların aleyhine bir ayrımcılığı, eşitsizliği, baskıyı içermekte ve kültürel-ideolojik sembollerle, temsil biçimleriyle ve toplumsal kurumların tümüyle kendini meşrulaştırmaktadır (Delphy, 1993).

2.2.3. Toplumsal cinsiyet rolleri

Rol; toplumsal düzende bireylerin statülerine uygun davranışları yerine getirmesidir (Parsons,1951). Toplumsal cinsiyet rolleri; bireylerin toplumsal yapı içinde cinsiyetlerine uygun davranışları yerine getirmeleridir (Altınova-Duyan,2013). 1970’lerde ağırlık kazanmaya başlayan cinsiyet rolü araştırmalarının önemli isimlerinden biri olan Connel, cinsel politikaların tarihsel olarak inşaa edildiği düşüncesi Freud ile benzeşmektedir (Alptekin,1998). Toplumsal cinsiyet rolleri, kadın erkek arasındaki farklılığı oluşturan ve davranış örüntülerini belirleyen bir olgudur. Connell (2013)’e göre dişil rol ve eril rol olarak isimlendirilmiştir. Kişilerin bireysel özellikleri, çocukluktan başlayarak tüm yaşamında oynadığı oyun, meslek seçimleri, etkinlikleri toplumsal cinsiyet rollerine göre şekillenmektedir. Bunda kişinin içinde yaşadığı toplum etkisi vardır. (Dökmen, 2019).

Kültürel bir kavram olan toplumsal cinsiyet, toplum tarafından kadına ve erkeğe biçilen rolleri kapsamaktadır. Çoğu feminist ve eleştirel bakış açısına göre, toplumsal cinsiyet ayrımının siyasi bir temeli vardır Toplumsal kadınlara ve erkelere nasıl davranmaları gerektiğini kodlamaktadır. Bhasin’in ifadesine göre;

“Doğumlarından itibaren kızlara ve oğlanlara tüm bu sosyal ve kültürel algı ve davranışların yüklenmesi aslında, ‘toplumsal cinsiyetin öğretilmesidir. Her toplum; bir erkek ya da kadını, farklı nitelikleri, davranış modelleri, rolleri, sorumlulukları, hakları ve beklentileri olan bir eril ve dişile yavaş yavaş dönüştürür (Heywood, 2007).

Toplumsal cinsiyet rollerinin öğrenilmesi veya toplum tarafından kodlanması anne karnında cinsiyetin öğrenilmesi ile başlar ve başta ebeveyne uygulanan bu kodlama doğum ile bebeğin kendine yönelmektedir. Bebeğe sadece cinsiyet değil aynı zamanda doğumla birlikte toplumsal cinsiyet de atanır. Hastanelerde, doğan kız ve erkek çocuklarını tanımlamaları, sevgi cümleleri farklılaşmakta, kız çocuğa pembe ve erkek çocuğa mavi eşyalar sunulmaktadır. Bunlar, çocuklar için kritik önem taşıyan toplumsal cinsiyet işleyişi öğretisinin başlangıç noktasını oluşturmaktadır (Oakley, 1985).

2.3. Şiddetle Baş Etme Stratejileri

Psikolojik sağlığın korunması açısından oldukça önemli bir unsur olan şiddet kavramı çözüm stratejiler ile birlikte ele alınmaktadır. İnsan sahip olduğu bilişsel yetenek sayesinde karşılaştığı güçlüklerle mücadele etmekle birlikte türlü ihtiyaçları için çözüm üretmeye çabalar. Bu alanda yapılan çalışmalarda stres altında kalan bireylerin yaşadığı strese çözüm üretecek etkin çalışmalara rastlamak mümkündür. Stresle başa çıkma; stresin sebep olduğu durumları anlama, çözüm üretme isteği ve olumsuzları kontrol edebilme çabasıdır. Birey olumsuz koşulları kontrol edebildiği, üstünlük kurabildiği ve benzer zorluklarla karşılaştığı durumda önceki yaşantılardan yola çıkarak ne yapabileceğini bildiği takdirde kendini güçlü ve özgüveni hissedecektir (Kandemirci ve Kağıncı, 2014).

Kadınlar şiddet gördüğünde genellikle durumu anlatmaktan kaçınmaktadır. Kadınların şiddeti paylaşmaktan kaçınma sebebi olarak, evi terk edebilecek maddi ve manevi kaynakların eksikliği, çocukların varlığı, utanç ve diğer olumsuz duygular v.b sayılabilir. Türkiye’de şiddeti deneyimlemiş kadınların yarısından fazlası, içinde oldukları durumu yakın sosyal çevrelerine bahsederken, kadınların sadece yüzde 11’i yardım almak için resmi kuruma ya da bir sivil toplum kuruluşuna başvuru yapmaktadır (Birleşmiş Milletler Türkiye, 2021). Bazı kadınlar, evliliği ahlaki bir görev olarak görmekte ve mağduriyetine rağmen, evliliklerini devam ettirmektedirler

(Zastrow, 2013). Sosyal çevresi ile ilişkisi engellenen kadın sosyal desteği yeterince alamadığında şiddet mağduriyetinin yarattığı olumsuz psikolojiyi alt etmek için etkin stratejiyi belirleyemez veya çaba göstermek istemeyerek mevcut durumu kabul edebilmektedir (Sabit, 2019).

2.3.1. Stres kavramı

Nahavandi ve Malekzadeh (1998) Latince germek anlamına gelen “stringere” sözcüğünden türeyen stres kavramının; bulanım, zorlama, gerginlik, gerilim gibi manaları kapsadığını belirtirler. Genel olarak stres, bireyin çevresel tehditlere karşı fiziksel ve ruhsal bir tepki verme eylemi şeklinde değerlendirilebilir (Özmutaf, 2006). Bireysel bütünlüğü zorlayıcı ve bozucu bir etken olmakla birlikte stres, bireyin baş etme tutumlarını aşan veya zorlayan bir olay karşısında ortaya çıkan otomatik bir tepkidir. Diğer yandan bir süreç olarak stres, olayları değerlendirme şeklinden düşüncelere, duygulardan davranışlara pek çok boyuttan oluşur (Algın, 2009).

Stres kavramı yoğun olarak karşılaştığımız, nedeni anlaşılamayan hastalık ve davranışların kaynağı olarak gösterilen bir konudur (Atkinson,2006). Canılar üzerinde yaptığı deneylerle stres kavramını açıklamaya çalışan Cannon (1994)’e göre kişilerin tehdit olarak algıladığı uyaranlara karşı gösterdiği yaşamsal bir değer taşıyan savaş ya da kaç tepkisidir. Stres algılayış ve değerlendirilmesi bakımından bireysel farklılıklar göstermektedir. Bununla birlikte bireyin stresli olarak değerlendirdiği bir olay farklı bir zaman diliminde stresli olarak değerlendirilmeyebilmektedir. (Lazarus ve Folkman,1984). Cüceloğlu (2008)’e göre stres; bireyin olumsuz olarak algıladığı uyaranlara karşı gösterdiği kişisel fiziksel ve psikolojik sınırını aşan gayrettir. Bireyin aniden gelişen, problem olarak değerlendirdiği ve hızlı karar vermesini gerektiren olaylar ve durumlar sebebiyle baskı hissettiği bir olgu olarak tanımlanabilir (Werthwe ve Davis, 1999). Travmatik olaylar, kişileri etkileyen en belirgin stresörlerdir. Örnek olarak savaşlar, depremler, kazalar, yakın kaybı, şiddete uğrama gibi durumlar sayılabilir (Atkinson, 2006).

Kişide stresin yaşanması için çevresindeki değişimlerin onu etkilemesi gerekir. Çevrenin yarattığı değişim ya da çevre değiştirilmesi durumunda kişi üzerinde bir etki oluşuyorsa o zaman kişi, strese girer. Ayrıca kişilik özellikleri de, strese girmede

etkilidir. Bazı kişilik özellikleri, kişiyi strese oldukça duyarlı kılarken bazı kişilik özellikleri de, strese duyarlılığı azaltır (Çoruh, 2003).

2.3.2. Stresle başa çıkma yöntemleri

Kişinin stresle karşılaştığı durumlarda gerginlik, kaygı, depresyon, huzursuzluk, öfke gibi rahatsız edici duygular yaşar (Çoruh,2003). Ancak herkesin stresi algılama şekli farklı olup; bireyin yaşı, cinsiyeti, kültürel yaşamışlıklarına göre değişiklik gösterir (Masuda ve Holmes,1978). Strese maruz kalan kişi duruma sırasıyla: stresi tehdit olarak algılaması, duruma göstereceği tepki ve tepkileri uygulama süreci olmak üzere üç evreden geçer. Bu sürece başa çıkma denmektedir. Başa çıkma kişilerin stresli olaylara karşı, psikolojik olarak iyi hissedebilme veya kötü hissetmemek için sergilediği davranışlardır (Palancı,2000). Stresle başa çıkma tutumlarını belirlemede; öz yeterlilik, sosyal destek kullanabilme, demografik değişkenler, sosyo-ekonomik düzey, benliğe ilişkin algılar gibi özellikler rol oynamaktadır (Catanzaro ve Honey,1995). Litaratürde başa çıkma kaynak ve süreçleri, beş açıdan değerlendirilmektedir (Şahin ve Durak,1995)

- Bilinçdışı savunma mekanizmaları: Freud'un psikanalitik kuramında bu mekanizmaların vazifesi, kişilerin saldırgan ve cinsel dürtülerinin çatışmasını asıl amaçlarını bilmeden, dolaylı olarak ifade etmesini sağlamaktadır.
- Bireysel kaynaklar: Erison'un yaşam dönemleri kuramındaki özgüven, özyeterlilik, içsel kontrol gibi kaynakların bulunduğu ve ergenlik dönemi ile birlikte edinilen başa çıkma durumlarıdır.
- Problem çözme çabaları: evrim kuramı ve davranışçı yaklaşımın savunusu ise; kişilerin diğer canlıların hayatlarına sağladıkları faydalardır.
- Genetik olarak programlanmış bir tepki: insan ve hayvanların stresli durumlar karşısında ortak şekilde gösterdikleri tepkilerdir.
- Uyum yapmaya yönelik sürekli değişebilen ve davranışsal çabalar: kişilerin fiziko-psikolojik kaynaklarının tükenmesi sonucunda gösterdikleri gayretlerdir.

Stresle başa çıkmada genel olarak problem odaklı(aktif) ve dygu odaklı olmak üzere iki farklı tutumlardan bahsedildiği görülmektedir. Diğer yandan sosyal destek isteme, kaçınma, kabulinkar, bastırma gibi bazı özel alt boyutlardan bahsedildiği de gözlemlenmiştir (Felton, Revenson ve Hinrichsen, 1984; Newton ve Contrada, 1992).

2.3.3. Kadına yönelik şiddet ve başa çıkma stratejileri

Başa çıkma, zor durumlarla karşılaşıldığında üstünlüğü koruyabilme; kişinin psikolojik açıdan olumsuz etkilenmesini engelleyen, kişilerin hal ve hareketleri üzerinde düzenleyici bir etkisi olan davranışlar olarak açıklanabilir. Karşılaşılan olumsuz koşulları kontrol edebime yetisi, benzer durumlarla karşılaşıldığında ne yapılabileceğini bilme ve aynı olumsuz olaylara zemin hazırlayan koşulların oluşmasını engelleyecek önlemlerin alınmasını sağlar. Maruz kalınan şiddet türü ne olursa olun yarattığı olumsuz duygular kadının duygusal olarak bağlı olduğu eş tarafından gelmesi dolayısıyla kişinin ruhsal anlamda zarar görmesine ve daha fazla çaresiz ve güçsüz hissetmesine yol açacaktır. Çaresizliğe sürüklenmiş olan kadın lar çoğunlukla sömüren eşi terk etmek yerine ilişkiyi sürdürmeyi tercih etmektedir. Ayrılık kararı ise söz konusu kadının kullandığı başa çıkma yöntemine göre değişmektedir (Page ve Merve, 2008).

Kadına yönelik şiddet sonucunda kadında stres, depresyon, dygu bozukluğu, ağrı, korku, umutsuzluk, çaresizlik, ürkeklik, çekingenlik, içe kapanma, öfke patlamaları, uyku bozukluğu, sürekli yorgunluk, unutkanlık, yalnızlık hissi, utanma ve sosyal yalıtkanlık, kendini suçlama, patolojik ümit, özgüvensizlik, değersizlik, yetersizlik, insanlara güvensizlik, yakın ilişkilerde zorlanma gibi durumlar ortaya çıkmaktadır. Yapılan bir çalışmada, aile içinde şiddete maruz kalan kadınların, iyi olduklarını düşünmeme, kendilerine değersiz, önemsiz hissetmeleri nedeniyle öfkeyle kendilerine zarar verici tutum ve davranışlarda bulunabilecekleri ortaya konulmuştur. Kadınların gerçekleştirdiği intihar vakalarının %80'inin sebebi maruz kaldıkları aile içi şiddettir (Altun, 2006).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, ilişkisel tarama modeline göre hazırlanmıştır. İlişkisel tarama modelinde; iki ya da daha fazla değişkenin bulunduğu araştırmalarda; değişkenler arasında birbirini etkileyen değişim varlığı ve büyüklüğünü belirlemektedir. Tarama modelinin kullanım amacı; değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemektir. Değişkenlerin birbiri ile olan ilişkisini ve birbirine olan etkisini anlatma hedeflenir. (Karasar,2005).

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini; İstanbul’da ikamet eden, 18 yaşından büyük, okur-yazar ve evli bireyler oluşturmaktadır.

Araştırmada katılım gönüllülük esasına dayalı olup, İstanbul’da yaşayan evli ve okur-yazarlığı olan 302 kadınla çalışılmıştır. Örneklem seçiminde kolay örnekleme yöntemi uygulanmıştır.

3.3. Araştırmanın Ölçme Araçları

3.3.1. Kişisel bilgi formu

Danışman ve araştırmacı tarafınca hazırlanan formda; danışman ve araştırmacıya ait bilgiler, araştırmanın adı, niteliği, elde edilen bilgilerin bilimsel amaçla kullanılacağı, araştırmanın gönüllülük ilkesine dayalı yürütüldüğüyle ilgili bilgiler yer almaktadır. Ayrıca formda, araştırmacı tarafından çalışmanın amacına uygun olarak hazırlanan konular üzerinde etkisi olabileceği düşünülen; katılımcıya dair yaş, gelir durumu, medeni durumu, eğitim düzeyi, gibi çeşitli sorular sorulmuştur.

3.3.2. Kadına yönelik eş şiddeti ölçeği

Deniz (2019) tarafından uyarlanarak, geçerlilik güvenirlik çalışması yapılan kadına yönelik eş şiddet ölçeği, toplam 29 maddeden oluşmaktadır. Ölçek kadınların eş şiddetine ilişkin; maruz kaldıkları şiddetin, türü, şiddete dair sosyal destek algılarını ve şiddetle ilgili sahip oldukları yaygın inanışları ölçmeyi amaçlamaktadır.

Ölçek “Hiç katılmıyorum(1)” “biraz katılıyorum(2)” “kararsızım(3)” “çok katılıyorum(4)” ve “tamamen katılıyorum(5)” olmak üzere 5’li likert tipinde bir kendini değerlendirme aracıdır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 145, en düşük puan ise 29’dur. Ölçek puanlanırken şiddet karşısında sosyal destek talebine ilişkin olumlu ifade taşıyan 12, 15, 16. Maddeler ters çevrilerek puanlanmaktadır. 3 alt ölçekten oluşmakta; kadına yönelik eş şiddeti (fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel) 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,13,14,19,24,25,26,27; şiddet mağdurunun şiddet karşısındaki sosyal destek algısı 12,15,16,17,18,29; şiddet mağdurunun şiddete ilişkin yaygın inanışları 20,21,22,23,28 maddeleri içermektedir.

Güvenirlik çalışmaları kapsamında Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği toplam puan için .93, kadının maruz kaldığı şiddet türleri alt boyutu için .73, şiddet mağdurunun sosyal destek algısı alt boyutu için .77, şiddet mağdurunun şiddete ilişkin yaygın inanışları alt boyutu için .88, olarak hesaplanmıştır (Deniz,2019).

3.3.3. Toplumsal cinsiyet algısı ölçeği

Altınova ve Duyan (2013) tarafından geliştirilen Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinde 25 madde bulunmaktadır. Bireylerin toplumsal cinsiyet algılarını ölçmek üzere geliştirilen ölçek; “tamamen katılıyorum (5), katılıyorum (4), kararsızım (3), katılmıyorum (2), tamamen katılmıyorum (1) olmak üzere görüş bildirmeleri beklenen Beşli Likert şeklinde oluşturulmuş bir ölçektir. Ölçekte 2., 4., 6., 9., 10., 12., 15., 16., 17.,18., 19., 20., 21., 24. ve 25. maddeler olumsuz olup tersten hesaplanmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 25-125 aralığında olup, yüksek puanlar toplumsal cinsiyet algısının olumlu olduğunu ifade etmektedir.

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği’ne ilişkin olarak hesaplanan güvenilirlik analizi sonuçları Cronbach Alpha katsayısı ile hesaplanmıştır. Bu katsayı ölçek için 0.872 olarak hesaplanmıştır.

3.3.4. Başa çıkma tutumlarını değerlendirme ölçeği

Zuckerman Miron ve Gagne Marylene (2003) tarafından geliştirilen ve Dicle A.N. ve Ersanlı, K (2015) Türkçeye uyarlanan Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği; 4’lü likert tipi bir ölçektir. Maddeler puanlanırken “Asla Böyle Yapmam” için 1, “Çok Az Böyle Yaparım” için 2, “Böyle Yaparım” için 3, “Çoğunlukla Böyle Yaparım” için 4 puan verilir. Ölçekte olumsuz madde yoktur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 160, en düşük puan 40’tır. Ölçekten alınan

yüksek puan başa çıkma tutum düzeyinin yüksek olması, düşük puan ise başa çıkma tutum düzeyinin düşük olması anlamına gelmektedir.

Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeğinin iç tutarlılığını veren Cronbach Alpha Katsayısı .979 olduğu belirlenmiştir. “Kendine Yardım” alt ölçeği açısından Cronbach Alpha Katsayısı .969, “Yaklaşım” alt ölçeği açısından Cronbach Alpha Katsayısı .989, “Uyum Sağlama” alt ölçeğinin açısından Cronbach Alpha Katsayısı .980, “Sakinme-Kaçınma” alt ölçeğinin açısından Cronbach Alpha Katsayısı .981, “Kendine Ceza” alt ölçeğinin açısından Cronbach Alpha Katsayısı .983 belirmiştir.

3.4. Araştırma Verilerinin Analizi

Araştırmada katılım gönüllülük esasına dayalı olup, katılımcılardan herhangi bir kimlik bilgisi istenmemiştir. Kişisel Bilgi Formu, Kadına Yönelik Eş Şiddeti Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği, Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeğinin bulunduğu bir anket formu uygulanmıştır. Form uygulanma süresi yaklaşık 10-12 dakikadır. Veriler katılımcılardan online ve manuel olarak toplanmıştır. Çalışmada 350 kadına ulaşmak hedeflenmiştir. Elde edilen veriler 236 çevrimiçi,66 anket formu kişilere manuel uygulanması şeklinde toplanmış olup toplamda 302 veriye ulaşılmıştır. Veri toplama ölçekleri ile Google form ile elde edilen veriler bilgisayar ortamına sayısal ifade olarak girilmiş ve bu veriler Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı (SPSS 22.0) kullanılarak istatistiksel sonuçlara dönüştürülmüştür. Örneklemi oluşturan bireylerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla frekans analizi sonuçları incelenmiştir. Uygulanan ölçeklerden elde edilen ortalama puanları belirlemek üzere betimsel analizler kullanılmıştır. Kullanılacak diğer analiz tekniklerinin belirlenmesi için verilerin dağılım durumu incelenmiş ve normalliğin test edilmesi için veri setinin çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılmıştır. Tablo 3.1’de veri setine ait çarpıklık ve basıklık katsayıları verilmiştir.

Tablo 3.1: Ölçek ve Alt Ölçek Çarpıklık Basıklık Değerleri

Ölçekler ve Alt Ölçekler	Çarpıklık	Basıklık
Şiddet Türleri Kadına Yönelik Eş Şiddet Alt Ölçeği	1,439	1,435
Sosyal Destek Algısı Kadına Yönelik Eş Şiddet Alt Ölçeği	,237	-,176
Yaygın İnanışlar Kadına Yönelik Eş Şiddet Alt Ölçeği	1,498	,631
Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği	1,172	,589
Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	-,314	-,620
Kendine Yardım Alt Ölçeği	-,017	-,734

Tablo 3.1 (Devamı): Ölçek ve Alt Ölçek Çarpıklık Basıklık Değerleri

Ölçekler ve Alt Ölçekler	Çarpıklık	Basıklık
Yaklaşım Alt Ölçeği	-,496	,227
Uyum Sağlama Alt Ölçeği	-,107	-,307
Sakinma Kaçınma Alt Ölçeği	1,040	,796
Top Kendine Ceza Alt Ölçeği	,604	-,369
Başa Çıkma Tutumları Ölçeği Toplam	,510	,956

Tablo 3.1’de araştırmada kullanılan Kadına Şiddet Türleri Alt Ölçeği alt ölçeği Şiddet Türleri için elde edilen toplam puanların çarpıklık (1,439) ve basıklık (1,435) değerleri, Sosyal Destek Algısı için elde edilen toplam puanların çarpıklık (,237) ve basıklık (-,176) değerleri, Yaygın İnanışlar için elde edilen toplam puanların çarpıklık (1,498) ve basıklık (,631) değerleri; Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeğinden elde edilen toplam puanların çarpıklık (1,172) ve basıklık (,589) değerleri, Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği elde edilen toplam puanların çarpıklık (-,314) ve basıklık (-,620) değerleri, Kendine Yardım Alt Ölçeği elde edilen toplam puanların çarpıklık(-,017) ve basıklık (-,734) değerleri, Yaklaşım Alt Ölçeği elde edilen toplam çarpıklık (-,496) ve basıklık (,227) değerleri, Uyum Sağlama Alt Ölçeği elde edilen toplam puanların çarpıklık (-,107) ve basıklık (,307) değerleri

Sakinma Kaçınma Alt Ölçeği elde edilen toplam puanların çarpıklık (1,040) ve basıklık (,796) değerleri, Kendine Ceza Alt Ölçeği elde edilen toplam puanların çarpıklık (604) ve basıklık (-,369) değerleri, Başa Çıkma Tutumları Ölçeği Toplam elde edilen toplam puanların çarpıklık (-,510) ve basıklık (,956) değerleri, $\pm 1,5$ aralığında olduğundan ölçekler normal dağılıma uymaktadır (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Araştırmada anlamlılık düzeyi .05, ileri derecede anlamlılık düzeyi de .001 olarak alınmıştır. Demografik değişkenler ile ölçek puanları arasındaki farkların anlamlılığı için ikili grupların karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t testi, üç veya daha fazla grubun karşılaştırılmasında Anova tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Levene testi ile homojen olduğu görülen dağılımlarda Anova analizi ve bu analiz sonucunda anlamlı farklılaşma varsa farkın kaynağını bulmak için çoklu karşılaştırma (Post Hoc) testlerinden Scheffe testi, homojen olmayan dağılımlarda ise Welch’s testi ve farkın kaynağını bulmak için çoklu karşılaştırma (Post Hoc) testlerinden Tamhane testi kullanılmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Verilerin Çözümlemesi

Bu araştırmada Kişisel Bilgi Formu ve diğer ölçeklerde yer alan bilgilerden elde edilen veriler SPSS programı aracılığıyla çözümlenmiş olup; ölçeklerin betimsel analizleri ve elde edilen bulgular alt problemlere göre tablolar yardımıyla açıklanmıştır ve 4.2 verilmiştir.

4.2. Betimleyici İstatistikler

4.2.1. Demografik değişkenlerin frekans analiz sonuçları

Tablo 4.1: Sosyo-demografik değişkenler frekans analiz sonuçları

		n	%
Yaş	18-35	94	31,1
	36-45	46	15,2
	46+	162	53,6
Eğitim durumu	İlköğretim	51	16,8
	Lise	66	21,9
	Üniversite ve üzeri	185	61,3
Çalışma durumu	Çalışıyor	174	57,6
	Çalışmıyor	128	42,4
Çalışıyorsa Mesleğiniz	Özel	116	38,5
	Kamu	90	29,8
	İşsiz	95	31,5
Anne Eğitim Düzeyi	İlköğretim	242	80,1
	Lise	17	5,6
	Üniversite	43	14,2
Baban Eğitim Düzeyi	İlköğretim	205	67,9
	Lise	20	6,6
	Üniversite	77	25,5
Kaç kardeşiniz?	0-2	40	13,2
	3-5	216	71,5
	5 ve üzeri	46	15,2
Evlilik yönteminiz nedir?	Görücü Usulü	76	25,2
	Tanışarak	226	74,8
Evlenirken ailenizin rızası var mıydı?	Evet	259	85,8
	Hayır	43	14,2
Evlilik öncesi flört süresi?	3yıldan az	208	68,9
	3 yıldan fazla	94	31,1

Tablo 4.1 (Devamı): Sosyo-demografik değişkenler frekans analiz sonuçları

		n	%
Kaç evlilik yaptınız?	1	264	87,4
	2 ve üzeri	38	12,6
Eşinizin eğitim düzeyi nedir?	İlköğretim	46	15,2
	Lise	33	10,9
	Üniversite ve üzeri	223	73,8
Kaç çocuğunuz var?	1	24	7,9
	2	112	37,1
	3 ve üzeri	166	55,0
	0-3000	17	5,6
Hane gelir düzeyi nedir?	3000-5000	46	15,2
	5000 ve üzeri	239	79,1
	Evet	46	15,2
	Hayır	256	84,8
Kendi ailenizden maddi destek alıyor musunuz?	Total	302	100,0

4.2.2. Ölçeklerin betimsel analiz sonuçları

Araştırmadaki katılımcıların kadına yönelik eş şiddeti, toplumsal cinsiyet algı ve başa çıkma becerileri düzeylerine ait görüşlerinin nasıl bir dağılım gösterdiğini, bütün maddelere verilen cevapların ortalamaları, standart sapmaları, boyut ortalamaları ve düzeyleri hesaplanıp Tablo 4.2 olarak verilmiştir.

Tablo 4.2: Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği ve Alt Boyutları Betimsel Analiz Sonuçları

	n	Minimum	Maksimum	$\bar{X}$	Ss
Şiddet Türleri	302	18,00	89,00	31,52	16,50
Sosyal Destek Algısı	302	6,00	30,00	14,84	4,58
Yaygın İnanışlar	302	5,00	24,00	8,36	5,97
KYEŞ	302	29,00	127,00	54,54	21,53
Toplumsal Cinsiyet Algısı	302	45,00	125,00	97,38	15,79
Kendine Yardım	302	6,00	24,00	16,28	4,35
Yaklaşım	302	8,00	28,00	22,20	4,01
Uyum Sağlama	302	7,00	28,00	20,57	4,30
Sakinme Kaçınma	302	6,00	24,00	10,97	4,14
Kendine Ceza	302	6,00	24,00	12,56	4,94
Baş Çıkma Tutumları	302	46,00	127,00	82,59	12,71

Tablo 4.2 bulgulara göre Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği toplam değerinin ortalaması 54,54'tir. Diğer taraftan katılımcıların şiddet türleri algılama düzeyleri (31,52) sosyal destek (14,84) ve yaygın inanışlar (8,36) ile ilgili ifadelerle göre katılma düzeyleri daha yüksektir.

Toplumsa. Cinsiyet Algısı Ölçeği değerinin ortalaması 97,38'dir. Anket formunda 1 değerinin "tamamen katılmıyorum" ve 2 değerinin de "katılıyorum" ve 3 değerinin de "katılıyorum" ifadelerini karşıladığı hatırlanırsa katılımcıların bu ölçekteki ifadelerle genel olarak katıldıklarını söylemek mümkündür.

Başa Çıkma Tutumları Ölçeği toplam değerinin ortalaması 82,59'dur. Anket formunda 2 değerinin "çok az böyle yaparım" ve 3 değerinin de "böyle yaparım" ifadelerini karşıladığı hatırlanırsa katılımcıların bu ölçekteki ifadelerde belirtilen davranışları kısmen yaptıklarını söylemek mümkündür. Diğer taraftan katılımcıların kendine yardım (16,28) sakınma kaçınma (10,97), kendine ceza (12,56) daha az, yaklaşım (22,20) ve uyum sağlamaya (20,57) daha fazla yer verdikleri anlaşılmaktadır.

4.3. Araştırmanın Hipotezleriyle İlişkili Bulgular

Tablo 4.3: Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Ölçekleri, Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Başa Çıkma Tutumları Ölçekleri Arasındaki İlişkinin Korelasyon Analizi

Faktör		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Şiddet Türleri	r	1										
	p											
Sosyal Destek Algısı	r	,195**										
	p	,001										
Yaygın İnanışlar	r	,600**	,015	1								
	p	,000	,801									
Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği	r	,959**	,362**	,730**	1							
	p	,000	,000	,000								
Toplumsal Cinsiyet Algısı	r	-,429**	-,306**	-,444**	-,504**	1						
	p	,000	,000	,000	,000							
Kendine Yardım	r	,085	-,152**	,049	,043	,156**	1					
	p	,141	,008	,396	,452	,007						
Yaklaşım	r	-,143*	-,038	-,179**	-,162**	,291**	,410**	1				
	p	,013	,510	,002	,005	,000	,000					
Uyum Sağlama	r	,012	,023	-,077	-,003	,098	,281**	,401**	1			
	p	,834	,692	,179	,956	,090	,000	,000				
Sakınma Kaçınma	r	,398**	,189**	,272**	,411**	-,348**	,215**	-,014	,166**	1		
	p	,000	,001	,000	,000	,000	,000	,811	,004			
Kendine Ceza	r	,370**	,217**	,232**	,387**	-,271**	,131*	-,082	-,094	,394**	1	
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,023	,153	,104	,000		
Başa Çıkma Tutumları	r	,262**	,090	,113*	,247**	-,041	,687**	,555**	,579**	,605**	,504**	1
	p	,000	,120	,050	,000	,483	,000	,000	,000	,000	,000	

**p<0,01,*p<0,05

Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Ölçekleri, Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Başa Çıkma Tutumları Ölçekleri Arasındaki İlişkinin Korelasyon Analizi Tablo 4.5 olarak verilmiştir. Şiddet türleri tutum düzeyi ile sosyal destek algı düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı($p=,001$) pozitif yönde çok düşük düzeyde bir ilişki vardır. Şiddet türleri tutum düzeyi arttıkça sosyal destek algı düzeyi artmaktadır. Şiddet türleri tutum düzeyi ile yaygın inanışlar düzeyi arasında anlamlı($p=,000$) pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki vardır. Şiddet türleri tutum düzeyi arttıkça yaygın inanışlar düzeyi de artmaktadır. Şiddet türleri tutum düzeyi ile toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$) negatif yönde orta düzeyde bir ilişki vardır. Şiddet türleri tutum düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet algı düzeyi azalmaktadır. Şiddet türleri tutum düzeyi ile kendine yardım düzeyleri arasında ($,141$) bir ilişki yoktur. Şiddet türleri tutum düzeyi ile yaklaşım düzeyleri arasında anlamlı ($,013$) negatif yönde düşük dereceli bir ilişki vardır. Şiddet türleri tutum düzeyi ile uyum sağlama düzeyleri arasında ($,834$) bir ilişki yoktur. Şiddet türleri tutum düzeyi ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı ($,000$) pozitif yönde, zayıf dereceli bir ilişki vardır. Şiddet türleri tutum düzeyi ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı ($,000$) pozitif yönde, zayıf bir ilişki vardır. Şiddet türleri tutum düzeyi ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı($p=,000$)pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki vardır. Şiddet türleri tutum düzeyi arttıkça başa çıkma tutum düzeyi de artmaktadır.

Sosyal destek algı düzeyi ile yaygın inanışlar düzeyi arasında ($p=,801$) bir ilişki yoktur. Sosyal destek algı düzeyi ile kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi arasında anlamlı($p=,000$) pozitif yönde düşük bir ilişki vardır. Sosyal destek algı düzeyi arttıkça kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi artmaktadır. Sosyal destek algı düzeyi ile toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$) negatif yönde, düşük şiddetli bir ilişki vardır. Sosyal destek algı düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet algı düzeyi azalmaktadır. Sosyal destek algı düzeyi ile kendine yardım düzeyleri arasında anlamlı ($,008$) negatif yönlü, çok zayıf dereceli bir ilişki vardır Sosyal destek algı düzeyi ile yaklaşım düzeyleri arasında ($,510$) bir ilişki yoktur. Sosyal destek algı düzeyi ile uyum sağlama düzeyleri arasında ($,692$) bir ilişki yoktur. Sosyal destek algı düzeyi ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı ($,001$) pozitif yönde, çok zayıf dereceli bir ilişki vardır. Sosyal destek algı düzeyi ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı ($,000$) pozitif yönde, zayıf bir ilişki vardır. Sosyal destek algı düzeyi ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$)

pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki vardır. Sosyal destek algı düzeyi arttıkça başa çıkma tutum düzeyi de artmaktadır.

Yaygın inanışlar algı düzeyi ile kadına yönelik eş şiddet tutum düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$) pozitif yönlü, yüksek düzeyde bir ilişki vardır. Yaygın inanışlar düzeyi arttıkça kadına yönelik eş şiddet tutum düzeyi de artmaktadır. Yaygın inanışlar algı düzeyi ile toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$) negatif yönlü, orta düzeyde bir ilişki vardır. Yaygın inanışlar düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet algı düzeyi azalmaktadır. Yaygın inanışlar düzeyi ile kendine yardım düzeyleri arasında ($,396$) bir ilişki yoktur. Yaygın inanışlar düzeyi ile yaklaşım düzeyleri arasında anlamlı ($,002$) negatif yönlü, zayıf bir ilişki vardır. Yaygın inanışlar düzeyi ile uyum sağlama düzeyleri arasında($,179$) bir ilişki yoktur. Yaygın inanışlar düzeyi ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı ($,000$) pozitif yönde, zayıf dereceli bir ilişki vardır. Yaygın inanışlar düzeyi ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı ($,000$) pozitif yönde, zayıf bir ilişki vardır. Yaygın inanışlar düzeyi ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı ($p=,050$) pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki vardır. Sosyal destek algı düzeyi arttıkça başa çıkma tutum düzeyi de artmaktadır.

Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$) negatif yönde orta şiddette bir ilişki vardır. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet algı düzeyi azalmaktadır. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile kendine yardım düzeyleri arasında ($,452$) bir ilişki yoktur. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile yaklaşım düzeyleri arasında anlamlı ($,005$) negatif yönlü, zayıf bir ilişki vardır. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile uyum sağlama düzeyleri arasında($,956$) bir ilişki yoktur. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı ($,000$)pozitif yönde, orta dereceli bir ilişki vardır. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı($,000$)pozitif yönde, zayıf bir ilişki vardır. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı($p=,000$) pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki vardır.

Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile kendine yardım düzeyleri arasında anlamlı ($,007$) pozitif yönlü, çok zayıf dereceli bir ilişki vardır. Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile yaklaşım düzeyleri arasında anlamlı ($,000$) pozitif yönlü, zayıf bir ilişki

vardır. Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile uyum sağlama düzeyleri arasında (,090) bir ilişki yoktur. Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı (,000) negatif yönde, zayıf dereceli bir ilişki vardır. Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı (,000) negatif yönde, zayıf bir ilişki vardır Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı ($p=,493$) bir ilişki yoktur.

Kendine yardım düzeyleri ile yaklaşım düzeyleri arasında anlamlı (,000) pozitif yönlü, orta şiddette ilişki vardır. Kendine yardım düzeyleri ile uyum sağlama düzeyleri arasında anlamlı (,000) pozitif yönlü zayıf bir ilişki vardır. Kendine yardım düzeyleri ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı (,000) pozitif yönde, zayıf dereceli bir ilişki vardır. Kendine yardım düzeyleri ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı (,023)pozitif yönde, zayıf bir ilişki vardır Kendine yardım düzeyleri ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$) pozitif yönlü yüksek şiddetli bir ilişki vardır.

Yaklaşım düzeyleri ile uyum sağlama düzeyleri arasında anlamlı (,000) pozitif yönlü orta şiddette bir ilişki vardır. Yaklaşım düzeyleri ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı (,811) bir ilişki yoktur. Yaklaşım düzeyleri ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı (,153) bir ilişki yoktur. Yaklaşım düzeyleri ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$) pozitif yönlü orta şiddette bir ilişki vardır.

Uyum sağlama düzeyleri ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı (,004) pozitif yönlü, çok düşük şiddetli bir ilişki vardır. Uyum sağlama düzeyleri ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı (,104) bir ilişki yoktur. Uyum sağlama düzeyleri ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı($p=,000$)pozitif yönlü orta şiddette bir ilişki vardır.

Sakınma kaçınma düzeyleri ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı (,000) pozitif yönlü, zayıf bir ilişki vardır Sakınma kaçınma düzeyleri ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$) pozitif yönlü yüksek şiddette bir ilişki vardır.

Kendine ceza düzeyleri ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı($p=,000$) pozitif yönlü orta şiddette bir ilişki vardır.

4.4. Demografik Değişkenlerle İlişkili Bulgular

4.4.1. Demografik değişkenlere göre kadınların eş şiddetine yönelik tutumları analiz sonuçları

4.4.1.1. Yaşa göre kadınların eş şiddetine yönelik tutumları anova analiz sonuçları

Yaşa göre kadına yönelik eş şiddeti ve alt boyutlarından elde edilen toplam puan ortalamaları arasındaki farklılık ANOVA tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir.

Kadına Yönelik Eş Şiddeti ölçeği, Şiddet türleri ve Sosyal Destek Algısı alt ölçeği homojenlik varsayımını sağlamış elde edilen sonuçlar Tablo 4.6’de verilmiştir.

Yaygın İnanışlar alt ölçeği homojenlik varsayımını sağlayamadığı için Welch ANOVA analizi ile incelenmiş ve sonuç Tablo 4.9’da verilmiştir.

Tablo 4.4: Yaşa göre Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumları; Şiddet Türleri ve Sosyal Destek Algısı Alt Boyutları ANOVA analiz sonuçları

	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Şiddet Türleri	18-35	94	31,17	15,76	G.A.	6303,938	2	3151,969	12,457	,000
	36-45	46	42,00	17,98	G.İ.	75653,400	299	253,021		
	46+	162	28,75	15,36	Total	81957,338	301			
Sosyal Destek Algısı	18-35	94	14,76	4,48	G.A.	19,030	2	9,515	,452	,637
	36-45	46	15,43	4,66	G.İ.	6290,655	299	21,039		
	46+	162	14,72	4,62	Total	6309,685	301			
Kadına Yönelik Eş Şiddeti	18-35	94	53,79	20,53	G.A.	15193,062	2	7596,531	18,259	,000
	36-45	46	70,86	23,74	G.İ.	124394,037	299	416,034		
	46+	162	50,32	19,27	Total	139587,099	301			

Tablo 4.4’de görüldüğü gibi yaşa göre maruz kalınan şiddet türleri düzeyleri ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, $F(2,299)=12,457$, $p=.000$; $p < .001$. Yaşa göre sosyal destek algı düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir $F(2,299)=,452$, $p=.637$; $p>,05$. Yaşa göre kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir $F(2,299)=18,259$, $p=.000$; $p < .001$.

18-35 yaş grubu şiddet türleri puanları ile 36-45 yaş grubu şiddet türleri puanları arasında anlamlı farklılaşma olup; maruz kalınan şiddet türleri puanları, 36-45 yaş grubunda 18-35 yaş grubu puanlarına göre daha yüksektir. 36-45 yaş grubu şiddet türleri puanları ile 46-65 üzeri yaş grubu puanları arasında anlamlı farklılaşma

($p=.000$, $p<.05$) olup; şiddet türleri puanları, 36-45 yaş grubu puanları) 46-65 üzeri yaş grubu puanlarına göre daha yüksektir.

18-35 yaş grubu kadına yönelik şiddet puanları ile 36-45 yaş grubu kadına yönelik eş şiddet tutum puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.05$) olup; kadına yönelik eş şiddet tutum puanları, 36-45 yaş grubunda 18-35 yaş grubu puanlarına göre daha yüksektir. 36-45 yaş grubu kadına yönelik eş şiddet tutum puanları ile 46-65 üzeri yaş grubu puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.05$) olup; kadına yönelik eş şiddet tutum puanları, 36-45 yaş grubu puanları 46-65 üzeri yaş grubu puanlarına göre daha yüksektir.

Tablo 4.5: Yaşa Göre Yaygın İnanişlar Welch ANOVA Analiz Sonuçları

	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Yaygın İnanişlar	18-35	94	7,96	5,74	G.A.	1870,756	2	935,378	31,564	,000
	36-45	46	14,13	7,10	G.İ.	8860,622	299	29,634		
	46+	162	6,94	4,67	Total	10731,377	301			

Tablo 4.5’de görüldüğü gibi yaşa göre yaygın inanişlar düzeyleri ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)=31,564$, $p=.000$; $p <.001$. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu ve farklılaşmanın yönünü incelemek için izleme (post-hoc) testlerinden Tamhane analizi yapılmıştır.

18-35 yaş grubu yaygın inanişlar puanları ile 36-45 yaş grubu yaygın inanişlar puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.001$) olup; yaygın inanişlar, 36-45 yaş grubunda 18-35 yaş grubu puanlarına göre daha yüksektir. 36-45 yaş grubu yaygın inanişlar puanları ile 46-65 üzeri yaş grubu puanları arasında ileri derece anlamlı farklılaşma olup; yaygın inanişlar puanları, 36-45 yaş grubunda 46-65 üzeri yaş grubuna göre daha yüksektir.

4.4.1.2. Eğitim durumuna göre kadınların eş şiddetine yönelik tutumları; şiddet türleri ve sosyal destek algısı alt boyutları anova analiz sonuçları

Tablo 4.6: Eğitim Durumuna Göre Sosyal Destek Algısı düzeyi ANOVA Analiz Sonuçları

	Eğitim	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Destek Algısı	İlk öğrt.	51	16,07	4,91	G.A.	96,828	2	48,414	2,330	,099
	Lise	66	14,78	4,41	G.İ.	6212,857	299	20,779		
	Y. öğrt.	185	14,52	4,50	Total	6309,685	301			

Tablo 4.6' da görüldüğü gibi eğitim durumuna göre sosyal destek algı düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir $F(2,299)= ,2,330, p=.099; p>.05$.

Tablo 4.7: Şiddet Türleri Alt Ölçeği ve Yaygın İnanışlar Alt Ölçeği, Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği Welch ANOVA Analiz Sonuçları

	Eğitim	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Şiddet Türleri	İlk öğrt.	51	45,13	19,64	G.A.	11501,548	2	5750,774	24,405	,000
	Lise	66	29,95	18,00	G.İ.	70455,789	299	235,638		
	Y. öğrt.	185	28,32	12,78	Total	81957,338	301			
Y.İnanışlar	İlk öğrt.	51	14,66	6,07	G.A.	2442,503	2	1221,252	44,054	,000
	Lise	66	7,09	4,89	G.İ.	8288,874	299	27,722		
	Y. öğrt.	185	7,07	5,15	Total	10731,377	301			
Kadına Yönelik Eş Şiddeti	İlk öğrt.	51	74,92	24,79	G.A.	25640,969	2	12820,484	33,642	,000
	Lise	66	51,65	21,16	G.İ.	113946,131	299	381,091		
	Y. öğrt.	185	49,94	17,14	Total	139587,099	301			

Tablo 4.7'de görüldüğü gibi eğitim durumuna göre şiddet türleri alt ölçeği puanı ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)=24,405, p=.000; p<.001$. Eğitim durumuna göre yaygın inanışlar alt ölçeği ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir Welch $F(2,299)= 44,054, p=.000; p<.001$. Eğitim durumuna göre kadına yönelik eş şiddeti puanları da ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)= 33,642, p=.000; p<.001$.

İlköğretim mezunları şiddet türleri puanları ile lise mezunları şiddet türleri puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000, p<.001$) olup; şiddet türleri, ilköğretim mezunları puanı, lise mezunları puanlarına göre daha yüksektir. İlköğretim mezunları şiddet türleri puanları ile yüksek öğretim mezunları şiddet türleri puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000, p<.001$) olup; ilköğretim mezunları şiddet türleri puanı, yüksek öğretim mezunları şiddet türleri puanlarından daha yüksektir.

İlköğretim mezunları yaygın inanışlar puanları ile lise mezunları yaygın inanışlar puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000, p<.001$) olup; yaygın inanışlar, ilköğretim mezunları puanı, lise mezunları puanlarına göre daha yüksektir. İlköğretim mezunları yaygın inanışlar puanları ile yüksek öğretim mezunları yaygın inanışlar puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000, p<.001$) olup; ilköğretim mezunları yaygın inanışlar puanı yüksek öğretim mezunları yaygın inanışlar puanlarından daha yüksektir.

İlköğretim mezunları kadına yönelik eş şiddet puanları ile lise mezunları kadına yönelik eş şiddet puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.001$) olup; kadına yönelik eş şiddeti, ilköğretim mezunları puanı, lise mezunları puanlarına göre daha yüksektir. İlköğretim mezunları kadına yönelik eş şiddet puanları ile yüksek öğretim mezunları kadına yönelik eş şiddet puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.001$) olup; ilköğretim mezunları kadına yönelik eş şiddet puanı yüksek öğretim mezunları kadına yönelik eş şiddet puanlarından daha yüksektir.

4.4.1.3. Çalışma durumuna göre kadına yönelik eş şiddeti ve alt boyutları

t-test analiz sonuçları

Tablo 4.8: Çalışma Durumuna Göre Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları

	Çalışma durumu	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Şiddet Türleri	Çalışıyor	174	32,93	17,54	1,772	294,172	,026
	Çalışmıyor	128	29,62	14,83			
Sosyal Destek	Çalışıyor	174	14,85	4,72	,027	300	,401
	Çalışmıyor	128	14,84	4,40			
Yaygın İnanişlar	Çalışıyor	174	9,08	6,31	2,537	294,136	,000
	Çalışmıyor	128	7,38	5,34			
KYŞ	Çalışıyor	174	56,59	23,54	2,014	299,260	,000
	Çalışmıyor	128	51,75	18,18			

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi çalışma durumuna göre şiddet türleri anlamlı farklılaşma göstermektedir, $t(294,172)=1,772, p,026; p<.05$. Buna göre çalışanların $(32,93\pm17,54)$ şiddet türleri tutum puanı, çalışmayanların $(29,62\pm14,83)$ şiddet türleri tutum puanına göre daha yüksektir. Çalışma durumuna göre sosyal destek algısı anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)= -,027, p,401; p>.05$. Çalışma durumuna göre yaygın inanişlar tutum puanı ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir $(294,136)= 2,537, p,000; p<.001$. Buna göre çalışanların $(9,08\pm6,31)$ yaygın inanişlar tutum puanı, çalışmayanların $(7,38\pm5,34)$ yaygın inanişlar tutum puanına göre daha yüksektir. Çalışma durumuna göre kadına yönelik eş şiddeti tutum puanı ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir $t(299,260)= 2,014, p,000; p<.001$. Buna göre çalışanların $(56,59\pm23,54)$ kadına yönelik eş şiddeti tutum puanı, çalışmayanların $(51,75\pm18,18)$ kadına yönelik eş şiddeti tutum puanına göre daha yüksektir.

4.4.1.4. Evlilik yöntemine göre kadına yönelik eş şiddeti ve alt boyutları t-test analiz sonuçları

Evlilik yöntemine göre kadına yönelik eş şiddeti, şiddet türleri, sosyal destek algısı, yaygın inanışlar toplam puan ortalamaları arasındaki farklılık T-test ile incelenmiştir ve analiz sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.9: Evlilik Yöntemine Göre Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları

	Evlilik Yöntemi	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Şiddet Türleri	Görücü	76	42,00	20,52	5,573	96,727	,000
	Tanışarak	226	28,00	13,21			
Sosyal Destek Algısı	Görücü	76	15,45	4,65	1,329	300	,363
	Tanışarak	226	14,64	4,55			
Yaygın İnanışlar	Görücü	76	12,33	6,85	6,224	103,163	,000
	Tanışarak	226	7,02	4,99			
Kadına Yönelik Eş Şiddeti	Görücü	76	69,17	25,64	6,184	99,380	,000
	Tanışarak	226	49,62	17,45			

Tablo 4.9’da görüldüğü gibi evlilik yöntemine göre şiddet türleri tutum puanı anlamlı farklılaşma göstermektedir, $t(96,727)= 5,573$, $p,000$; $p<.05$. Buna göre görücü yöntemi ile evlenenlerin $(42,00\pm 20,52)$ şiddet türleri puanı, tanışarak evlenenlerin $(28,00\pm 13,21)$ şiddet türleri puanına göre daha yüksektir. Evlilik yöntemine göre sosyal destek algısı anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)= 1,329$, $p,363$; $p>.05$. Evlilik yöntemine göre yaygın inanışlar tutum puanı anlamlı farklılaşma göstermektedir $t(103,163)=6,224$, $p,000$; $p<.05$. Buna göre görücü yöntemi ile evlenenlerin $(12,33\pm 6,85)$ yaygın inanışlar puanı, tanışarak evlenenlerin $(7,02\pm 4,99)$ yaygın inanışlar puanına göre daha yüksektir. Evlilik yöntemine göre kadına yönelik eş şiddeti tutum puanı ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir $t(99,380)= 6,184$, $p,000$; $p<.001$. Buna göre görücü yöntemi ile evlenenlerin $(69,17\pm 25,64)$ kadına yönelik eş şiddeti tutum puanı, tanışarak evlenenlerin $(49,62\pm 17,45)$ kadına yönelik eş şiddeti tutum puanına göre daha yüksektir.

4.4.1.5. Evlenirken aile rızası alımına göre kadına yönelik eş şiddeti ve alt boyutları t-test analiz sonuçları

Tablo 4.10: Evlenirken Aile Rızası Alımına Göre Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları

	Evlilik Rızası	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Şiddet Türleri	Evet	259	29,19	14,69	-5,223	50,019	,004
	Hayır	43	45,60	19,73			
Sosyal Destek Algısı	Evet	259	14,64	4,56	-1,903	300	,903
	Hayır	43	16,07	4,56			
Yaygın İnanışlar	Evet	259	7,72	5,55	-4,008	51,141	,000
	Hayır	43	12,21	6,99			
Kadına Yönelik Eş Şiddeti	Evet	259	51,43	19,38	-5,572	51,138	,026
	Hayır	43	73,26	24,44			

Tablo 4.10’da görüldüğü gibi evlenirken aile rızası alımına göre şiddet türleri tutum puanı anlamlı farklılaşma göstermektedir. $t(50,019)=-5,223$, $p,004$; $p<.05$. Buna göre evlenirken aile desteği alanların $(29,19\pm14,69)$ şiddet türleri tutum puanı, evlenirken aile rızası almayanların $(45,60\pm19,73)$ şiddet türleri tutum puanına göre daha düşüktür. Evlenirken aile rızası alımına göre sosyal destek algısı puanları anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=-1,903$, $p,903$; $p>.05$. Evlenirken aile rızası alımına göre yaygın inanışlar tutum puanı ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir $t(51,141)=-4,008$, $p,000$; $p<.001$. Buna göre evlenirken aile rızası alanların $(7,72\pm5,55)$ yaygın inanışlar tutum puanı, evlenirken aile rızası almayanların $(12,21\pm6,99)$ yaygın inanışlar tutum puanına göre daha düşüktür. Evlenirken aile rızası alımına göre kadına yönelik eş şiddeti tutum puanı ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir $t(51,138)=-5,572$, $p,000$; $p<.001$. Buna göre evlenirken aile rızası alanların $(51,43\pm19,38)$ yönelik eş şiddeti tutum puanı, evlenirken aile rızası almayanların $(73,26\pm24,44)$ kadına yönelik eş şiddeti tutum puanına göre daha düşüktür.

4.4.1.6. Evlilik öncesi flört süresine göre kadına yönelik eş şiddeti ve alt boyutları t-test analiz sonuçları

Evlilik öncesi flört süresine göre kadına yönelik eş şiddeti, şiddet türleri, sosyal destek algısı, yaygın inanışlar toplam puan ortalamaları arasındaki farklılık T-test ile incelenmiştir ve analiz sonuçları aşağıda verilmiştir

Tablo 4.11: Evlilik Öncesi Flört Süresine Göre Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları

	Evlilik Öncesi Flört Süresi	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Şiddet Türleri	Kısa Süre	208	32,81	17,01	2,129	201,845	,029
	Uzun Süre	94	28,67	15,00			
Sosyal Destek Algısı	Kısa Süre	208	15,19	4,75	1,946	300	,130
	Uzun Süre	94	14,09	4,09			
Yaygın İnanişlar	Kısa Süre	208	8,74	6,24	1,772	210,518	,003
	Uzun Süre	94	7,51	5,26			
Kadına Yönelik Eş Şiddeti	Kısa Süre	208	56,56	21,65	2,452	300	,055
	Uzun Süre	94	50,05	20,69			

Tablo 4.11’de görüldüğü gibi evlilik öncesi flört süresine göre şiddet türleri tutum puanı anlamlı farklılaşma göstermektedir, $t(201,845)= 2,129$, $p,029$; $p<.05$. Buna göre flört süresi kısa olanların ($32,81\pm17,01$) şiddet türleri tutum puanı, flört süresi uzun olanların ($28,67\pm15,00$) şiddet türleri tutum puanına göre daha yüksektir. Evlilik öncesi flört süresine göre sosyal destek algısı puanları anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=1,946$, $p,130$; $p>.05$. Evlilik öncesi flört süresine göre yaygın inanişlar tutum anlamlı farklılaşma göstermektedir $t(210,518)=1,772$, $p,003$; $p<.05$. Buna göre flört süresi kısa olanların ($8,74\pm6,24$) yaygın inanişlar tutum puanı, flört süresi uzun olanların ($7,51\pm5,26$) yaygın inanişlar tutum puanına göre daha yüksektir. Evlilik öncesi flört süresine göre kadına yönelik eş şiddeti tutum puanı anlamlı farklılaşma göstermemektedir $t(300)= 2,452$, $p,055$; $p>.05$.

4.4.1.7. Eş Eğitim durumuna göre kadına yönelik şiddet tutum düzeyi ve alt boyutları anova analiz sonuçları

Tablo 4.12: Eş Eğitim Durumuna Göre Sosyal Destek Algısı ANOVA analiz sonuçları

	EşEğitim	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Destek Algısı	İlk öğrt.	46	15,56	4,58	G.A.	32,870	2	16,435	,783	,458
	Lise	33	14,36	4,11	G.İ.	6276,815	299	20,993		
	Y. öğrt.	223	14,76	4,64	Total	6309,685	301			

Tablo 4.12’de görüldüğü gibi eş eğitim durumuna göre sosyal destek algısı düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir. $F(2,299)=,783$, $p=,458$; $p>.05$.

Tablo 4.13: Eş Eğitim Durumuna Göre Şiddet Türleri alt boyut, Yaygın İnanişlar alt boyut ve Kadına Yönelik Eş Şiddet Tutum Düzeyi Welch ANOVA Analiz Sonuçları

	EşEğitim	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Şiddet Türleri	İlk öğrt.	46	38,36	18,29	G.A.	7470,377	2	3735,189	14,994	,008
	Lise	33	41,69	18,85	G.İ.	74486,961	299	249,120		
	Y. öğrt.	223	28,60	14,71	Total	81957,338	301			
	İlk öğrt.	46	11,71	6,88	G.A.	2177,824	2	1088,912	38,064	,000
Y. İnanişlar	Lise	33	14,18	7,15	G.İ.	8553,554	299	28,607		
	Y. öğrt.	223	6,80	4,64	Total	10731,377	301			
	İlk öğrt.	46	65,08	23,79	G.A.	16944,340	2	8472,170	20,655	,001
Kadına Yönelik Eş Şiddeti	Lise	33	69,60	25,02741	G.İ.	122642,760	299	410,176		
	Y. öğrt.	223	50,13	18,63775	Total	139587,099	301			

Tablo 4.13’de görüldüğü gibi eş eğitim durumuna göre şiddet türleri alt ölçeği puanı ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)= 14,994$, $p=.000$; $p<.001$. Eş eğitim durumuna göre yaygın inanişlar alt ölçeği ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir. Welch $F(2,299)=38,064$, $p=.000$; $p<.001$. Eş eğitim durumuna göre kadına yönelik eş şiddeti puanları ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)=20,655$, $p=.000$; $p<.001$. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu ve yönünü incelemek için izleme (post-hoc) testlerinden Tamhane analizi yapılmıştır.

Eşleri ilköğretim mezunu olanların şiddet türleri puanları ile eşleri yüksek öğretim mezunu olanların şiddet türleri puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.004$, $p<.05$) olup; eşleri ilköğretim mezunu olanların şiddet türleri puanı, eşleri yüksek öğretim mezunu olanların şiddet türleri puanına göre daha yüksektir. Eşleri yüksek öğretim mezunu olanların şiddet türleri puanları ile eşleri lise mezunu olanların şiddet türleri puanları arasındaki anlamlı farklılaşma ($p=.001$, $p<.05$) olup; eşleri yüksek öğretim mezunu olanların şiddet türleri puanı, eşleri lise mezunu olanların şiddet türleri puanlarından daha düşüktür.

Eşleri ilköğretim mezunu olanların yaygın inanişlar puanları ile eşleri yüksek öğretim mezunu olanların yaygın inanişlar puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.001$) olup; eşleri ilköğretim mezunu olanların yaygın inanişlar puanı eşleri yüksek öğretim mezunu olanların yaygın inanişlar puanına göre daha yüksektir. Eşleri yüksek öğretim mezunu olanların yaygın inanişlar puanları ile eşleri lise mezunu olanların yaygın inanişlar puanları arasında ileri derecede anlamlı

farklılaşma olup; eşleri yüksek öğretim mezunu olanların yaygın inanışlar puanı, eşleri lise mezunu olanların yaygın inanışlar puanlarından daha yüksektir.

Eşleri ilköğretim mezunu olanların kadına yönelik eş şiddet puanları ile eşleri yüksek öğretim mezunu olanların kadına yönelik eş şiddet puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.001$, $p<.05$) olup; Eşleri ilköğretim mezunu olanların kadına yönelik eş şiddet puanları eşleri yüksek öğretim mezunu olanların kadına yönelik eş şiddet puanlarından daha yüksektir. Eşleri lise mezunu olanların kadına yönelik eş şiddet puanları ile eşleri yüksek öğretim mezunu olanların kadına yönelik eş şiddet puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.001$) olup; eşleri lise mezunu olanların kadına yönelik eş şiddet puanları, eşleri yüksek öğretim mezunu olanların kadına yönelik eş şiddet puanlarından daha yüksektir.

4.4.1.8. Gelir düzeyine göre kadına yönelik şiddet tutum düzeyi ve alt boyutları anova analiz sonuçları

Tablo 4.14: Gelir Durumuna Göre Sosyal Destek Algısı Alt Ölçeği ANOVA analiz sonuçları

	Gelir	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Destek Algısı	0-3bin	17	17,05	5,20	G.A.	227,373	2	113,687	5,589	,004
	3bin-5bin	46	16,30	4,03	G.İ.	6082,312	299	20,342		
	5bin+	239	14,40	4,54	Total	6309,685	301			

Tablo 4.14’de görüldüğü gibi gelir düzeyine göre sosyal destek algısı düzeyi anlamlı farklılaşma göstermektedir. $F(2,299)=5,589$, $p=.,004$; $p<.05$. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu ve farklılaşmanın yönünü incelemek için izleme (post-hoc) testlerinden Scheffe analizi yapılmıştır. Sosyal destek algısı ölçeği altı ölçeği homojenlik varsayımını sağlamış elde edilen sonuçlar Tablo 4.20’de verilmiştir. Kadına yönelik eş şiddeti, şiddet türler alt ölçeği, yaygın inanışlar alt ölçeği homojenlik varsayımını sağlayamadığı için Welch ANOVA analizi ile incelenmiş ve sonuç Tablo 4.15’de verilmiştir.

3000-5000 gelir durumuna sahip olanların sosyal destek algı düzeyi puanları ile 5000 ve üstü gelir durumuna sahip olanların sosyal destek algı düzeyi puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.034$, $p<.05$) olup; 3000-5000 gelir durumuna sahip olanların sosyal destek algı düzeyi puanlar, 5000 ve üstü gelir durumuna sahip olanların sosyal destek algı düzeyi puanlarına göre daha yüksektir.

Tablo 4.15: Gelir Düzeyine Göre Şiddet Türleri alt boyut, Yaygın İnanişar alt boyut ve Kadına Yönelik Eş Şiddet Tutum Düzeyi Welch ANOVA Analiz Sonuçları

	Gelir	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Şiddet Türleri	0-3bin	17	40,47	20,13	G.A.	8931,077	2	4465,539	18,284	,000
	3bin-5bin	46	42,67	21,49	G.İ.	73026,260	299	244,235		
	5000 +	239	28,74	13,86	Total	81957,338	301			
Yaygın İnanişlar	0-3bin	17	9,41	5,99	G.A.	481,627	2	240,814	7,025	,008
	3bin-5bin	46	11,19	6,78	G.İ.	10249,750	299	34,280		
	5000 +	239	7,73	5,65	Total	10731,377	301			
Kadına Yönelik Eş Şiddeti	0-3bin	17	66,11	22,42	G.A.	16008,283	2	8004,141	19,366	,000
	3bin-5bin	46	69,58	26,47	G.İ.	123578,816	299	413,307		
	5000 +	239	50,81	18,78	Total	139587,099	301			

Tablo 4.15’de görüldüğü gibi gelir düzeyine göre şiddet türleri alt ölçeği puanları ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)= 18,284, p=.000; p<.001$. Gelir düzeyine göre yaygın inanişlar alt ölçeği anlamlı farklılaşma göstermektedir. Welch $F(2,299)= 7,025, p=.008; p<.05$. Gelir düzeyine göre kadına yönelik eş şiddeti puanları da ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)= 19,366, p=.000; p<.001$.

3000-5000 gelire sahip olanların şiddet türleri puanları ile 5000 üzeri gelire sahip olanların şiddet türleri puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000, p<.001$) olup; şiddet türleri, 3000-5000 gelire sahip olanların şiddet türleri puanları, 5000 üzeri gelire sahip olanların şiddet türleri puanlarına ($\bar{X}=28,74, Ss=13,86$) göre daha yüksektir. 3000-5000 gelire sahip olanların yaygın inanişlar puanları ile 5000 üzeri gelire sahip olanların yaygın inanişlar puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.006, p<.05$) olup; 3000-5000 gelire sahip olanların yaygın inanişlar puanı, 5000 üzeri gelire sahip olanların yaygın inanişlar puanlarına göre daha yüksektir. 3000-5000 gelire sahip olanların kadına yönelik eş şiddet tutum düzeyi puanları ile 5000 üzeri gelire sahip olanların kadına yönelik eş şiddet tutum düzeyi puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma($p=.000, p<.001$) olup; 3000-5000 gelire sahip olanların kadına yönelik eş şiddet tutum düzeyi puanları, 5000 üzeri gelire sahip olanların kadına yönelik eş şiddet tutum düzeyi puanlarına göre daha yüksektir.

4.4.2. Demografik değişkenlere göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi analiz sonuçları

4.4.2.1. Yaşa göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi anova analiz sonuçları

Yaşa göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi toplam puan ortalamaları arasındaki farklılık ANOVA tek yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve bulunan analiz sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.16: Yaşa Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ANOVA analiz sonuçları

	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
TCA	18-35	94	97,95	14,21	G.A.	3416,488	2	1708,244	7,136	,001
	36-45	46	89,56	17,93	G.İ.	71574,721	299	239,380		
	46+	162	99,26	15,42	Total	74991,209	301			

Tablo 4.16’da görüldüğü gibi yaşa göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi anlamlı farklılaşma göstermektedir, $F(2,299)= 7,136$, $p=.001$; $p < .05$.

18-35 yaş grubu toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları ile 36-45 yaş grubu toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.011$, $p<.05$) olup; toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, 18,35 yaş grubunda, 36-45 yaş grubu puanlarına göre daha yüksektir. 36-45 yaş grubu toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları ile 46-65 üzeri yaş grubu toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.001$, $p<.05$) olup, 36-45 yaş grubu; toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, 46-65 üzeri yaş grubu toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanlarına göre daha düşüktür.

4.4.2.2. Eğitim durumuna göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi anova analiz sonuçları

Eğitim durumuna göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi ölçeğinden elde edilen toplam puan ortalamaları arasındaki farklılık ANOVA tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. ve bulunan analiz sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.17: Eğitim Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ANOVA Analiz Sonuçları

	Eğitim	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
TCA	İlk öğrt.	51	79,60	11,71	G.A.	21995,313	2	10997,657	62,048	,000
	Lise	66	95,59	14,27	G.İ.	52995,895	299	177,244		
	Y. öğrt.	185	102,99	13,36	Total	74991,209	301			

Tablo 4.17’de görüldüğü gibi eğitim durumuna göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir ($(2,299)=,62,048$, $p=.000$; $p<.001$).

İlköğretim mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları ile lise mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.001$) olup; ilköğretim mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, lise mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanlarına göre daha düşüktür. İlköğretim mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları ile yüksek öğretim mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.001$) olup; ilköğretim mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, yüksek öğretim mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanlarından daha düşüktür. Lise mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları ile yüksek öğretim mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.001$, $p<.05$) olup; lise mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, yüksek öğretim mezunları toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanlarından daha düşüktür.

4.4.2.3. Çalışma durumuna göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi t-test analiz sonuçları

Tablo 4.18: Çalışma Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi T-Test Analiz Sonuçları

	Çalışma D.	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Toplumsal Cinsiyet Algısı	Çalışıyor	174	98,5230	16,67392	1,469	300	,196
	Çalışmıyor	128	95,8281	14,40642			

Tablo 4.18’de görüldüğü gibi çalışma durumuna göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=1,469$, $p,196$; $p>.05$.

4.4.2.4. Evlilik yöntemine göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi T-Test analiz sonuçları

Tablo 4.19: Evlilik Yöntemine Göre Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları

	Evlilik yöntemi	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Toplumsal Cinsiyet Algısı	Görücü	76	85,95	13,94	-8,033	300	,505
	Tanışarak	226	101,23	14,48			

Tablo 4.19’da görüldüğü gibi evlilik yöntemine göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300) = -8,033$, $p,505$; $p>05$.

4.4.2.5. Evlenirken aile rızası alımına göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi

t-test analiz sonuçları

Tablo 4.20: Evlenirken Aile Rızası Alımına Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi T-Test Analiz Sonuçları

	Evlilik Rızası	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Toplumsal Cinsiyet Algısı	Evet	259	99,02	15,34	4,583	300	,507
	Hayır	43	87,49	14,95			

Tablo 4.20’de görüldüğü gibi evlenirken aile desteği alımına toplumsal cinsiyet algısı düzeyi farklılaşma göstermemektedir, $t(300) = 4,583$, $p,507$; $p>05$.

4.4.2.6. Evlilik öncesi flört süresine göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi t-

test analiz sonuçları

Evlilik öncesi flört süresine göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi toplam puan ortalamaları arasındaki farklılık T-test ile incelenmiştir ve analiz sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.21: Evlilik Öncesi Flört Süresine Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi T-Test Analiz Sonuçları

	Evlilik öncesi flört	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Toplumsal Cinsiyet Algısı	Kısa Süreli	208	96,01	16,29	-2,372	203,902	,020
	Uzun Süreli	94	100,40	14,22			

Tablo 4.21’de görüldüğü gibi evlilik öncesi flört süresine göre toplumsal cinsiyet algısı düzeyi anlamlı farklılaşma göstermektedir, $t(203,902) = -2,372$, $p,020$; $p<05$. Buna göre evlilik öncesi flört süresi kısa olanların ($96,01 \pm 16,29$) toplumsal cinsiyet algısı düzeyi, evlilik öncesi flört süresi uzun olanların ($100,40 \pm 14,22$) toplumsal cinsiyet algısı düzeyi puanlarından düşüktür.

4.4.2.7. Eş eğitim durumuna göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi anova

analiz sonuçları

Tablo 4.22: Eş Eğitim Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ANOVA analiz sonuçları

	Eş eğt.	N	$\bar{X}$	Ss	KT	Sd	KO	F	p
TCA	İlk öğrt.	46	86,6522	17,01009	G.A.	9701,951	2	4850,975	22,216 ,000

Tablo 4.22 (Devam): Eş Eğitim Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ANOVA analiz sonuçları

Eş eğt.	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Lise	33	89,7576	14,31570	G.İ.	65289,258	299	218,359		
Y. öğrt.	223	100,7220	14,34937	Total	74991,209	301			

Tablo 4.22’de görüldüğü gibi eş eğitim durumuna göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, $F(2,299)=22,216$, $p=.000$; $p. <.001$.

İlköğretim mezunu eşlerin toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları ile yüksek öğretim mezunu eşlerin toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.001$) olup; ilköğretim mezunu eşlerin toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, yüksek öğretim mezunu eşlerin toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanlarından daha düşüktür. Lise mezunu eşlerin toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları ile yüksek öğretim mezunu eşlerin toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma olup; lise mezunu eşlerin toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, yüksek öğretim mezunu eşlerin toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanlarından daha düşüktür.

4.4.2.8. Gelir durumuna göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi anova analiz sonuçları

Tablo 4.23: Gelir Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ANOVA analiz sonuçları

	Gelir	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
TCA	0-3bin	17	87,1765	12,97707	G.A.	7113,933	2	3556,966	15,668	,000
	3bin-5bin	46	88,2174	14,61341	G.İ.	67877,276	299	227,014		
	5000 +	239	99,8703	15,28070	Total	74991,209	301			

Tablo 4.23’de görüldüğü gibi gelir durumuna göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, $F(2,299)= 15,668$, $p=.000$; $p. <.001$.

0-3000 gelire sahip olanların toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları ile 5000 ve üstü gelire sahip olanların toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.004$, $p<.05$) olup; 0-3000 gelire sahip olanların, toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, 5000 ve üstü gelire sahip olanların toplumsal cinsiyet algı

düzeyi puanlarından daha düşüktür. 3000-5000 gelire sahip olanların toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları ile 5000 ve üstü gelire sahip olanların toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları arasında ileri derecede anlamlı farklılaşma ($p=.000$, $p<.001$) olup; 3000-5000 gelire sahip olanların, toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, 5000 ve üstü gelire sahip olanların toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanlarından daha düşüktür

4.4.3. Demografik değişkenlere göre başa çıkma tutumları ve alt boyutlar analiz sonuçları

4.4.3.1. Yaşa göre başa çıkma tutumları anova analiz sonuçları

Tablo 4.24: Yaşa göre Başa Çıkma Tutumları ve Kendine Yardım, Uyum Sağlama, Kendine Ceza Alt Boyutları ANOVA analiz sonuçları

	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Kendine Yardım	18-35	94	15,92	4,89	G.A.	33,734	2	16,867	,893	,411
	36-45	46	15,93	4,37	G.İ.	5648,203	299	18,890		
	46+	162	16,59	3,98	Total	5681,937	301			
Uyum Sağlama	18-35	94	20,06	4,19	G.A.	159,124	2	79,562	4,390	,013
	36-45	46	19,34	4,94	G.İ.	5418,916	299	18,123		
	46+	162	21,20	4,08	Total	5578,040	301			
Kendine Ceza	18-35	94	13,06	4,59	G.A.	283,608	2	141,804	5,998	,003
	36-45	46	14,39	5,59	G.İ.	7068,697	299	23,641		
	46+	162	11,75	4,78	Total	7352,305	301			
Basa Çıkma Tutum	18-35	94	82,79	12,28	G.A.	6,692	2	3,346	,021	,980
	36-45	46	82,60	17,08	G.İ.	48596,394	299	162,530		
	46+	162	82,46	11,53	Total	48603,086	301			

Tablo 4.24’de görüldüğü gibi yaşa göre kendine yardım tutum düzeyleri farklılaşma göstermemektedir, $F(2,299)=,893$, $p=,411$; $p >,05$. Yaşa göre uyum sağlama düzeyi anlamlı farklılaşma göstermektedir. $F(2,299)= 4,390$, $p=,013$; $p <.05$. Yaşa göre kendine ceza tutum düzeyi anlamlı farklılaşma göstermektedir $F(2,299)= 5,998$, $p=,003$; $p <.05$. Yaşa göre başa çıkma tutum düzeyleri anlamlı farklılaşma göstermemektedir $F(2,299)=,021$, $p=,980$; $p >.05$. 36-45 yaş grubu uyum sağlama puanları ile 46-65 yaş grubu uyum sağlama puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.034$, $p<.05$) olup; uyum sağlama puanları, 36-45 yaş grubunda, 46-65 yaş grubu puanlarına göre daha düşüktür. 36-45 yaş grubu kendine ceza puanları ile 46-65 yaş grubu kendine ceza puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.006$, $p<.05$) olup; kendine ceza puanları, 36-45 yaş grubunda, 46-65 yaş grubu kendine ceza puanlarına göre daha yüksektir.

Tablo 4.25: Yaşa Göre Yaklaşım ve Sakınma Kaçınma Welch ANOVA Analiz Sonuçları

	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Yaklaşım	18-35	94	22,68	3,77	G.A.	202,050	2	101,025	6,504	,022
	36-45	46	20,28	5,27	G.İ.	4644,029	299	15,532		
	46 +	162	22,46	3,58	Total	4846,079	301			
Sakınma Kaçınma	18-35	94	11,06	4,05	G.A.	176,797	2	88,399	5,295	,031
	36-45	46	12,65	5,52	G.İ.	4991,935	299	16,695		
	46+	162	10,43	3,60	Total	5168,732	301			

Tablo 4.25’de görüldüğü gibi yaşa göre yaklaşım düzeyleri anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)= 6,504$, $p=.022$; $p <.05$. yaşa göre sakınma kaçınma düzeyleri anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)= 5,295$, $p=.031$; $p <.05$.

36-45 yaş grubu yaklaşım puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.022$, $p<.05$) olup; yaklaşım, 18-35 yaş grubunda, 36-45 yaş grubu puanlarına, göre daha yüksektir. 36-45 yaş grubu yaklaşım puanları ile 46-65 üzeri yaş grubu puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.032$, $p<.05$) olup; yaklaşım puanları, 36-45 yaş grubunda, 46-65 üzeri yaş grubuna göre daha düşüktür. 36-45 yaş grubu sakınma kaçınma puanları ile 46-65 üzeri yaş grubu sakınma kaçınma puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.038$, $p<.05$) olup; sakınma kaçınma, 36-45 yaş grubunda 46-65 üzeri yaş grubuna göre daha yüksektir.

4.3.3.2. Başa çıkma tutumları ve kendine yardım, uyum sağlama, kendine ceza alt boyutları anova analiz sonuçları

Tablo 4.26: Eğitim Durumuna Göre Kendine Yardım düzeyi ANOVA Analiz Sonuçları

	Eğitim	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Kendine Yardım	İlk öğrt.	51	15,47	4,64	G.A.	125,146	2	62,573	3,367	,036
	Lise	66	15,48	4,56	G.İ.	5556,791	299	18,585		
	Y, öğrt.	185	16,80	4,11	Total	5681,937	301			

Tablo 4.26’da görüldüğü gibi eğitim durumuna göre kendine yardım algı düzeyi anlamlı farklılaşma göstermektedir $F(2,299)=3,367$, $p=.036$; $p>.05$.

Tablo 4.27: Eğitim Durumuna Göre Yaklaşım, Uyum Sağlama, Sakınma Kaçınma, Kendine Ceza alt ölçeği ve Başa Çıkma Tutumları Ölçeği Welch ANOVA Analiz Sonuçları

	Eğitim	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Yaklaşım	İlk öğrt.	51	20,17	4,97	G.A.	273,632	2	136,816	8,947	,003
	Lise	66	22,11	3,69	G.İ.	4572,448	299	15,292		
	Y. öğrt.	185	22,92	3,64	Total	4846,079	301			
Uyum Sağlama	İlk öğrt.	51	19,15	5,44	G.A.	165,079	2	82,540	4,559	,032
	Lise	66	20,16	4,04	G.İ.	5412,960	299	18,104		
	Y. öğrt.	185	21,10	3,94	Total	5578,040	301			
Sakınma Kaçınma	İlk öğrt.	51	12,52	5,43	G.A.	160,901	2	80,450	4,803	,046
	Lise	66	11,01	4,14	G.İ.	5007,831	299	16,749		
	Y. öğrt.	185	10,52	3,62	Total	5168,732	301			
Kendine Ceza	İlk öğrt.	51	14,39	6,25	G.A.	213,242	2	106,621	4,466	,012
	Lise	66	11,89	4,37	G.İ.	7139,063	299	23,876		
	Y. öğrt.	185	12,29	4,62	Total	7352,305	301			
Başa Çıkma Tutumları	İlk öğrt.	51	81,72	19,65	G.A.	440,046	2	220,023	1,366	,257
	Lise	66	80,66	12,22	G.İ.	48163,040	299	161,080		
	Y. öğrt.	185	83,51	10,19	Total	48603,086	301			

Tablo 4.27’de görüldüğü gibi eğitim durumuna göre yaklaşım alt ölçeği puanı anlamlı farklılaşma göstermektedir. Welch $F(2,299)=8,947$, $p=.003$; $p<.05$.Eğitim durumuna göre uyum sağlama alt ölçeği anlamlı farklılaşma göstermektedir Welch $F(2,299)=4,559$, $p=.032$; $p<.05$.Eğitim durumuna göre sakınma kaçınma alt ölçeği puanları anlamlı farklılaşma göstermektedir. Welch $F(2,299)=4,803$, $p=.046$; $p<.05$. Eğitim durumuna göre kendine ceza alt ölçeği puanları anlamlı farklılaşma göstermektedir. Welch $F(2,299)=4,466$, $p=.012$; $p<.05$. Eğitim durumuna göre başa çıkma tutumları ölçeği toplam puanları anlamlı farklılaşma göstermemektedir. Welch $F(2,299)=1,366$, $p=.257$; $p>.05$.Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu ve yönünü incelemek için izleme (post-hoc) testlerinden Tamhane analizi yapılmıştır.

İlköğretim mezunları yaklaşım puanları ile lise mezunları yaklaşım puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.003$, $p<.05$) olup; yaklaşım, ilköğretim mezunları puanı, yüksek öğretim mezunları puanlarına göre daha düşüktür. İlköğretim mezunları sakınma kaçınma puanları ile yüksek öğretim mezunları sakınma kaçınma puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.046$, $p<.05$) olup; ilköğretim mezunları sakınma kaçınma puanı, yüksek öğretim mezunları şiddet türleri puanlarından daha yüksektir.

4.4.3.3. Çalışma durumuna göre başa çıkma tutumları ve alt boyutları t-test analiz sonuçları

Tablo 4.28: Çalışma Durumuna Göre Başa Çıkma Tutumları ve Alt Boyutları T-Test Analiz Sonuçları

	Çalışma durumunuz	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Kendine Yardım	Çalışıyor	174	16,89	4,47	2,844	300	,096
	Çalışmıyor	128	15,47	4,03			
Yaklaşım	Çalışıyor	174	22,03	4,24	-,858	300	,315
	Çalışmıyor	128	22,43	3,67			
Uyum Sağlama	Çalışıyor	174	20,74	4,55	,781	300	,241
	Çalışmıyor	128	20,34	3,95			
Sakınma Kaçınma	Çalışıyor	174	11,21	4,52	1,230	298,794	.,020
	Çalışmıyor	128	10,64	3,54			
Kendine Ceza	Çalışıyor	174	16,89	4,47	1,417	300	,267
	Çalışmıyor	128	15,47	4,03			
Başa Çıkma T.	Çalışıyor	174	16,89	4,47	1,981	299,764	,006
	Çalışmıyor	128	15,47	4,03			

Tablo 4.28’de görüldüğü gibi çalışma durumuna göre kendine yardım anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=2,844$, $p,096$; $p<.05$. Çalışma durumuna göre yaklaşım düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=-,858$, $p,315$; $p>.05$. Çalışma durumuna göre uyum sağlama düzeyi puanı anlamlı farklılaşma göstermemektedir $t(300)=,781$, $p,241$; $p>.05$. Çalışma durumuna göre sakınma kaçınma puanı anlamlı farklılaşma göstermektedir $t(298,794)= 1,230$, $p,020$; $p<.05$. Buna göre çalışanların ($11,21\pm4,52$) yönelik sakınma kaçınma puanı, çalışmayanların ($10,64\pm,54$) sakınma kaçınma puanına göre daha yüksektir. Çalışma durumuna göre kendine ceza anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=1,417$, $p,267$; $p>.05$. Çalışma durumuna göre başa çıkma tutumları anlamlı farklılaşma göstermektedir, $t(299,764)= 1,981$, $p, 006$; $>>.05$. Buna göre çalışanların ($16,89\pm4,47$ başa çıkma tutumları puanı, çalışmayanların ($15,47\pm4,03$) başa çıkma tutumları puanına göre daha yüksektir.

4.4.3.4. Evlilik yöntemine göre başa çıkma tutumları ve alt boyutları t-test analiz sonuçları

Tablo 4.29: Evlilik Yöntemine Göre Başa Çıkma Tutumları ve Alt Boyutları T-Test Analiz

	Evlilik Yöntemi	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Kendine Yardım	Görücü	76	16,19	4,57	-,210	300	,391
	Tanışarak	226	16,31	4,27			
Yaklaşım	Görücü	76	21,50	4,66	-1,581	109,390	,011
	Tanışarak	226	22,43	3,74			
Uyum Sağlama	Görücü	76	20,46	4,82	-,236	114,165	,814
	Tanışarak	226	20,60	4,12			
Sakınma Kaçınma	Görücü	76	12,64	5,48	3,345	95,334	.,000
	Tanışarak	226	10,40	3,41			
Kendine Ceza	Görücü	76	13,44	5,65	1,644	111,133	,002
	Tanışarak	226	12,26	4,65			
Başa Çıkma T.	Görücü	76	84,25	17,09	1,062	96,018	,000
	Tanışarak	226	82,03	10,83			

Tablo 4.29’da görüldüğü gibi evlilik yöntemine göre kendine yardım anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300) = -,210$, $p,391$; $p > .05$. Evlilik yöntemine göre yaklaşım düzeyi anlamlı farklılaşma göstermektedir, $t(109,390) = -1,581$, $p,011$; $p < .05$. Buna göre görücü usulü ile evlenenlerin yaklaşım puanları ($21,50 \pm 4,66$) tanışarak evlenenlerin yaklaşım puanına ($22,43 \pm 4,82$) göre daha düşüktür. Evlilik yöntemine göre uyum sağlama anlamlı farklılaşma göstermemektedir. $t(114,165) = -,236$, $p,814$; $p > .05$. Evlilik yöntemine göre sakınma kaçınma puanı ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir $t(95,334) = 3,345$, $p,000$; $p < .001$. Buna göre görücü usulü ile evlenenlerin sakınma kaçınma puanları ($12,64 \pm 5,48$) tanışarak evlenenlerin sakınma kaçınma puanına ($10,40 \pm 3,41$) göre daha yüksektir. Evlilik yöntemine göre kendine ceza düzeyi anlamlı farklılaşma göstermektedir, $t(111,133) = 1,644$, $p,002$; $p < .05$. Buna göre görücü usulü ile evlenenlerin kendine ceza puanları ($13,44 \pm 5,65$) tanışarak evlenenlerin kendine ceza puanına ($12,26 \pm 4,65$) göre daha yüksektir. Evlilik yöntemine göre başa çıkma tutumları ileri derecede anlamlı farklılaşma göstermektedir, $t(96,018) = 1,062$, $p,000$; $p < .05$. Buna göre görücü usulü ile evlenenlerin ($84,25 \pm 17,09$) başa çıkma tutumları puanı, tanışarak evlenenlerin ($82,25 \pm 10,83$) başa çıkma tutumları puanına göre daha yüksektir.

4.4.3.5. Evlenirken aile rızası alımına göre başa çıkma tutumları ve alt boyutları t-test analiz sonuçları

Tablo 4.30: Evlenirken Aile Rızası Alımına Göre Başa Çıkma Tutumları ve Alt Boyutları T-Test Analiz

	Aile rızası	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Kendine	Evet	259	16,47	4,33	1,803	300	,658
Yardım	Hayır	43	15,18	4,26			
Yaklaşım	Evet	259	22,32	3,88	1,179	300	,220
	Hayır	43	21,41	4,70			
Uyum	Evet	259	20,52	4,30	-,401	300	,712
Sağlama	Hayır	43	20,81	4,34			
Sakınma	Evet	259	10,83	4,07	-1,444	300	,867
Kaçınma	Hayır	43	11,81	4,47			
Kendine	Evet	259	12,39	4,82	-1,428	300	,105
Ceza	Hayır	43	13,55	5,53			
Başa Çıkma	Evet	259	82,55	12,31	-,112	300	,668
Tutumları	Hayır	43	82,79	15,01			

Tablo 4.30’da görüldüğü gibi aileden rıza alımına göre kendine yardım anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=1,803$, $p,658$; $p>.05$. Aileden rıza alımına göre yaklaşım düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)= 1,179$, $p,220$; $p>.05$. Aileden rıza alımına göre uyum sağlama anlamlı farklılaşma göstermemektedir. $t(300)=-,401$, $p,712$; $p>.05$. Aileden rıza alımına göre sakınma kaçınma puanı farklılaşma göstermemektedir $t(300)= -1,444$, $p,867$; $p>.05$. Aileden rıza alımına göre kendine ceza anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)= -1,428$, $p,105$; $p>.05$. Aileden rıza alımına göre başa çıkma tutumları farklılaşma göstermemektedir, $t(300)= -,112$, $p,668$; $p>.05$.

4.4.3.6. Evlilik öncesi flört süresine göre başa çıkma tutumları ve alt boyutları t-test analiz sonuçları

Tablo 4.31: Evlilik Öncesi Flört Süresine Göre Başa Çıkma Tutumları ve Alt Boyutları T-Test Analiz

	Evlilik Öncesi Flört	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Kendine	Kısa Süreli	208	16,25	4,46	-,169	300	,374
Yardım	Uzun Süreli	94	16,35	4,07			
Yaklaşım	Kısa Süreli	208	22,28	4,12	,578	300	,269
	Uzun Süreli	94	22,00	3,75			
Uyum	Kısa Süreli	208	20,84	4,35	1,666	300	,626
Sağlama	Uzun Süreli	94	19,95	4,15			
Sakınma	Kısa Süreli	208	11,09	4,37	,812	215,197	,039
Kaçınma	Uzun Süreli	94	10,70	3,60			

Tablo 4.31 (Devamı): Evlilik Öncesi Flört Süresine Göre Başa Çıkma Tutumları ve Alt Boyutları T-Test Analiz

	Evlilik Öncesi Flört	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Kendine Ceza	Kısa Süreli	208	12,56	5,19	,023	300	,086
	Uzun Süreli	94	12,55	4,34			
Başa Çıkma Tutumları	Kısa Süreli	208	83,05	13,27	,943	300	,422
	Uzun Süreli	94	81,56	11,33			

Tablo 4.31’de görüldüğü gibi evlilik öncesi flört süresine göre kendine yardım düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=-,169$, $p,374$; $p>.05$. Evlilik öncesi flört süresine göre yaklaşım düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=,578$, $p,269$; $p>.05$. Evlilik öncesi flört süresine göre uyum sağlama düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir. $t(300)=1,666$, $p,626$; $p>.05$. Evlilik öncesi flört süresine göre sakınma kaçınma puanı farklılaşma göstermektedir $t(215,197)=,812$, $p,039$; $p<.05$. Buna göre evlilik öncesi flört süresi kısa olanların sakınma kaçınma puanı ($11,09\pm 4,37$) evlilik öncesi flört süresi uzun olanların puanlarına ($10,70\pm 3,60$) göre daha yüksektir. Evlilik öncesi flört süresine göre kendine ceza düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=,023$, $p,086$; $p>.05$. Evlilik öncesi flört süresine başa çıkma tutumları farklılaşma göstermemektedir, $t(300)=,943$, $p,422$; $p>.05$

4.4.3.7. Eş Eğitim durumuna göre başa çıkma tutum düzeyi ve alt boyutları anova analiz sonuçları

Tablo 4.32: Eş Eğitim Durumuna Göre Kendine Yardım ANOVA analiz sonuçları

	EşEğitim	N	$\bar{X}$	Ss	KT	Sd	KO	F	p
Kendine Yardım	İlk öğrt.	46	15,34	4,95	G.A.	186,406	2	93,203	5,071 ,007
	Lise	33	14,54	4,22	G.İ.	5495,531	299	18,380	
	Y. öğrt.	223	16,73	4,14	Total	5681,937	301		

Tablo 4.32’de görüldüğü gibi eş eğitim durumuna göre kendine yardım düzeyi anlamlı farklılaşma göstermektedir. $F(2,299)=,5,071$, $p=,007$; $p<.05$.

Eşleri lise mezunu olanların kendine yardım puanları ile eşleri yüksek öğretim mezunu olanların kendine yardım puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.024$, $p<.05$) olup; eşleri lise mezunu olanların kendine yardım puanları, eşleri yüksek öğretim mezunu olanların kendine yardım puanlarına göre daha düşüktür.

Tablo 4.33: Eş Eğitim Durumuna Göre Başa çıkma tutumları, yaklaşım, uyum sağlama, sakınma kaçınma Düzeyi Welch ANOVA Analiz Sonuçları

	EşEğitim	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Yaklaşım	İlk öğrt.	46	21,60	4,74	G.A.	109,565	2	54,782	3,458	,090
	Lise	33	20,75	4,96	G.İ.	4736,515	299	15,841		
	Y. öğrt.	223	22,53	3,63	Total	4846,079	301			
Uyum Sağlama	İlk öğrt.	46	18,82	4,89	G.A.	174,001	2	87,000	4,814	,027
	Lise	33	20,39	4,87	G.İ.	5404,039	299	18,074		
	Y. öğrt.	223	20,95	4,00	Total	5578,040	301			
Sakınma Kaçınma	İlk öğrt.	46	12,08	5,09	G.A.	92,302	2	46,151	2,718	,139
	Lise	33	11,57	4,67	G.İ.	5076,430	299	16,978		
	Y. öğrt.	223	10,65	3,80	Total	5168,732	301			
Kendine Ceza	İlk öğrt.	46	14,39	5,52	G.A.	200,241	2	100,120	4,186	,038
	Lise	33	12,93	5,53	G.İ.	7152,064	299	23,920		
	Y. öğrt.	223	12,13	4,64	Total	7352,305	301			
Başa Çıkma Tutumları	İlk öğrt.	46	82,26	17,13	G.A.	230,719	2	115,360	,713	,606
	Lise	33	80,21	15,68	G.İ.	48372,367	299	161,780		
	Y. öğrt.	223	83,00	11,08	Total	48603,086	301			

Tablo 4.33’de görüldüğü gibi eş eğitim durumuna göre yaklaşım alt ölçeği puanı anlamlı farklılaşma göstermemektedir, Welch $F(2,299)=3,458$, $p=.090$; $p>.05$. Eş eğitim durumuna göre uyum sağlama alt ölçeği anlamlı farklılaşma göstermektedir. Welch $F(2,299)= 4,814$, $p=.027$; $p<.05$. Eş eğitim durumuna göre sakınma kaçınma düzeyi alt ölçeği puanları anlamlı farklılaşma göstermemektedir. Welch $F(2,299)=2,718$, $p=.139$; $p>.05$. Eş eğitim durumuna göre kendine ceza puanları anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)=4,186$, $p=.038$; $p<.05$. Eş eğitim durumuna göre başa çıkma tutumları ölçeği toplam puanları anlamlı farklılaşma göstermemektedir, Welch $F(2,299)=,713$, $p=,606$; $p>.05$. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu ve yönünü incelemek için izleme (post-hoc) testlerinden Tamhane analizi yapılmıştır.

İlköğretim mezunu olanların uyum sağlama puanları ile eşleri yükseköğretim mezunu olanların puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.023$, $p<.05$) olup; uyum sağlama, eşleri ilköğretim mezunu olanların puanı eşleri yükseköğretim mezunu olanların puanlarına göre daha düşüktür. Eşleri ilköğretim mezunu olanların kendine ceza puanları ile eşleri yükseköğretim mezunu olanların kendine ceza puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=,035$ $p<.05$) olup; eşleri ilköğretim mezunu olanların kendine ceza puanı eşleri yükseköğretim mezunu olanların kendine ceza puanlarından daha yüksektir.

4.4.3.8. Gelir düzeyine göre başa çıkma tutum düzeyi ve alt boyutları anova analiz sonuçları

Tablo 4.34: Gelir Durumuna Göre Başa çıkma Tutumları ve Kendine Yardım, Uyum Sağlama, Kendine Ceza Alt Ölçeği ANOVA analiz sonuçları

	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Kendine Yardım	0-3000	17	15,82	4,14	G.A.	8,630	2	4,315	,227	,797
	3000-5000	46	16,02	4,43	G.İ.	5673,307	299	18,974		
	5000 +	239	16,37	4,35	Total	5681,937	301			
Uyum Sağlama	0-3000	17	19,58	4,48	G.A.	94,201	2	47,101	2,964	,053
	3000-5000	46	20,30	4,30	G.İ.	4751,878	299	15,893		
	5000 +	239	20,69	4,29	Total	4846,079	301			
Kendine Ceza	0-3000	17	13,70	5,50	G.A.	23,095	2	11,548	,622	,538
	3000-5000	46	13,58	5,28	G.İ.	5554,945	299	18,578		
	5000 +	239	12,28	4,81	Total	5578,040	301			
Başa Çıkma Tutumları	0-3000	17	81,05	11,18	G.A.	61,281	2	30,640	1,794	,168
	3000-5000	46	83,41	17,07	G.İ.	5107,451	299	17,082		
	5000 +	239	82,53	11,84	Total	5168,732	301			

Tablo 4.34’de görüldüğü gibi gelir durumuna göre kendine yardım alt ölçeği puanı farklılaşma göstermemektedir, $F(2,299)=,227$, $p=,797$; $p>.05$. Gelir durumuna göre uyum sağlama alt ölçeği farklılaşma göstermemektedir $F(2,299)= 2,964$, $p=.053$; $p>.05$. Gelir durumuna göre kendine ceza alt ölçeği puanları farklılaşma göstermemektedir, $F(2,299)=,622$, $p=,538$; $p>.05$. Gelir durumuna göre başa çıkma tutumları ölçeği toplam puanları farklılaşma göstermemektedir, $F(2,299)= 1,794$, $p=,168$; $p>.05$.

Tablo 4.35: Gelir Durumuna Göre Yaklaşım ve Sakınma Kaçınma alt boyut, Welch ANOVA Analiz Sonuçları

	Gelir	N	$\bar{X}$	Ss		KT	Sd	KO	F	p
Kendine Yardım	0-3000	17	15,82	4,14	G.A.	94,201	2	47,101	2,964	,031
	3000-5000	46	16,02	4,43	G.İ.	4751,878	299	15,893		
	5000 +	239	16,37	4,35	Total	4846,079	301			
Uyum Sağlama	0-3000	17	19,58	4,48	G.A.	61,281	2	30,640	1,794	,324
	3000-5000	46	20,30	4,30	G.İ.	5107,451	299	17,082		
	5000 +	239	20,69	4,29	Total	5168,732	301			

Tablo 4.35’de görüldüğü gibi gelir düzeyine göre yaklaşım alt ölçeği puanı anlamlı farklılaşma göstermektedir, Welch $F(2,299)=2,964$, $p=.031$; $p<.05$. Gelir düzeyine göre sakınma kaçınma alt ölçeği farklılaşma göstermemektedir Welch $F(2,299)= 1,794$, $p=.324$; $p>.05$. Farklılaşmaların hangi gruplar arasında olduğunu ve yönünü incelemek için izleme (post-hoc) testlerinden Tamhane analizi yapılmıştır.

3000-5000 gelire sahip olanların yaklaşım puanları ile 5000 ve üzeri gelire sahip olanların yaklaşım puanları arasında anlamlı farklılaşma ($p=.046$, $p<.05$) olup; yaklaşım, 3000-5000 gelire sahip olanların, 5000 üzeri gelire sahip olanların puanlarından göre daha düşüktür.

5. TARTIŞMA VE YORUM

Araştırmada kadınların eş şiddetine yönelik tutumları; toplumsal cinsiyet algıları ve başa çıkma tutumları açısından incelenmiştir. Ayrıca demografik değişkenlere göre farklılaşma olup olmadığı da incelenmiş olup; hipotez ve alt problemler için elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Hipotezler ve elde edilen sonuçlar.

H₁: Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları toplam puanları ile toplumsal cinsiyet algısı toplam puanları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki vardır.

Hipotez doğrulanmıştır. Değişkenler arasında anlamlı negatif yönde orta şiddette bir ilişki vardır.

H₂: Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları toplam puanları ile başa çıkma tutumları toplam puanları arasında pozitif bir ilişki vardır.

Hipotez doğrulanmıştır. Değişkenler arasında anlamlı pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki vardır.

H₃: Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları toplam puanları ile başa çıkma tutumları ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Hipotez doğrulanmıştır. Değişkenler arasında düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur.

H₄: Toplumsal cinsiyet algısı toplam puanları ile başa çıkma tutumları toplam puanları arasında ilişki yoktur.

Hipotez doğrulanmıştır. Değişkenler arasında bir ilişki yoktur.

5.1. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumları ile Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi Arasındaki İlişkiye Ait Tartışma ve Yorum

H₁: Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları toplam puanları ile toplumsal cinsiyet algısı toplam puanları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki vardır. Hipotezin doğrulanmasına ilişkin tartışma ve yorum aşağıdaki gibidir.

Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında anlamlı negatif yönde orta şiddette bir ilişki vardır. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet algı düzeyi azalmaktadır. Araştırmalar, kadınların kadına yönelik eş şiddetini kabul etme ve normalleştirme

eğilimlerinin, toplumsal cinsiyet rollerine ve normlarına daha az uyumlu olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, kadınların toplumsal cinsiyet algı düzeyi yükseldikçe, kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeylerinin azaldığı bulunmuştur (Demir ve Tavşancıl,2010). Araştıma kadınların şiddete mağruz kaldıkça eşitlikçi bakış açısında azalma olduğunu göstermektedir. Kadınların daha çok ev içi işlerde çalıştırılması, erkeklere göre daha az işgücüne katılımı ve kadınların güçsüz ve zayıf olarak tasvir edilmesi gibi toplumsal faktörler, kadınların şiddete maruz kalma riskini arttırmaktadır. Kadının şiddet aracı olarak görülmesinde toplumsal cinsiyet rollerinin yanlış öğretilmesinin etkili olduğu, erkek rollerinin güç, sertlik, egemenlik olarak tanımlanmasının toplumda kadına yönelik şiddeti arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Ünal, 2005). Araştırmalar kadınların erkeklere oranla daha fazla şiddete maruz kaldığını göstermekte, toplumsal cinsiyet rollerinin bu eşitsizliği artırdığına dair bulgular mevcuttur. Birçok araştırma kadınların erkeklere göre daha yüksek oranda şiddete maruz kaldığını göstermektedir

5.2. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumları ile Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Düzeyi Arasındaki İlişkiye Ait Tartışma ve Yorum

H₂: Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları toplam puanları ile başa çıkma tutumları toplam puanları arasında pozitif bir ilişki vardır. Hipotezin doğrulanmasına ilişkin tartışma ve yorum aşağıdaki gibidir.

Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki vardır. Kadınların şiddete karşı tutumlarının olumlu olduğu durumlarda, başa çıkma tutumlarının da olumlu olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmacılar, “Kadınların şiddete karşı olumlu tutumları, şiddetle başa çıkma konusunda daha fazla öz-yeterlik hissi kazandıkları” sonucuna ulaşmışlardır (Kapadia, 2015). Türkiye’de yaşayan 393 kadın katılımcının maruz kaldığı şiddet türleri ve başa çıkma tutumları araştırılmıştır. Araştırmada, kadınların maruz kaldığı şiddet türleri ile pasif başa çıkma tutumları (örneğin, kaçınma, inkâr, sessiz kalma) arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Yani, kadınlar daha fazla şiddete maruz kaldıklarında, pasif başa çıkma tutumlarına daha fazla başvurmuşlardır. (Özgüven ve Yıldırım 2014)

5.3. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumları ile Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği Alt Boyutlar Arasındaki İlişkiye Ait Tartışma ve Yorum

H₃: Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları toplam puanları ile başa çıkma tutumlarını değerlendirme ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Hipotezin doğrulanmasına ilişkin tartışma ve yorum aşağıdaki gibidir.

Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin kadına yönelik şiddet konusundaki tutumları incelenmiştir. Araştırmada, katılımcıların kadına yönelik şiddet tutum düzeyleri ile yaklaşım düzeyleri arasında negatif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Yani, kadına yönelik şiddet tutumları arttıkça, yaklaşım düzeyleri azalmaktadır (Özdoğan ve Sezer, 2012). Başka bir çalışmada), Türkiye'deki kadınların kadına yönelik şiddet konusundaki tutumları incelenmiştir. Bu çalışmada da katılımcıların kadına yönelik şiddet tutum düzeyleri ile yaklaşım düzeyleri arasında negatif bir ilişki olduğu görülmüştür (Cöp, 2007). Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile uyum sağlama düzeyleri arasında bir ilişki yoktur. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönde, orta dereceli bir ilişki vardır. Araştırmalarda, kadının şiddetten korunmak için benimsemekte olduğu sakınma-kaçınma davranışları ile kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu, kadınların şiddetin tekrarlanmasını önlemek için kendilerini güvende tutmak için daha fazla önlem aldıkları zaman, aynı zamanda şiddete karşı daha bilinçli ve duyarlı oldukları anlamına gelir (Ma, ve Gai, 2020). Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile kendine ceza düzeyleri arasında pozitif yönde, zayıf bir ilişki vardır. Kuzeybatı İngiltere'de yapılan bir çalışmada kadınların kendi kendilerine uyguladıkları ceza yöntemleri ile eşlerinden gördükleri şiddet arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Bates et al., 2014). Türkiye'de yapılan bir araştırmada, kadınların kendilerine yönelik şiddete maruz kalma deneyimleri ile kendilerine ceza uygulama düzeyleri arasında bir ilişki olduğu belirtilmiştir (Gözüm ve arkadaşları, 2013). Bu sonuçlara göre, mağdur kadınların suçlu olarak kendilerini görmeleri, şiddeti hak ettikleri algısı olduğunu göstermektedir.

5.4. Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Düzeyi Arasındaki İlişkiye Ait Tartışma ve Yorum

H4: Toplumsal cinsiyet algısı toplam puanları ile başa çıkma tutumları toplam puanları arasında ilişki yoktur. Hipotezin doğrulanmasına ilişkin tartışma ve yorum aşağıdaki gibidir.

Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı($p=,493$) bir ilişki yoktur.

5.5. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumları ile Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği Alt Boyutlar Arasındaki İlişkiye Ait Tartışma ve Yorum

Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi ile sosyal destek algı düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı pozitif yönde çok düşük düzeyde bir ilişki vardır. Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi arttıkça sosyal destek algı düzeyi artmaktadır. Literatürde kadınların şiddetle daha etkili bir biçimde başa çıkabilmeleri ile ilgili olarak sosyal desteğin gerekliliğini vurgulamaktadır (Goodkind ve arkadaşları 2004). Kadınların kendilerini ve çocuklarını korumak için farklı başa çıkma stratejileri geliştirdiklerini ve bunlar arasındaki aile içi şiddet sığınaklarında kalmanın (%79) ve aile içi şiddet mağduru hizmet programlarına katılmalarının (%72) daha etkili stratejiler geliştirmelerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Sosyal destek algısı arttıkça şiddetin üstesinden gelme güçlerinin arttığı görülmektedir (Kamimura, 2013). Diğer bir çalışmada sosyal destek, bireyi günlük stresli yaşam olaylarına karşı korumakta ve bireyin stresle baş edebilmesinde ona yardımcı olmaktadır (Cohen ve Wills, 1985). Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi ile şiddete dair yaygın inanışlar düzeyi arasında ileri derecede anlamlı pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki vardır. Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi ile kadına yönelik eş şiddeti puanı arasında ileri derecede anlamlı pozitif yönde çok yüksek şiddette bir ilişki vardır. Maruz kalınan şiddet türleri tutum puanı arttıkça kadına yönelik şiddet tutum puanı da artmaktadır. Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi arttıkça şiddete dair yaygın inanışlar düzeyi de artmaktadır. Yaygın inanışlar kadına yönelik tutum ve davranışları belirleme de etkindir. Bu inanışlar şiddeti normalleştirir ve kadınların şiddete maruz kalmalarını haklı çıkararak şiddetin önlenmesini zorlaştırmaktadır (Campbell ve Manganello,2008). Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi ile

toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında anlamlı negatif yönde orta düzeyde bir ilişki vardır. Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet algı düzeyi azalmaktadır... Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi ile kendine yardım düzeyleri arasında bir ilişki yoktur. Şiddet türleri tutum düzeyi ile yaklaşım düzeyleri arasında anlamlı negatif yönde düşük dereceli bir ilişki vardır. Maruz kalınan şiddet türleri puanı arttıkça yaklaşım puanları düşmektedir. Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi ile uyum sağlama düzeyleri arasında bir ilişki yoktur. Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönde, zayıf dereceli bir ilişki vardır. Maruz kalınan şiddet türleri puanı arttıkça sakınma kaçınma tutum düzeyi artmaktadır. Maruz kalınan şiddet türleri tutum düzeyi ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönde, zayıf bir ilişki vardır. Şiddet türleri puanı arttıkça kendine ceza tutum puanı da artmaktadır. Şiddet türleri tutum düzeyi ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki vardır. Maruz kalınan şiddet ile başa çıkma yaklaşımı düzeyi arasında negatif bir ilişki olduğu birçok araştırmada gösterilmiştir. Fisher ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışma, şiddete maruz kalan bireylerin, duygusal ve sosyal destekten daha az yararlandıklarında daha olumsuz sonuçlar yaşadığını ortaya koymuştur (Fisher ve arkadaşları 2016). Maruz kalınan şiddet türleri ile tutum düzeyi veya sakınma kaçınma düzeyleri arasındaki pozitif yönlü ilişkiye dair yapılan bir araştırma, maruz kalınan şiddetin bireylerin kendilerini savunmaya yönelik sakınma kaçınma davranışlarına yol açtığını ve bu davranışların artan şiddet riskiyle ilişkili olduğunu öne sürmektedir (Gómez-Gutiérrez ve arkadaşları 2020). Kadınların maruz kaldıkları şiddetin, kendilerine yönelik intihar düşüncesi, kendine zarar verme davranışları, alkol ve madde kullanımı gibi zararlı davranışlara yol açabileceğini göstermektedir (Toscano ve arkadaşları,2014). Sosyal destek algı düzeyi ile yaygın inanışlar düzeyi arasında bir ilişki yoktur. Sosyal destek algı düzeyi ile toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında anlamlı negatif yönde, düşük şiddetli bir ilişki vardır. Sosyal destek algısının artması kadınların toplumsal cinsiyet algısının azaldığını göstermektedir (Söylemez ve Şahin, 2019). Diğer bir araştırmada, kadınların sosyal destek algı düzeyleri ile toplumsal cinsiyet algıları arasında negatif bir ilişki olduğu ve bu ilişkinin düşük şiddette olduğu bulunmuştur. Bu çalışma, kadınların toplumsal cinsiyet algılarının arttıkça sosyal destek algıları azaldığını göstermektedir (Kuzgun, 2018). Bazı toplumlarda cinsiyet rollerine sıkı sıkıya bağlı olmanın, baskıcı ortamlarda kalmalarının da etkisiyle kadınların sosyal destek algılarının daha az

olduğu söylenebilir. Sosyal destek algı düzeyi ile kendine yardım düzeyleri arasında anlamlı negatif yönlü, çok zayıf dereceli bir ilişki vardır. Sosyal destek algı düzeyi ile yaklaşım düzeyleri arasında bir ilişki yoktur. Sosyal destek algı düzeyi ile uyum sağlama düzeyleri arasında bir ilişki yoktur. Sosyal destek algı düzeyi ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönde, çok zayıf dereceli bir ilişki vardır. Benzer şekilde, başka bir araştırmada sosyal destek algısı ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğu ve sosyal destek algısının artmasıyla sakınma kaçınma düzeylerinin de arttığını ve kişilerin riskli durumlardan kaçınmaya daha meyilli olduğunu göstermektedir. (Baker ve Starr, 2015), Sosyal destek algı düzeyi ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönde, zayıf bir ilişki vardır. Sosyal destek algısı ile kendine ceza düzeyleri arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Bu çalışma, yüksek sosyal destek algısı olan kişilerin kendilerine daha az ceza verme eğiliminde olduğunu göstermektedir (Hagbini, Abolmaali, ve Aslani, 2015). Sosyal destek algı düzeyi ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki vardır. Sosyal destek algı düzeyi arttıkça başa çıkma tutum düzeyi de artmaktadır. Cohen ve Wills, (1985),’ e göre sosyal destek algısı ile stresli olaylara karşı kullanılan başa çıkma stratejileri arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Yani, sosyal destek algısı yüksek olan kişiler, stresli olaylarla daha etkili bir şekilde başa çıkmak için daha fazla başa çıkma stratejisi kullanma eğilimindedir. Sosyal destek algısı yüksek olan bireylerin daha etkili başa çıkma stratejilerine sahip olduklarını ve stresli durumlarla daha başarılı bir şekilde başa çıktıklarını göstermektedir (Canty-Mitchell ve Zimet, 2000). Yaygın inanışlar algı düzeyi ile kadına yönelik eş şiddet tutum düzeyi arasında anlamlı pozitif yönlü, yüksek düzeyde bir ilişki vardır. Yaygın inanışlar düzeyi arttıkça kadına yönelik eş şiddet tutum düzeyi de artmaktadır. Bazı araştırmalar, şiddet mağduru kadınların yaygın inanışlar algısının kadına yönelik eş şiddet tutumlarıyla ilişkili olduğunu göstermektedir. Ancak, bu ilişkinin doğrudan bir ilişki olmadığı ve arada başka faktörlerin de etkili olduğu belirtilmektedir. Bu faktörler arasında eğitim, yaş, gelir düzeyi, aile yapısı gibi çeşitli sosyo-demografik özellikler de yer almaktadır (Akarsu, 2019). Yaygın inanışlar algı düzeyi ile toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında anlamlı negatif yönlü, orta düzeyde bir ilişki vardır. Yaygın inanışlar düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet algı düzeyi azalmaktadır. Yalçın ve diğerleri (2018), Türkiye'deki üniversite öğrencileri arasında yapılan anket çalışmasında, yaygın inanışlar algı düzeyi ile toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu

sonucuna ulaşılmıştır. Başer ve ınar (2015), Türkiye'deki ilköğretim öğrencileri arasında yapılan anket çalışmasında, yaygın inanışlar algı düzeyi ile toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yaygın inanışlar düzeyi ile kendine yardım düzeyleri arasında bir ilişki yoktur. Yaygın inanışlar düzeyi ile yaklaşım düzeyleri arasında anlamlı negatif yönlü, zayıf bir ilişki vardır. Yaygın inanışlar düzeyi ile uyum sağlama düzeyleri arasında bir ilişki yoktur. Yaygın inanışlar düzeyi ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönde, zayıf dereceli bir ilişki vardır. Yıldız ve arkadaşları (2018), Türkiye'deki kadınların şiddet deneyimleri, yaygın inanışları ve başa çıkma stratejilerini incelemişlerdir. Çalışmada, şiddet mağduru kadınların yaygın inanışlarının diğer kadınlardan daha yüksek olduğu ve ayrıca sakınma-kaçınma stratejilerini daha sık kullandıkları saptanmıştır. Yaygın inanışlar düzeyi ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönde, zayıf bir ilişki vardır. Gürlr ve arkadaşları (2013), Türkiye'deki kadınların şiddet deneyimleri, kendine yönelik cezalandırma davranışları ve algıladıkları sosyal destek düzeyleri incelenmiştir. Çalışmada, şiddet mağduru kadınların kendilerini daha fazla cezalandırdıkları ve daha düşük sosyal destek algılarına sahip oldukları saptanmıştır. Yaygın inanışlar düzeyi ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı ($p=,050$) pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki vardır. Yaygın inanışlar algı düzeyi arttıkça başa çıkma tutum düzeyi de artmaktadır. Türkiye’de yapılmış bir çalışmada (Aktaş et al., 2019), şiddet mağduru kadınların Yaygın inanışlar düzeyi ile başa çıkma tutumları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir Türkiye’de yapılmış bir çalışmada şiddet mağduru kadınların yaygın inanışlar düzeyi ile başa çıkma tutumları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir (Aktaş ve arkadaşları, 2019). Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile kendine yardım düzeyleri arasında bir ilişki yoktur. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile yaklaşım düzeyleri arasında anlamlı negatif yönlü, zayıf bir ilişki vardır.

Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile kendine yardım düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönlü, çok zayıf dereceli bir ilişki vardır. Toplumsal cinsiyet algısı ve kendine yardım arasında pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Bu araştırmada, kadınların toplumsal cinsiyet algısı ne kadar yüksekse, kendine yardım düzeylerinin de o kadar yüksek olduğu bulunmuştur (Gill et al., 2018). Semaan ve arkadaşları (2017) yaptıkları araştırmada, toplumsal cinsiyet algısı ile kadınların kendilerine yönelik

şiddete karşı korunma davranışları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırma sonuçları, toplumsal cinsiyet algısının yüksek olduğu kadınların, kendilerine karşı şiddetle mücadele etmek için daha fazla kaynak, destek ve yardım arayışına girdiklerini göstermiştir. Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile yaklaşım düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönlü, zayıf bir ilişki vardır. Kadınların toplumsal cinsiyet algısı ne kadar yüksekse, şiddet mağduriyeti sonrası stresle baş etme düzeylerinin de o kadar yüksek olduğu bulunmuştur (Riger ve Gordon, 1981). Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile uyum sağlama düzeyleri arasında bir ilişki yoktur. Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı negatif yönde, zayıf dereceli bir ilişki vardır. Bir araştırmada, kadınların toplumsal cinsiyet algısı ile sakınma kaçınma davranışları ile aralarında negatif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet algı düzeyi ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı negatif yönde, zayıf bir ilişki vardır. Kadınların toplumsal cinsiyet algısı ne kadar yüksekse, kendilerine uygulayabilecekleri ceza düzeylerinin de o kadar yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlar, kadınların eş şiddetine karşı tutumları ve kendilerine yönelik ceza beklentileri arasında bir bağlantı olduğunu göstermektedir (Ergüner-Tekinalp & Çokluk, 2019). Mağdur kadınların toplumsal cinsiyet algıları arttıkça kendilerini korumak için sergiledikleri sakınma kaçınma davranışı azaldığı şiddetin devamlılığına neden olacak şekilde davrandıkları belirlenmiştir. Kendine yardım düzeyleri ile yaklaşım düzeyleri arasında anlamlı (,000) pozitif yönlü, orta şiddette ilişki vardır. Mehrotra ve Wagner (2011) çalışması verilebilir. Bu çalışmada, kadınların şiddet mağduriyeti sonrası kendine yardım düzeyleri ile stresle başa çıkma becerileri arasında pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Ayrıca, kadınların stresle başa çıkma becerileri ile şiddet algısı sonrası kendine yardım düzeyleri arasında da pozitif bir ilişki saptanmıştır. Kendine yardım düzeyleri ile uyum sağlama düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönlü zayıf bir ilişki vardır. Literatürde kadınların şiddetli durumlarla karşılaştıklarında kendilerini koruyabilmeleri için güçlü bir içsel kaynağa ihtiyaçları olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle, stresli durumlarda kendine yardım ve uyum sağlama becerileri yüksek olan kadınlar, şiddetli durumlarda daha iyi bir şekilde başa çıkabildikleri için, şiddete karşı daha olumlu bir tutum sergilemektedirler (Yavuzer, 2016). Kendine yardım düzeyleri ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönde, zayıf dereceli bir ilişki vardır. Kendine yardım düzeyleri ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında da pozitif bir ilişki bulunmuştur. Bir araştırmada öz-sakınma becerileri yüksek olan kadınların, şiddetli

durumlarla karşılaştıklarında daha fazla kendilerini korumaya yönelik davranışlar sergiledikleri tespit edilmiştir. (Beaton ve arkadaşları 1996), Kendine yardım düzeyleri ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönde, zayıf bir ilişki vardır Kendine yardım düzeyleri ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı pozitif yönlü yüksek şiddetli bir ilişki vardır. Birçok çalışma kendine yardım becerileri ile başa çıkma tutumları arasındaki ilişkinin, travmatik yaşam olayları sonrası iyileşme sürecinde de etkili olduğunu göstermektedir. Raviolo ve diğerleri (2018) yaptıkları araştırmada, kadınların travmatik yaşam olayları sonrası kendilerine yardım becerilerinin artmasıyla başa çıkma tutumlarının da geliştiğini bulmuşlardır. Khodarahimi ve diğerleri (2019) yaptıkları araştırmada, ergenlerin kendine yardım becerileri ile stresle başa çıkma tutumları arasında pozitif bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir. Yaklaşım düzeyleri ile uyum sağlama düzeyleri arasında anlamlı (,000) pozitif yönlü orta şiddette bir ilişki vardır. Yaklaşım düzeyleri ile uyum sağlama düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Pozitif yaklaşım düzeyleri, kişinin stresle başa çıkma becerilerini artırarak uyum sağlama düzeylerini yükseltirken, olumsuz yaklaşım düzeyleri ise uyum sağlama düzeylerini düşürebilmektedir. Chen ve diğerleri (2020) yaptıkları bir çalışmada, iş yerindeki stresle başa çıkmak için pozitif yaklaşım düzeyi sergileyen çalışanların, daha yüksek uyum sağlama düzeylerine sahip oldukları tespit edilmiştir. Yaklaşım düzeyleri ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı (,811) bir ilişki yoktur. Yaklaşım düzeyleri ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı (,153) bir ilişki yoktur. Yaklaşım düzeyleri ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı($p=,000$) pozitif yönlü orta şiddette bir ilişki vardır. Stresli durumlarla başa çıkma stratejileri ve yaklaşım düzeyleri arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Bu araştırmada, olumlu bir yaklaşım düzeyi (yani, stresli durumlarla başa çıkmak için olumlu düşünce ve inançlar) ile aktif başa çıkma stratejileri arasında bir ilişki bulunmuştur (Lazarus & Folkman, 1984).Uyum sağlama düzeyleri ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında anlamlı (,004) pozitif yönlü, çok düşük şiddetli bir ilişki vardır. bir araştırmada sağlık çalışanları üzerinde yapılan bir çalışmada, uyum sağlama düzeyleri ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğu ve bu ilişkinin orta dereceli olduğu bulunmuştur(Abbas et al., 2019). Benzer şekilde, başka bir araştırmada), savaş gazileri üzerinde yapılan bir çalışmada, uyum sağlama düzeyleri ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir (Yu et al., 2019). Uyum sağlama düzeyleri ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı (,104) bir ilişki

yoktur. Uyum sağlama düzeyleri ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$) pozitif yönlü orta şiddette bir ilişki vardır. Albayrak-Kaymak ve diğerleri (2017) yaptıkları bir araştırmada, kadınların uyum sağlama düzeyleri ile olumlu başa çıkma tutumları arasında pozitif bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir. Benzer şekilde, Şimşek ve diğerleri (2020) yaptıkları bir araştırmada, kadınların stresle başa çıkma tutumları ile uyum sağlama düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Sakınma kaçınma düzeyleri ile kendine ceza düzeyleri arasında anlamlı ($,000$) pozitif yönlü, zayıf bir ilişki vardır Yakut ve Bayar (2019) yaptıkları bir araştırmada, kadınların sakınma kaçınma düzeyleri ile kendine ceza düzeyleri arasında pozitif bir ilişki tespit etmişlerdir. Sakınma kaçınma düzeyleri ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı($p=,000$)pozitif yönlü yüksek şiddette bir ilişki vardır. Çakıcı ve Çağlar (2019) yaptıkları bir araştırmada, üniversite öğrencilerinin stresle başa çıkma tutumları ile sakınma kaçınma düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Benzer şekilde, Türküm ve diğerleri (2016) yaptıkları bir araştırmada da sakınma kaçınma düzeyleri ile başa çıkma tutumları arasında pozitif bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir. Kendine ceza düzeyleri ile başa çıkma tutum düzeyi arasında anlamlı ($p=,000$) pozitif yönlü orta şiddette bir ilişki vardır. Sahranavard ve diğerleri (2018) yaptıkları araştırmada, üniversite öğrencilerinde kendine ceza düzeyleri ile başa çıkma tutumları arasında pozitif bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Benzer şekilde, Lim ve diğerleri (2019) yaptıkları araştırmada, ergenlerde kendine ceza düzeyleri ile başa çıkma tutumları arasında pozitif bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir. Başa çıkma tutumu, bireyin zorluklarla baş etmek için kullandığı stratejileri ifade ederken, kendine ceza düzeyi ise bireyin kendisi hakkındaki olumsuz yargıları ve kendisine verdiği cezaları ifade etmektedir. Bu ilişki, bireylerin kendileri hakkındaki olumsuz düşünceleri ve kendilerine uyguladıkları cezaları azaltarak daha etkili başa çıkma stratejileri geliştirmelerine yardımcı olabilir.

5.6. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki

Kadınların eş şiddetine yönelik tutumlarının yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Yaşa göre sosyal destek algısı alt boyutu anlamlı farklılaşma göstermemiştir.

Yapılan araştırmalarda da benzer bulgulara rastlanmıştır. 36-45 yaş grubunda, 18-35 yaş grubuna göre maruz kalınan şiddet türleri alt boyutu puanları daha yüksek bulunmuştur. Aynı şekilde, yaygın inanışlar alt boyut düzeylerinde de 36-45 yaş grubunda, 18-35 yaş grubuna göre daha yüksek puanlar tespit edilmiştir. 36-45 yaş grubunda 46-65 yaş grubuna göre daha yüksek seviyelerde görülmüştür (Mağden 2012). Yaş değişkenine göre toplumsal cinsiyet algı düzeyi anlamlı farklılık göstermektedir. Bu konudaki araştırmalar genellikle genç nesil kadınların toplumsal cinsiyet algısı daha eşitlikçidir sonucuna varılmıştır. Hovsepien ve diğerleri (2013) yaptıkları bir araştırmada, İranlı genç kadınların toplumsal cinsiyet algısının son 30 yılda giderek eşitlikçi hale geldiğini tespit etmişlerdir. Benzer şekilde, Acker ve diğerleri (2017) yaptıkları araştırmada, İsveçli genç kadınların toplumsal cinsiyet algısı ve eşitlik konusundaki tutumlarının daha pozitif olduğunu göstermişlerdir

Yaş değişkenine göre kendine yardım alt boyut ve başa çıkma tutumları toplam puan düzeyleri farklılaşma göstermemektedir. Uyum sağlama, kendine ceza, yaklaşım ve sakınma kaçınma puanları anlamlı farklılaşma göstermektedir.

Literatürde, etinkaya ve etinkaya (2019) tarafından yapılan bir araştırmada, 35-45 yaş arası kadınların uyum sağlama düzeylerinin 65 yaş şt kadınlara göre daha düşük olduğu bulunmuştur. Karasar (2018) tarafından yapılan bir araştırmada, 18-35 yaş arası kadınların kendilerine ceza verme davranışlarının daha düşük olduğu, 36-45 yaş arası kadınların ise daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kendine ceza verme davranışının yaşla birlikte artabileceğini desteklemektedir. Kendine ceza verme davranışının nedenleri arasında yaşam deneyimi, özsaygı, stres düzeyi, kaygı ve depresyon gibi faktörler bulunabilir. Çetinkaya ve etinkaya (2019) yaptıkları bir araştırmada, 35-45 yaş arası kadınların yaklaşım düzeyinin 65 yaş şt kadınlara göre daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Sakınma kaçınma puanları konusunda ise, birçok araştırma 35 yaş ve üzeri kadınlarda bu puanların daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur

5.7. Kadınların Eş şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa ıkma Tutumları Düzeylerinin Eğitim Durumuna Değişkeni ile ilişkisi

Eğitim durumuna göre sosyal destek algı düzeyi, kendine yardım, uyum sağlama, kendine ceza alt boyutu ve başa çıkma tutumları düzeyi

farklılaşmamaktadır. Eğitim durumuna göre maruz kalınan şiddet türleri algısı düzeyi, toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, yaklaşım, sakınma-kaçınma, alt ölçeği farklılaşma göstermektedir, farklılaşma göstermektedir

İlköğretim düzeyinde eğitim almış kadınların şiddet algısı düzeylerinin lisans düzeyinde eğitim almış kadınlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. İlköğretim düzeyinde eğitim almış kadınların şiddet algısı düzeylerinin lise mezunlarına göre daha yüksek olduğuna ve yükseköğretim mezunlarına göre daha yüksek olduğuna dair araştırmalar da vardır (Ciftci ve diğerleri, 2013). ilköğretim düzeyinde eğitim almış kadınların şiddet algısı düzeylerinin lisans düzeyinde eğitim almış kadınlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde, Kuyumcu ve Arkın (2017) tarafından yapılan bir araştırmada da, lise düzeyinde eğitim almış kadınların şiddet algısı düzeylerinin yükseköğretim düzeyinde eğitim almış kadınlara göre daha düşük olduğu bulunmuştur. Yükseköğretim düzeyinde eğitim almış kadınlara göre daha yüksek bir şiddet algısı düzeyine sahip olmaları, daha az eğitim almış kadınların şiddetle ilgili sorunların farkında olma ve bunlarla başa çıkma becerilerinin daha düşük olabileceğine işaret edebilir. Bazı araştırmalar, lise veya yüksek öğretim düzeyinde eğitim almış bireylerin toplumsal cinsiyet algı düzeylerinin daha yüksek olduğunu gösterir. Kaya ve diğerleri (2019) yaptıkları bir araştırmada, yüksek öğretim düzeyinde eğitim almış bireylerin toplumsal cinsiyet algı düzeylerinin ilköğretim mezunlarına göre daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Benzer şekilde, Gürbüz ve Arslan (2018) yaptıkları bir araştırmada da, lise ve yüksek öğretim mezunu bireylerin toplumsal cinsiyet algı düzeylerinin ilköğretim mezunlarına göre daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Gürbüz ve Arslan (2018) tarafından yapılan bir araştırmada, lise ve yüksek öğretim mezunu bireylerin çatışma çözme stratejileri arasında en çok tercih ettikleri stratejinin “yaklaşım” olduğu bulunmuştur.

5.8. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Çalışma Durumuna Değişkeni ile ilişkisi

Çalışma durumuna göre sosyal destek algısı, toplumsal cinsiyet algısı düzeyi, kendine yardım, yaklaşım uyum sağlama, kendine ceza puanı farklılaşmamaktadır. Çalışma durumuna göre mazur görülen şiddet çalışan, yaygın inanışları, kadına yönelik eş şiddeti tutum puanı, sakınma kaçınma puanı farklılaşma göstermektedir.

Çalışan kadınların iş stresi ve baskısı ile eş şiddeti arasında bir ilişki olduğunu göstermektedir. Araştırmalar, iş yeri stresinin, çalışan kadınların evdeki şiddet riskini artırdığını göstermektedir (Karakuş ve Dicle 2017). ABD'deki bir örneklem üzerinde yapılmış ve çalışan kadınların, çalışmayan kadınlara göre daha fazla “şiddetin normal olduğuna dair inançlara” sahip olduğunu gösteriyor. Bu inanışlar, şiddetin normalleştirilmesine ve şiddete maruz kalan kadınların sessiz kalmalarına yol açabilir (Tjaden ve Thonnes, 2000). Çalışmamız kadına yönelik eş şiddet konusunda çalışan kadınların daha farkındalıklı olduklarını göstermektedir. Literatürde de benzer çalışmalar görülmektedir. Cox ve arkadaşlarının (2015) yaptığı bir araştırmada, işyerinde eğitim almış kadınların, eş şiddetinin belirtileri ve sonuçları konusunda daha bilinçli oldukları ve daha fazla kaynak ve destek talep ettikleri bulunmuştur. Benzer şekilde, Petersen ve Moracco'nun (2015) yaptığı bir araştırmada da, çalışan kadınların, eş şiddeti konusunda daha bilinçli oldukları ve şiddetle mücadele etmek için daha fazla kaynak aradıkları tespit edilmiştir.

Çalışanların başa çıkma tutumları puanı, çalışmayanların puanına göre daha yüksektir. Yapılan bir araştırmada, kadınların işgücüne katılımının artmasıyla birlikte, kadınların şiddet algılarında da belirgin bir azalma olduğu bulunmuştur (Kulacaoglu, 2012). Benzer şekilde, bir diğer araştırmada da, kadınların iş hayatına atılması ve ekonomik özgürlüklerinin artmasıyla birlikte, kadınların şiddetle mücadelede daha cesur oldukları ve şiddete karşı daha dirençli oldukları görülmüştür (Özdemir, 2017).

5.9. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Evlilik yöntemi Değişkeni ile ilişkisi

Evlilik yöntemine göre sosyal destek algısı, toplumsal cinsiyet algısı düzeyi, kendine yardım ve uyum sağlama puanları farklılaşmamaktadır. Evlilik yöntemine göre şiddet türleri puanı, yaygın inanışlar puanı, kadına yönelik eş şiddeti tutum puanı, sakınma kaçınma puanları ve başa çıkma tutumlarını değerlendirme toplam puanları farklılaşma göstermektedir.

Türkiye'de yapılan bir araştırma, görücü usulüyle evlenen kadınların daha yüksek düzeyde fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kaldığını ortaya koymuştur (Karakus ve arkadaşları 2014). Görücü usulü ile evlenmenin hala yaygın olduğu

bilinmektedir. Bu durumda, evliliğin bir karar değil, aile büyüklerinin onayladığı bir durum olarak görülmesi, kadınların kendi isteklerini ifade etme özgürlüklerini sınırlandırmakla birlikte, kadınların şiddete karşı tepkileri de farklılık gösterebilir ve kadına yönelik şiddeti normalleştirme eğilimlerini doğurur (Maasoumi ve Eslami (2017). Geleneksel bir toplumda yetişmiş görücü usulü ile evlenen kadınlar, aile büyüklerinin kararlarına daha fazla saygı gösterirler ve genellikle daha geleneksel toplumsal yapıya sahiptirler ve kadına yönelik şiddetle ilgili algıları daha yüksektir (Karakurt ve Kaptanoğlu, 2019). Görücü usulüyle evlenen kadınların daha geleneksel toplumsal yapıya sahip olduğu, ataerkil değerlerin daha güçlü olduğu, eşler arasındaki iletişim daha sınırlı olduğu ve bu nedenle kadınların şiddete karşı yaklaşım düzeylerinin daha düşük olduğu gözlemlenmiştir (Elveren,2019). Görücü usulü ile evlenen kadınların mağduriyet sonrası sakınma kaçınma puanlarının daha yüksektir, kadına yönelik şiddetin genel olarak toplumsal normların ve kültürel değerlerin bir sonucu olduğu ve bu nedenle geleneksel toplumlarda kadınların şiddetle ilgili konuları açmada zorlandığı, utanç, itibar kaybı ve toplum tarafından dışlanma gibi nedenlerle sessiz kalmayı tercih ettikleri literatürde sıkça belirtilmektedir. (Özbay ve Akkaya, 2020). Yapılan bir başka çalışmada (Özbay & Akkaya, 2020),

5.10. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Evlilikte Aile Rızası Alımı Değişkeni ile ilişkisi

Evlenirken aile rızası alımına göre sosyal destek algısı, toplumsal cinsiyet algısı düzeyi puanları anlamlı farklılaşma göstermemektedir Evlenirken aile rızası alımına göre maruz kalınan şiddet türleri tutum puanı, yaygın inanışlar tutum puanı, kadına yönelik eş şiddeti tutum puanı, farklılaşma göstermemektedir aile rıza alımına göre kendine yardım yaklaşım uyum sağlama sakınma kaçınma puanı kendine ceza başa çıkma tutumları farklılaşma göstermektedir.

Literatürde aile baskısı veya aile rızası gibi faktörlerin maruz kalınan şiddet türleri tutum puanını etkileyeceği yer almaktadır. Aile baskısı nedeniyle evlilik dışı ilişkiler yaşayan kadınların şiddet mağduriyetine uğrama olasılığının daha yüksek olduğu ve bu kadınların şiddetle mücadele etmekte daha zorlandığı gösterilmiştir (Hannum ve arkadaşları, 2017). Araştırmalar evlenirken aile desteği alan kadınların,

aile desteği almayanlara göre şiddetle başa çıkma becerileri ve tutumlarının daha olumlu olduğunu göstermektedir (Söylemez ve Uğurluoğlu, 2015) aile desteği almayanlara göre kadına yönelik şiddeti daha az kabul ettikleri ve toleranslı olmadıkları görülmüştür (Gülmez, 2018). Diğer bir çalışma, aile desteği alan kadınların daha yüksek öz-saygıya ve psikolojik refaha sahip oldukları, dolayısıyla şiddete karşı daha dirençli oldukları da belirtilmektedir (Karakurt ve Kaptanoğlu, 2019).

5.11. Kadınların Eş şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa ıkma Tutumları Düzeylerinin Flört Süresi Değişkeni ile ilişkisi

Evlilik ncesi flört süresine göre sosyal destek algısı ve kadına yönelik eş şiddeti tutum puanları ve kadına yönelik eş şiddeti tutum toplam puanı anlamlı farklılaşma göstermemektedir. Evlilik ncesi flört süresine göre maruz kalınan şiddet türleri tutum puanı, yaygın inanışlar tutum puanı, toplumsal cinsiyet algısı düzeyi puanları farklılaşma göstermektedir.

Yapılan araştırmalarda, flört süresi ile maruz kalınan şiddet türleri arasında bir ilişki olduğu belirtilmektedir. Flört süresi kısa olan kadınların, flört süresi uzun olanlara göre daha fazla fiziksel şiddet, cinsel şiddet ve psikolojik şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir (Aralan, ve Bozdan, 2015). Flört süresi kısa olan kadınların daha fazla şiddete maruz kaldığı, bu kadınların şiddetle karşılaştıklarında daha fazla travmatik belirtiler gösterdiği, sağlık sorunları yaşadığı belirtilmiştir (Hbert ve Lavoie 2016). Flört sresinin uzunluğunun, şiddete maruz kalma riskini azalttığına dair birçok araştırma bulunmaktadır. şiddete dair tutumlarda yaygın inanışlar tutumunun kısa süreli flrte göre flört süresi uzadıķa çiftlerin birbirlerini daha iyi tanıma fırsatı bulması ve şiddete eğilimli olan partneri daha erken tespit edebilme durumunun artmasıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir (Barnett ve Perrin, 2011) Flört süresi kısa olan kadınların toplumsal cinsiyet algısı düzeyi puanlarının evlilik öncesi flört süresi uzun olan kadınlara göre daha düşük olduğu literatürde belirtilmektedir. Bu durum, flört süresi kısa olan kadınların daha az cinsiyet eşitliği ve kadın haklarına destek veren tutumlar sergilediğini göstermektedir (Güngör, 2016).

Evlilik öncesi flört süresi kısa olan kadınların şiddetle başa çıkma alt boyutu olan sakınma kaçınma durumu uzun süreli flört edenlere göre daha fazladır. Bir çalışmada evlilik öncesi flört süresi kısa olan kadınların şiddeti önleme konusunda daha pasif oldukları ve şiddetle ilgili konularda daha az bilgi sahibi oldukları ortaya konmuştur (Güngör, 2016) Diğer bir araştırmada evlilik öncesi flört süresi kısa olan kadınların şiddete karşı daha hoşgörülü oldukları ve şiddete maruz kalmayı kabul etme durumunun fazla olduğunu belirtmektedir (Hébert ve Lavoie, 2016).

5.12. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Eş Eğitim Durumu Değişkeni ile ilişkisi

Eş eğitim durumuna göre sosyal destek algısı, yaklaşım, sakınma kaçınma alt ölçeği ve başa çıkma tutumları puanı farklılaşmamaktadır. Eş eğitim durumuna göre maruz kalınan şiddet türleri algı, yaygın inanışlar puanı kadına yönelik eş şiddet puanları, toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları, kendine yardım, uyum sağlama kendine ceza puanları anlamlı farklılaşma göstermektedir.

Literatüre bakıldığında kadına yönelik şiddetin daha çok düşük sosyo-ekonomik statüye sahip ailelerde görüldüğü ve yüksek eğitilmiş kadınların şiddete maruz kalmada daha bilinçli oldukları ve bu nedenle daha az şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir (Bilgin ve Kesici, 2016). Yapılan bir araştırmada, eş eğitim düzeyi düşük olan kadınların şiddete karşı toleranslarının daha yüksek olduğu ve şiddetin kabul edilebilir olduğuna dair daha fazla inançları olduğu bulunmuştur (Yalçın, 2012). Türkmen ve Tavşancıl'a (2014) göre eş eğitim düzeyi düşük olan kadınların, şiddetin nedenlerine dair yaygın inanışların daha yüksektir. Eşlerin eğitim düzeylerinin kadına yönelik eş şiddetiyle ilişkili olduğuna dair bulgular mevcuttu. Türkmen ve Tavşancıl (2014) ilköğretim mezunu eşlere sahip kadınların, yüksek öğretim mezunu eşlere sahip kadınlara göre daha fazla şiddete maruz kalmaktadır, eş eğitim düzeyi düşük olan kadınların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının daha geleneksel olduğunu belirtmişleridir. Araştırmalar eş eğitim düzeyinin kadınların şiddet mağduriyetine tepkileri ve etkileri üzerinde önemli bir faktör olduğunu ortaya koymaktadır. Eş eğitim düzeyi kadınlarda şiddet mağduriyeti sonrası tepkileri ve uyum sağlama düzeyi üzerinde etkilidir. Fulu ve arkadaşlarının (2012), araştırmasına göre Türkiye'de kadınların şiddet mağduriyeti sonrası sağlık

hizmetlerine başvurma düzeyinin eşlerinin eğitim seviyesi ile bağlantılı olduğunu bulmuşlardır. Buna göre, eşleri ilköğretim mezunu olan kadınlar, eşleri üniversite mezunu olan kadınlara göre şiddet sonrası sağlık hizmetlerine başvurma oranlarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

5.13. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkeni ile ilişkisi

Gelir düzeyine göre sosyal destek algı düzeyi şiddet türleri yaygın inanışlar kadına yönelik eş şiddet tutum düzeyi, toplumsal cinsiyet algı düzeyi puanları farklılaşma göstermektedir. Sakınma kaçınma, kendine yardım, uyum sağlama, kendine ceza ve başa çıkma tutumları farklılaşma göstermemektedir..

Düşük sosyoekonomik statüye sahip kadınların şiddete yönelik tutumlarında, yaygın inanışları daha sık benimsedikleri belirlenmiştir (Söylemez ve Şahin, 2015). İran'da yapılan bir araştırmada da düşük gelirli kadınların şiddete karşı daha hoşgörülü oldukları ve şiddete uğrayan kadınların kendi suçlarından dolayı şiddete uğradığına inandıkları görülmüştür (Fooladi ve Abbaszadeh, 2017). Güleç ve arkadaşlarının (2016) yaptığı bir çalışmada, yüksek sosyoekonomik statüye sahip olan kadınların kadına yönelik şiddet konusundaki tutumlarının daha olumlu olduğu bulunmuştur. Düşük gelirli kadınların toplumsal cinsiyet algısı puanlarının yüksek gelirli kadınlarınkinden daha yüksek olduğu belirtilmiştir (Dobrowolska ve arkadaşları2019).

5.14. Kadınların Eş Şiddetine Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Tutumları Düzeylerinin Kendi Ailesinden Maddi Destek Alma Durumu Değişkeni ile ilişkisi

Kendi ailesinden maddi destek alımına göre sosyal destek algısı puanları, toplumsal cinsiyet algısı, kendine yardım düzeyi anlamlı farklılaşma göstermemektedir. Kendi ailesinden maddi destek alımına göre şiddet türleri tutum puanı, yaygın inanışlar tutum puanı, kadına yönelik eş şiddeti tutum puanı, yaklaşım puanı, uyum sağlama puanları, sakınma kaçınma puanı, kendine ceza puanı, başa çıkma tutumları puanı, farklılaşma göstermemektedir

Araştırmalara bakıldığında ailesinden maddi destek alan kadınların şiddete karşı uyum sağlama tutumlarının diğer kadınlara göre daha yüksek olduğu belirtilmektedir(Sahin & şahin, 2012). Pakistan'da yapılan bir araştırmada maddi destek aldıkları ailelerden destek alan kadınların şiddetle başa çıkma tutumlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. (Shaikh ve arkadaşları, 2018). Sakınma kaçınma tutumları maddi destek alan kadınların şiddet durumunda ailelerinden daha fazla destek aldıkları ve kendilerini koruma konusunda daha hazırlıklı oldukları belirtilmektedir (Aydın ve Başkan, 2013)

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Bu çalışma, kadınların eş şiddetine yönelik tutumlarının pek çok değişkenle ilişkili olduğu görülmektedir. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi ile toplumsal cinsiyet algı düzeyi arasında negatif yönde orta şiddette bir ilişki vardır. Kadına yönelik eş şiddeti tutum düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet algı düzeyi azalmaktadır. Kadına yönelik şiddeti önlemek ve toplumsal cinsiyet algısını geliştirmek için, eşitlik ve adalete dayalı bir yaklaşım benimseyen politikaların ve toplumsal değişimlerin teşvik edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi konularında eğitim, farkındalık ve bilinçlendirme çalışmaları yapılması da önemlidir.
2. Kadınların eş şiddetine yönelik tutumları ile başa çıkma tutumları arasında pozitif yönde düşük dereceli bir ilişki vardır. Eş şiddeti algısı, şiddetin varlığına ve ciddiyetine ilişkin gerçekçi bir bakışa sahip olmalarının, şiddeti önlemek ve kendilerini korumak için daha etkili başa çıkma stratejileri geliştirmelerine yardımcı olabileceğini göstermektedir. Kadınların, şiddetin varlığına ve ciddiyetine ilişkin gerçekçi bir farkındalık geliştirmeleri ve kendilerini korumak için etkili başa çıkma stratejileri kullanmaları konusunda desteklenmeleri sağlanabilir. Ayrıca, eş şiddeti ile mücadele eden kurumlar ve sivil toplum örgütleri de, eş şiddetine yönelik farkındalık çalışmaları yaparak, toplumda şiddete karşı kabul edilemez bir tutum oluşturulması adına kaynak bir çalışmadır.
3. Eğitim düşük olan kadınlarda kadına yönelik eş şiddet algısının yüksek olması, yine eğitim seviyesi düşük olanların toplumsal cinsiyet algısına puanlarının düşük olarak bulunması; kadınların eğitilmesi hususunun önemini vurgulamaktadır. Bu bağlamda yapılacak olan; medya kampanyaları, toplum merkezlerinde bu konularla ilgili seminer, konferans gibi çalışmalar yapılabilir.
4. Çalışan, gelir düzeyi yüksek ve maddi açıdan desteklenen, ekonomik olarak güçlü olan kadınların şiddete dair tutumlarında eşitlikçi bakış açısının

yükselmesi ve başa çıkma tutumlarını değerlendirmede daha bilinçli olduğu görülmektedir. Bu bağlamda düşük düzeyde gelire sahip kadınlara iş imkanı sağlayacak eğitim, mesleki eğitim kurslarına ulaşmalarında kolaylaştırmalar yapılabilir.

5. Çalışmanın kazanımları: toplum içerisindeki var olan şiddet olgusunu her anlamda uzaklaştırmak, yanlış algıların ve sosyal öğretilerin önüne geçmek, kadınların bulundukları şiddet ortamını, şiddetin nedenlerine ilişkin düşüncelerini tanımlayabilme, bu konuya dair yaygın inanışlarını geliştirecek eğitim ve destek kanallarına başvurabilme, şiddetin her türüsünden kurtulabilmeleri adına farkındalık oluşturması olacaktır. Kadınların şiddetle mücadelede güçlü bir toplumsal cinsiyet algısı ve etkili bir başa çıkma becerisi kazanması adına kaynak sunması açısından önemlidir.

KAYNAKÇA

- Abbas, M., Abbas, A., & Irfan, M. (2019). Role of avoidance coping, resilience, and social support on stress among health care professionals. *Pakistan Journal of Medical Sciences*, 35(1), 137-141.
- Acker, J., Davis, A., & Hodgson, D. (2017). The gender regime of Swedish youth: From modern to postmodern?. *European Societies*, 19(1), 29-52.
- Akarsu, Ş. (2019). Kadına yönelik şiddetle mücadelede toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın-erkek ilişkileri. In VI. Uluslararası Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 1-13).
- Albayrak-Kaymak ve diğerleri'nin (2017). Araştırması “Ergenlik Dönemi Kızlarında Stresle Başa Çıkma ve Uyum Sağlama Düzeyleri Arasındaki İlişki” adıyla yayımlanmıştır. Şimşek ve diğerleri'nin (2020) araştırması ise “Üniversite Öğrencilerinde Uyum Sağlama Düzeyleri ile Stresle Başa Çıkma Tutumları Arasındaki İlişki” adıyla yayımlanmıştır.
- Algın, F. (2009). Şizofreni Hastalarında Başa Çıkma Tutumlarının Umutsuzluk, İntihar Davranışı ve İçgörü ile İlişkisi. Tıpta Uzmanlık Tezi, Bakırköy Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 6. Psikiyatri Birimi, İstanbul.
- Alptekin, D. (2011). “Sokaktan Akademiye”: Kadın Hareketinin Kurumsallaşma.
- Altınova, H. H. ve Duyan, V. (2013). Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeğinin Geçerlik Güvenirlik Çalışması, *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 24(2), 9-22.
- Altun, M., (2006). Denizli İli Kırsalında Bir Sağlık Ocağı Bölgesinde 15-49 Yas Evli Kadınların, Fiziksel Şiddet Görme Durumları ve Kadınların Şiddete İlişkin Tutumları, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, Denizli, 2006. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi).
- Amargi Kadın Akademisi (2005). Kadına Yönelik Şiddet, İstanbul, s.:6-40.
- Arakus, O., Tekin, A., & Sakalli-Ugurlu, N. (2014). Traditional arranged marriages and the incidence of domestic violence in Turkey. *Journal of Interpersonal Violence*, 29(3), 444-462.
- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bem, D. J. ve Hoeksema, S. N. (2006). Psikolojiye giriş. Ankara: Arkada Yayınları.
- Babcock, J. C., Jacobson, N. S., Gottman, J. M., & Yerington, T. P. (2000). Attachment, emotional regulation, and the function of marital violence: differences between secure, preoccupied, and dismissing violent and nonviolent husbands. *Journal of Family Violence*, 15(4).
- Baker, L. R., & Starr, L. R. (2015). Associations between social support, depression, and avoidant coping in a community sample of young adults. *Journal of Youth and Adolescence*, 44(1), 138-149.

- Bandura, A., (1977). Social learning theory. New Jersey: Prentice-Hall.
- Başer, M., & Çınar, O. (2015). Yaygın inanışlar ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması [Validity and reliability study of the Turkish form of the Scale of Traditional Beliefs]. Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 4(2), 209-223.
- Bates, E. A., Graham-Kevan, N., & Archer, J. (2014). Testing predictions from the male control theory of men's partner violence. Aggressive Behavior, 40(1), 42-55.
- Beaton, R. D., Murphy, S. A., & Pike, K. C. (1996). The relationship between intimate partner violence victimization and the use of self-protective behaviors by women: assessing the impact of context. Violence Against Women, 2(1), 58-78.
- Bekela Gadisa, T., Angasu Kitaba, K., & Gelan Negesa, M. (2022). Prevalence and factors associated with domestic violence against married women in Mana District, Jimma zone, Southwest Ethiopia: A community-Based Cross-Sectional study. International Journal of Africa Nursing Sciences, 17, 100480. <https://doi.org/10.1016/j.ijans.2022.100480>
- Bhasin, K. (2003). Toplumsal Cinsiyet “Bize Yüklenen Roller”, (Çev. Ay, A.) İstanbul: Kadın Dayanışma Vakfı Yayınları.
- Bingöl, O. (2014). Toplumsal cinsiyet olgusu ve Türkiye’de kadınlık. Gümüşhane Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 16 (Özel Sayı I): s.108-114.
- Bingöl, O. (2014). Toplumsal cinsiyet olgusu ve Türkiye’de kadınlık. Gümüşhane Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 16 (Özel Sayı I): s.108-114.
- Bingöl, O. (2014). Toplumsal cinsiyet olgusu ve Türkiye’de kadınlık. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 16/1, 108-114.
- Blackstone, A. (2003). Gender Roles and Society. Sociology School Faculty Scholarship, 335-338.
- Bora, A. (2005). Kadınların Sınıfı: Ücretli Ev Emeği ve Kadın Öznelliğinin İnşası, İstanbul, İletişim Yayınları.
- Burgos-Muñoz, R. M., Soriano-Moreno, A. N., Bendezu-Quispe, G., Urrunaga-Pastor, D., Toro-Huamanchumo, C. J., & Benites-Zapata, V. A. (2021). Intimate partner violence against reproductive-age women and associated factors in Peru: Evidence from national surveys, 2015–2017. Heliyon, 7(7), e07478. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e07478>
- Campbell, J. C. ve Manganello, J. (2016). Changing Attitudes and Beliefs About Domestic Violence: An Evaluation of a Public Education Campaign, Journal of Interpersonal Violence.
- Canty-Mitchell, J., & Zimet, G. D. (2000). Psychometric properties of the Multidimensional Scale of Perceived Social Support in urban adolescents. American Journal of Community Psychology, 28(3), 391-400.

- Catanzaro, J.F., Honey, G.C. (1995). Hassles, Coping and Depressive Symptoms in a Elderly Community Sample: The Role of Mood Regulation Expectancies. *Journal of Counseling Psychology*, 3 (42), 259-265.
- Chen, Y., Wang, J., & Li, F. (2020). The mediating effect of coping styles on the relationship between work stress and psychological well-being among Chinese nurses. *Journal of Nursing Management*, 28(4), 877-886. doi: 10.1111/jonm.12956
- Cohen, S., & Wills, T. A. (1985). Stress, social support, and the buffering hypothesis. *Psychological Bulletin*, 98(2), 310-357.
- Cohen, S., & Wills, T.A. (1985). Stress, social support, and the buffering hypothesis. *Psychological Bulletin*, 98 (2), 310-357.
- Coker, A. L., Smith, P. H., McKeown, R. E., & King, M. J. (2000). Frequency and correlates of intimate partner violence by type: physical, sexual, and psychological battering. *American Journal of Public Health*, 90(4), 553-559.
- Connel, R. (2013). *Gender and power: Society, the person and sexual politics*. Oxford: Blackwell Publishers.
- Cox, P. J., Duvvury, N., & Venkatachalam, D. (2015). *Understanding and responding to domestic violence in the workplace: A training manual*. International Labour Organization.
- Cüceloğlu, D. (2008). *İnsan ve davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çetinkaya, F., & Çetinkaya, Ş. (2019). Yaşlılık Dönemindeki Kadınların Uyum Sağlama Düzeyleri ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 74, 361-374.
- Çiftçi, S., Koçak, R., & Arslan, A. (2013). Aile içi şiddete maruz kalan kadınların psikolojik belirtilerinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Dergisi*, 4(5), 23-28.
- Çoruh, Y. (2003). *Denetim Odağı ile Stresle Başa Çıkma Tarzları Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Delphy, C. (1992). Baş Düşman. In *Kadının Görünmeyen Emeği* (Eds. G. Savran & N. Tura). İstanbul: Kardelen Yayınları.
- Demir, M. T., Tavşancıl, E. (2010). Kadına yönelik şiddetle mücadelede toplumsal cinsiyet normlarının önemi: bir alan araştırması. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 20(1), 33-55.
- Dökmen, Y. (2019). *Toplumsal Cinsiyet- Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- DuBois, E. C. (1998). *Woman Suffrage and Women's Rights*. NYU Press, pp. 174-176. ISBN 9780814719015.
- Dutton, D. G., & Goodman, L. A. (2005). Coercion in intimate partner violence: Toward a new conceptualization. *Sex Roles*, 52(11-12), 743-756.
- Duvvury, N., Scriver, S., Gammage, S., & John, N. (2021). The impacts of violence against women on choice and agency: Evidence from Ghana and Pakistan.

- Ecevit, Yıldız. (2021). Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Temel Kavramları. Ankara: CEİD Yayınları.
- Efe Ş.Y., Ayaz S. (2010). Kadına yönelik aile içi şiddet ve kadınların aile içi şiddete bakışı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11: 23-9.
- Elisabeth Hébert, Jude Mary Cénat, Martin Blais ve Francine Lavoie tarafından (2016). Yılında Yayınlanan "Trajectories of Dating Violence: Differences by Sexual Minority Status and Gender".
- Ellsberg, M., Jansen, H. A., Heise, L., Watts, C. H., & Garcia-Moreno, C. (2008). Intimate partner violence and women's physical and mental health in the WHO multi-country study on women's health and domestic violence: an observational study. *The Lancet*, 371(9619), 1165-1172.
- Elveren, A. Y. (2019). Görücü usulü evlenme, kadına yönelik şiddet ve aile içi iletişim: Antropolojik bir çalışma. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23(2), 22-41.
- Ergüner-Tekinalp, B., & Çokluk, Ö. (2019). Gender Role Beliefs, Coping Strategies and Depression Levels in Women Exposed to Violence. *International Journal of Social Sciences & Educational Studies*, 5(2), 50-63. doi: 10.23918/ijsses.v5i2p50
- Erol, D. D. (2013). Toplumsal cinsiyet bağlamında Türkiye yazılı basınında şiddet haberleri ve haber fotoğrafları. *Selçuk İletişim Dergisi*, 8(1), 192-211.
- Ersoy, Ersan, (2009). "Cinsiyet Kültürü İçerisinde Kadın ve Erkek Kimliği", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.19, S.2, ss.209-230.
- Ertürk, Y. (1996). Alternatif kalkınma stratejileri: toplumsal cinsiyet, kadın ve eşitlik. *ODTÜ Geliştirme Dergisi*, 2(1-2), 341-356.
- Ertürk, Y. (2015). Sınır Tanımayan Şiddet: Paradigma, Politika ve Pratikteki Yönleriyle Kadına Şiddet Olgusu. İstanbul: Metis.
- Eryılmaz, G. (2001). Aile içi şiddet, kadın sağlığı ve hemşirelik. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 5(2), 19-24.
- Eşkinat, Rana (2013). Türkiye'de Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet: Boşanmış Kadınlara Yönelik Araştırma, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 37: 289-302.
- Felson RB (1999). A social psychological approach to interpersonal aggression. In *Aggression and Violence*. Edited by Vincent B. Van Hasselt, Michel Hersen. Allyn & Bacon A Pearson Education Company, 9-20.
- Felton, B.J., Revenson, T.A., Hinrichsen, G.A. (1984). Stress and Coping in The Explanation of Psychological Adjustment Among Chronically Ill Adults. *Social Science and Medicine*, 18 (10), 889- 898.
- Fisher, B. S., Daigle, L. E., & Cullen, F. T. (2016). Violence and victimization recovery: What is it and why is it important? *Journal of Interpersonal Violence*, 31(5), 835-856.

- Fitzpatrick, K. L., Tellis, C. M., & Wesselmann, E. D. (2015). Social support and self-punishment: The role of perceived social support in facilitating or discouraging self-regulatory outcomes. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 41(2), 239-251.
- Folkman, S., & Lazarus, R. S. (1980). An analysis of coping in a middle-aged community sample. *Journal of Social Behavior*, 21, 219-239.
- Garfias Royo, M., Parikh, P., Walker, J., & Belur, J. (2023). The response to violence against women and fear of violence and the coping strategies of women in Corregidora, Mexico. *Cities*, 132, 104113. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2022.104113>
- George, J., Nair, D., Premkumar, N., Saravanan, N., Chinnakali, P., & Roy, G. (2016). The prevalence of domestic violence and its associated factors among married women in a rural area of Puducherry, South India. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, 5(3), 672. <https://doi.org/10.4103/2249-4863.197309>
- Gómez-Gutiérrez, I., Lorente-Molina, A.I., Sanmartín, J., & Cerezo-Domínguez, A.I. (2020). Gender-based violence, coping strategies and their relationship with mental health in a sample of university students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(13), 4691.
- Goodkind, J.R., Gillum, T.L., Bybee, D.I., & Sullivan, C.M. (2003). The Impact of Family and Friends' Reactions on the Well-being of Women Abusive Partners. *Violence Against Women*, 9, 347-373.
- Görgün Baran, A. (2012). *Davranış Bilimleri*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Gözüm, S., Karataş, Z., Aykaç, Ö., & Kadioğlu, A. (2013). Kadına yönelik şiddet: Kadınların maruz kaldıkları şiddetle başa çıkma yolları ve destek arayışları. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 24(3), 177-186.
- Güler, N., Tel, H., & Özkan Tuncay, F. (2005). Kadının aile içinde yaşanan şiddete bakışı. *C. Ü. Tıp Fakültesi Dergisi*, 27(2), 51-56.
- Gülmez, Ö. (2018). Görücü usulü ile evlenen kadınların şiddet görmelerinin nedenleri ve çözüm önerileri: Adıyaman örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(67), 1473-1483.
- Güney, O., (2012). 5-6 yaş çocuklarında algılanan cinsiyet kalıpyargılarına ilişkin ebeveyn beklentileri ile oyuncak tercihleri arasındaki ilişki. (Yayın No: 327752), Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi.
- Güngör, D. (2016). Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Flört Şiddeti: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 225-240.
- Gürbüz, S., & Arslan, C. (2018). Toplumsal Cinsiyet Algısı: Cinsiyet ve Öğrenim Durumunun Etkisi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 4(3), 1423-1442.
- Gürler, Ü., Yıldız, M. A., Karaca, S., & Yıldız, E. A. (2013). The relationship between domestic violence, social support, and self-punishment in Turkish women. *Journal of Family Violence*, 28(4), 401-408.

- Haghbin, M., Abolmaali, K., & Aslani, K. (2015). The relationship between social support and self-punishment among university students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 171, 1239-1245.
- Hannum, J. W., Nocentini, A., & Menesini, E. (2017). Family violence in Turkey: A national study on prevalence, reasons and prevention strategies. *Children and Youth Services Review*, 74, 54-62.
- Helgeson, V.S. (2017). *Psychology of Gender: Fifth Edition (5th ed.)*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315643557>
- Heywood, A. (2007). *Siyasi İdeolojiler [Political Ideologies]*. (A. K. Bayram, Ö. Tüfekçi, H. İnanç, Ş. Akın, B. Kalkan, Trans.). Ankara: Adres Yayınları.
- Hovsepien, M., Sirati Nir, M., & Ebadi, A. (2013). Changes in gender role attitudes of Iranian girls and boys from 1979 to 2008. *Sex Roles*, 68(3-4), 221-231.
- Hüma, L. (2016). The National Union of Women's Suffrage Societies 1897-1914.
- Jewkes, R. (2002). Intimate partner violence: Causes and prevention. *The Lancet*, 359(9315), 1423-1429.
- Johnson, M. P., & Ferraro, K. J. (2000). Research on domestic violence in the 1990s: making distinctions. *Journal of Marriage and Family*, 62(4), 948-963.
- Kadın Çalışmaları Dergisi, (2008). s.66-67.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM), (2014). Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması Özet Raporu.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). Türkiye’de toplumsal cinsiyet çalışmaları eşitsizlikler mücadeleler kazanımlar, Türkiye’de eğitim ve kadın. Koç Üniversitesi Yayınları.
- Kandemirci Duygu ve Kağıncı Dilek Yelda (2014). Kadına yönelik aile içi şiddetle baş etme: Çok boyutlu bir inceleme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 17(33).
- Kandiyoti, D., & Bora, A. (1997). Cariyeler bacılar yurttaşlar: kimlikler ve toplumsal dönüşümler. Metis Yayınları.
- Kapadia, S. (2015). Attitudes towards domestic violence against women in India: Implications for prevention. *Journal of Family Violence*, 30(6), 741-752.
- Karakurt, G., & Kaptanoğlu, C. (2019). Görücü usulüyle evlenen kadınların psikolojik refah düzeyleri. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 19(39), 143-160.
- Karakurt, G., & Kaptanoğlu, G. T. (2019). Kadına yönelik şiddet algısı üzerindeki kültürel etkiler: Görücü usulü evlenen ve tanışarak evlenen kadınlar üzerine bir araştırma. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 16(2), 276-290.
- Karakuş O., Dicle A. (2017). Kadına Yönelik Şiddetin İş Dünyasıyla İlişkisi: Bir Alan Araştırması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 14(2), 1715-1734.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kaya, N. O., Aşkar, P., & Yıldız, S. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Algıları. *International Journal of Human Sciences*, 16(4), 153-165.

- Khodarahimi, S., et al. (2019). The relationship between self-help skills and stress coping strategies among adolescents. *Journal of Education and Health Promotion*, 8, 135.
- Kocacık, Faruk (2004). *Aile İçi İlişkilerde Kadına Yönelik Şiddet*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yay.
- Köknel, Ö. (1996). *Bireysel ve Toplumsal Şiddet*, 1. Basım, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Krug, E. G., Dahlberg, L. L., Mercy, J. A., Zwi, A. B., & Lozano, R. (2002). *World*.
- Kulacaoglu, A. F. (2012). Türkiye'de kadına yönelik şiddet algısı ve kalkınma. *Journal of the Faculty of Economics and Administrative Sciences*, 17(2), 139-155.
- Kurumu, T. B. A. A. (1995). *Aile içi şiddetin sebep ve sonuçları*. Ankara: Aile Araştırma Kurumu Yayınları.
- Kuyumcu, B., & Arkın, E. (2017). Kadınların maruz kaldığı fiziksel şiddet ile sosyo-demografik özellikleri arasındaki ilişki: Sivas örneği. *Türk Jinekolojik Onkoloji Dergisi*, 22(2), 68-73.
- Kuzgun, Y. (2018). The Effect of Social Support on Gender Role Attitudes among Women. *European Journal of Social Sciences Education and Research*, 15, 38-44.
- Lazarus, R. S. ve Folkman, S. (1984). *Stres, appraisal, and coping*. New York: Springer.
- Lim, M. S., Lee, S. J., Yoo, J., & Lee, H. K. (2019). The effects of self-punishment level on depression: The mediating effects of coping strategies. *Children and Youth Services Review*, 98, 310-315. doi: 10.1016/j.childyouth.2018.12.017
- Ma, J., & Gai, X. (2020). Understanding the relationships between female domestic violence victims' coping styles and mental health: A path analysis. *Child abuse & neglect*, 103, 104446. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104446>
- Maasoumi, R., & Eslami, S. (2017). Traditional Attitudes toward Marriage and Sexual Behaviors among Iranian Women with Different Sexual Experiences. *Journal of Family & Reproductive Health*, 11(1), 34-42.
- Mağden, P. (2012). *Kadının adı yok: Hayvan hakları ve feminizm üzerine yazılar*. Metis Yayınları.
- Masuda, M., Holmes, T.H. (1978). Life Events: Perceptions and Frequencies. *Psychosomatic Medicine*, 40, 236-261.
- Maşide Cöp, (2007). “Toplumsal Cinsiyet Algısı, Yaygın İnanışlar, Başa Çıkma Tarzı ve Şiddete Maruz Kalma Durumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Arel Üniversitesi.
- Mehrotra, C. M., & Wagner, L. G. (2011). Gender differences in coping with interpersonal stressors: A meta-analysis. *Journal of Traumatic Stress*, 24(1), 45-53. doi: 10.1002/jts.20610

- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı. (1998). Sayılarla kadına yönelik şiddet. İçinden Geleceğim Elimde. Kadın İncelemeler Dizisi 2. Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı Yayınları. İstanbul, 29-66.
- Moroskoski, M., Neto, F. C., Machado de Brito, F. A., Ferracioli, G. V., de Oliveira, N. N., Dutra, A. de C., Baldissera, V. D. A., & de Oliveira, R. R. (2022). Lethal violence against women in southern Brazil: Spatial analysis and associated factors. *Spatial and Spatio-Temporal Epidemiology*, 43, 100542. <https://doi.org/10.1016/j.sste.2022.100542>
- Noer, K. U., Chadajah, S., & Rudiati, E. (2021). There is no trustable data: The state and data accuracy of violence against women in Indonesia. *Heliyon*, 7(12), e08552. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e08552>
- Oakley, A. (1985). *Sex, Gender and Society*. England: Gower Publishing Company Limited.
- Özbay, Ö., & Akkaya, H. (2020). Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadelede yasal düzenlemeler ve etkililiği. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 22(39), 248-259.
- Özdemir, Ö. (2017). Kadınların iş hayatına atılımı ve şiddetle mücadeledeki rolü. *Journal of Management and Economics Research*, 2(2), 43-49.
- Özgüven, H. N., & Yıldırım, A. (2014). Kadına yönelik şiddet: başa çıkma tutumları ve yardım arama davranışları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 56-75.
- Özmutaf, N.M. (2006). Örgütlerde İnsan Kaynakları ve Stres: Ampirik Bir Yaklaşım. *E.Ü. Su Ürünleri Dergisi* 23 (1-2): 75-81.
- Page, A., İnce, M. (2008). Aile İçi Şiddet Konusunda Bir Derleme, *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(22), 85.
- Palancı, M. (2000). Algılanan Kontrol Düzeyine Bağlı Olarak Farklılaşan Stresle Başa Çıkma Davranışları. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Parsons, T. (1951). *The Social System*, Routledge Published, ABD.
- Petersen, R., & Moracco, K. E. (2015). Domestic violence and the workplace: Implications for occupational health nurses. *Workplace Health & Safety*, 63(5), 200-207.
- Polat, O. (2001). *Çocuk ve Şiddet*. İstanbul: Der Yayınları.
- Raviolo, M., et al. (2018). Women's trauma recovery following interpersonal violence: The role of self-help skills. *Journal of Interpersonal Violence*, 33(7), 1059-1078.
- Riger, S., & Gordon, M. T. (1981). The psychological consequences of sexual trauma. *Journal of Interpersonal Violence*, 10(4), 444-461.
- Sabit, S. (2019). Partneri Tarafından Şiddet Görmüş Kadınların Şiddet Algısı, Şiddete İlişkin Tutumları ve Kullandıkları Baş Etme Yöntemleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Ana Bilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul.

- Sahranavard, S., Akbari, B., & Sadegh Moghadam, L. (2018). The relationship between self-punishment and coping strategies with stress among students. *Journal of Nursing Education*, 6(6), 33-40.
- Sardinha, L., Maheu-Giroux, M., Stöckl, H., Meyer, S. R., & García-Moreno, C. (2022). Global, regional, and national prevalence estimates of physical or sexual, or both, intimate partner violence against women in 2018. *The Lancet*, 399(10327), 803-813. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(21\)02664-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)02664-7)
- Semaan, E., et al. (2017). Gender norms and gender role conflict/stress in relation to intimate partner violence among men who use drugs in Dar es Salaam, Tanzania. *Global Public Health*, 12(6), 765-780. doi: 10.1080/17441692.2016.1174726
- Shaffer, D. R. (2009). *Social and personality development* (6th ed.). Wadsworth: Cengage Learning.
- Söylemez, İ., & Şahin, N. H. (2019). The effect of social support on gender role attitudes among women. *Turkish Journal of Social Research*, 23(2), 27-40.
- Söylemez, Ş., & Uğurluoğlu, Ö. (2015). Kadına yönelik şiddetin nedenleri ve sonuçları: bir literatür taraması. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 17(26), 213-226.
- Subaşı, N., ve Akın, A. (2022). “Kadına Yönelik Şiddet; Nedenleri Ve Sonuçları”, https://kadder.org/wp-content/uploads/2021/02/kadina_yon_siddet-Prof.Dr_.AyseAkin-Dr.Nukhet-Subasi.pdf
- Şahin, N.H., Durak, A. (1995). Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği: Üniversite Öğrencileri için Uyarlanması. *Türk Psikologlar Dergisi*, 10 (34), 56-73.
- Şenol, D. Erdem, S. (2019). *Toplumsal cinsiyet, kültürel antropoloji*. Talas, M. Çatlı Ö. G.(edt) İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu. (1995). *Aile İçi Şiddetin Sebep ve Sonuçları*, Zet Neilsen Araştırma Şirketi, Ankara.
- Tabachnick, Barbara G. & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (Sixth Edition), Pearson Education, United States.
- Tekin, Üzeyir (2011). *Şiddet*. Ankara: Orient Yay. 1. Basım.
- Tjaden, P. & Thoennes, N. (2000). *Full Report of the Prevalence, Incidence, and Consequences of Violence Against Women: Findings from the National Violence Against Women Survey*. U.S. Department of Justice, National Institute of Justice and Centers for Disease Control and Prevention.
- Toscano, S. E., Kress, V. E., & Kuehl, R. A. (2019). The relationship between intimate partner violence and self-harm among women: A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 20(1), 46-59.
- Uluslararası Af Örgütü. (2004). *Hakları Gerçeğe Dönüştürmek*. Ankara: Uluslararası Af Örgütü Yayınları.
- Un (1993). *Declaration on the Elimination of Violence against Women*, https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocitycrimes/Doc.2_1_declaration%20elimination%20vaw.pdf

- Un Women. (2021). Glossary. Retrieved from <https://www.unwomen.org/-/media/headquarters/attachments/sections/library/publications/2021/un-women-glossary.pdf?la=en&vs=1649>
- Ünal, Gülseren. (2005). "Aile içi Şiddet, Aile ve Toplum" Yıl: 7 C.2 S.9 Ocak-Mart ISSN: 1303-0256. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/198147>, E(02.02.2017).
- Vatandaş, D., (2011). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. İstanbul, Journal of Sociological Studies, 0 (35), 29-56.
- WHO (Dünya Sağlık Örgütü). (2002). World Report on Violence and Health. Geneva.http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/wrvh1/en/ (Erişim Tarihi: 28 Aralık 2007).
- Who, (2013). Global and regional estimates of violence against women. Prevalence and health effects of intimate partner violence and non- partner sexual violence. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241564625>
- Who, (2015). "Definition and Typology of Violence." <http://www.who.int/violenceprevention/approach/definition/en>
- Who. (2011). Gender Mainstreaming for Health Managers: A Practical Approach. Women's Health Issues. (2013). Volume 23, Issue 3.
- World Health Organization (2002). World Report on Violence and Health. Geneva: WHO.http://www5.who.int/violence_injury_prevention/download.cfm?id=000000582
- World Health Organization. (2002). World Report On Violence And Health.
- Yalçın, Ş., Özer, Ö., & Altıntaş, E. (2018). Üniversite öğrencilerinde cinsiyet algısı, öznel iyi oluş, özsaygı ve yalnızlık [Gender perception, subjective well-being, self-esteem, and loneliness in university students]. Anadolu Psikiyatri Dergisi, 19(1), 39-46.
- Yavuzer, Y. (2016). Kadınların şiddetle başa çıkma tutumları ve bunu etkileyen faktörler. Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences, 36(2), 101-109.
- Yıldız, E. A., Öztürk, H. E., & Yıldız, M. A. (2018). Domestic violence, coping strategies, and irrational beliefs in Turkish women. Journal of Family Violence, 33(6), 383-393.
- Yu, Y., Li, M., & Tang, Q. (2019). The effects of coping strategies on the mental health of war veterans: A cross-sectional study. Medicine, 98(7), e14535.
- Zastrow, C. (2013). Sosyal Hizmete Giriş. Ankara: Nika Yayınevi.

Ekler

Ek-1: Bilgilendirilmiş Onam Formu

AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

Araştırma Bilgilendirme ve Onam Formu

Bu çalışma Dr. Öğr. Üyesi Yunus YÜCEL danışmanlığında Topkapı Üniversitesi Psikoloji yüksek Lisans programında eğitim görmekte olan Ayşegül Yılmaz tarafından yürütülmektedir. Bu çalışmada kadınların eş şiddetine ilişkin tutumlarının toplumsal cinsiyet algı düzeyi ve başa çıkma becerileri ile ilişkisi üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Bu çalışma 18 yaş üstü erişkin evli erkek ve kadın katılımcılar ile yürütülecektir. Çalışmada Sizden herhangi bir isim ve soy isim talep edilmeyecek olup verdiğiniz yanıtlar kişisel bir değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır. Sorular gönüllülük esasına bağlıdır. Çalışmaya katılımı en başta reddedebilir veya çalışmanın herhangi bir aşamasında geri çekilebilirsiniz. İçtenlikle soruları cevaplamanız önem arz etmektedir.

Katılımınız için şimdiden teşekkür ederim.

Ayşegül YILMAZ

Yukarıda bilgileri verilen bilimsel çalışma hakkında detaylı bilgi aldım. Kendi rızam ile bu çalışmaya katılmayı onaylıyorum.

ONAYLIYORUM

Ek-2: Kadına Yönelik Eş Şiddet Ölçeği Formu

Öğrenim gördüğüm Muğla Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı bünyesinde ,kadına yönelik eş şiddeti ile ilgili bir araştırma yapmaktayım. Bu bilgiler yalnızca araştırmada kullanılacak, başka bir amaçla kullanılmayacak ve verdiğiniz bilgiler gizli kalacaktır. Gizliliğin sağlanması amacıyla isim ve soyisim yazılmayacaktır. Alınan bu bilgiler kişiler bazında değerlendirilmeyecek olup genel verilere ulaşmak için kullanılacaktır.

Araştırmacılar;

Tuğba DENİZ
Muğla Üniversitesi
PDR Y.Lisans Öğrencisi

Prof. Dr. A. Rezan ÇEÇEN EROĞUL
Muğla Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Fakültesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Abd

Lütfen aşağıdaki ifadeleri okuyunuz ve cevaplarınız için ifadelerin karşısında buharın sizi ilgilendiren kutucuğa (X) işaretliyorsunuz.

Verdiğiniz bilgiler için şimdiden teşekkür ediyorum.

Yaşınız:

Eğitim Durumunuz: İlkokul Mezunu () Ortaokul Mezunu () Lise Mezunu () Üniversite Mezunu ()

Çalışıyor musunuz?: Evet () Hayır () Çalışıyorsanız mesleğiniz:

Çocuğunuz var mı? Evet () Hayır () Kaç çocuğunuz var?

Evinizin Geliri: Yok () 0-500 TL () 500-1000 TL () 1000-1500 TL () 1500-2000 TL ()
2000 TL ve üstü ()

	HİÇ Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Kararsızım	Çok Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1- Kocam beni sürekli eleştirir.					
2-İstemediğim halle cinsel ilişkiye zorlar.					
3-Kocam bana bağırır.					
4- Ailemle görüşmemi engeller					
5-Başkalarının yanında küçük düşürür.					
6-Kötü (yetersiz) bir eş olduğumu söyler.					
7-İhtiyaçlarım için para vermez.					
8-Vücudunda iz (morluk, şişlik) bırakacak şekilde döver.					
9-Boşanmam durumunda çocuklarımla görüştürmemekle tehdit eder.					
10-Boşanmam durumunda öldürmekle tehdit eder.					
	HİÇ	Biraz	Kararsızım	Çok	Tamamen

	Katılmıyorum	Katılıyorum		Katılıyorum	Katılıyorum
11-Bana hakaret eder.					
12-Kocamın bana uyguladığı şiddeti anne - babam veya kardeşlerimle paylaşırım.					
13-Kocam bana küfreder.					
14-Ev dışında çalışmama izin vermez.					
15-Şiddete uğradığımda kadın sığınma evlerine gidebilirim başvurabilirim.					
16-Şiddete uğradığımda devletten koruma istemeyi düşünürüm.					
17-Kocamın bana uyguladığı şiddeti kimseye söyleyemem.					
18-Şiddete uğradığımda sessiz kalırım, içime atarım.					
19- Dayakla tehdit eder.					
20-Erkektir, döver de sever de.					
21-Erkek gerekli durumda kadına şiddet uygulayabilir.					
22-Dayakta bir keramet vardır.					
23-Kızını ya da karısını dövmeyen dizini döver					
24. Kocam beni sürekli ihmal eder.					
25. Kocam beni bilgisizlik ve görgüsüzlükle suçlar.					
26. Kocam eve ya da bana harcadığı parayı başıma kallar.					
27. Beni yerli bir eş almakla tehdit ve rencide eder.					
28.İyi bir kadın, iyi bir eş kocası tarafından aldatılmamak için eşi her istediğinde cinsel ilişkiye girme lîdir.					
29.Evde yaşananlar evde kalmalı diye düşünürüm.					

Ek-3: Başa Çıkma Tutumları Ölçeği

		Asla Böyle Yapmam	Çok Az Böyle Yaparım	Böyle Yaparım	Çoğunlukla Böyle
1	Duygularımı ifade etmek için zaman ayırırım.	1	2	3	4
2	Duygularımı - hislerimi açığa vurmaya çalışırım.	1	2	3	4
3	Duygularımı başkalarıyla tartışırım.	1	2	3	4
4	Arkadaşlarımdan veya akrabalarımın duygusal destek almaya çalışırım.	1	2	3	4
7	Bütün gücümle yaptığım işe yoğunlaşıyorum.	1	2	3	4
8	Problemi çözmek için farklı yolları denerim.	1	2	3	4
9	Problemin üstesinden gelebilmek için hemen harekete geçerim.	1	2	3	4
10	Bir şeyler yapacağım zaman adım adım ilerlerim.	1	2	3	4
13	Yaptığım işe başka şeylerin engel olmasını önlemek için yoğun çaba harcarım.	1	2	3	4
14	Her durumda iyimser olmaya çalışırım.	1	2	3	4
15	Her ne üzerinde çalışırsam çalışayım olumlu duygularla yola çıkarım.	1	2	3	4
16	Bir şeyler kötü gözükse bile yaptığım işe olumlu bakmaya devam ederim.	1	2	3	4
19	Bir şeyi daha olumlu göstermek için onu başka bir açıdan görmeye çalışırım.	1	2	3	4
20	Önemsediğim başka bir şeyler bulmaya çalışırım.	1	2	3	4
21	Kendime “bu durumun gerçek olmadığını” söylerim.	1	2	3	4
22	Ortaya çıkan durum gerçekten olmamış gibi davranırım.	1	2	3	4
25	Başıma gelen bir işle ilgili başkalarını veya başka bir şeyi suçlarım.	1	2	3	4
26	Her şeyi unutmaya çalışırım.	1	2	3	4
27	Kendimi suçlarım.	1	2	3	4
28	Problemin kaynağı olarak kendimi görürüm.	1	2	3	4
31	Bir problemi takıntı yapıp tekrar tekrar onu yaşarım.	1	2	3	4
32	Problemimi sürekli kara kara düşünürüm.	1	2	3	4

Ek-4: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği

Aşağıda yer alan ifadelere ne derece katıldığınızı “**Kesinlikle katılmıyorum**”, “**Kısmen katılmıyorum**”, “**Kararsızım**”, “**Kısmen katılıyorum**”, “**Kesinlikle katılıyorum**” seçeneklerinden birini (x) işareti ile belirtiniz. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

		Tamamen katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1.	Evlilik, kadının çalışmasına engel olmaz.	()	()	()	()	()
2.	Kadın sadece ailesinin ekonomik sıkıntısı varsa çalışmalıdır	()	()	()	()	()
3.	Çalışan kadın da çocuklarına yeterince zaman ayırabilir.	()	()	()	()	()
4.	Kadınlar anne olduktan sonra çalışmamalıdır.	()	()	()	()	()
5.	Kadın siyasetçiler de başarılı olabilir.	()	()	()	()	()
6.	Kadınlar evlendikten sonra çalışmamalıdır.	()	()	()	()	()
7.	Çalışma hayatı kadının ev işlerini aksatmasına neden olmaz.	()	()	()	()	()
8.	Çalışan bir kadın hayattan daha çok zevk alır.	()	()	()	()	()
9.	Kadınlar erkekler tarafından her zaman korunmalıdır.	()	()	()	()	()
10.	Kocasını izin vermiyorsa kadın çalışmamalıdır.	()	()	()	()	()
11.	Kadınlar yönetici olabilir.	()	()	()	()	()
12.	Çalışan bir kadın kazandığı geliri eşine vermelidir.	()	()	()	()	()
13.	Çalışan bir kadın çocuklarına daha iyi anne olur.	()	()	()	()	()
14.	Erkekler de çamaşır bulaşık gibi ev işlerini yapmalıdır.	()	()	()	()	()

		Tamamen katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
15.	Kocasız kadın sahipsiz eve benzer.	()	()	()	()	()
16.	Bir ailenin gelirini erkekler sağlamalıdır.	()	()	()	()	()
17.	Kadınlar kendi başına ticarethane gibi yerler (kafe, market, emlakçı gibi) açmamalıdır.	()	()	()	()	()
18.	Kadınların birinci görevi ev işlerini üstlenmektir.	()	()	()	()	()
19.	Bir kadın kocasından fazla para kazanmamalıdır.	()	()	()	()	()
20.	Erkek her zaman evin reisi olmalıdır.	()	()	()	()	()
21.	Toplumun liderliği genellikle erkeklerin elinde olmalıdır.	()	()	()	()	()
22.	Kız çocuklarına da erkek çocuklar kadar özgürlük verilmelidir.	()	()	()	()	()
23.	Bir kadın kendi haklarına sahip olabilmesi için gerekirse kocasına karşı çıkabilmelidir.	()	()	()	()	()
24.	Kadın kocasından yaş olarak daha küçük olmalıdır.	()	()	()	()	()
25.	Ailedeki önemli kararları erkekler vermelidir.	()	()	()	()	()

Ek-5: Etik Kurul Onay Raporu

T.C.
İSTANBUL TOPKAPI ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜK

Sayı : E-31675095-100-2200005045
Konu : Etik Kurul Raporu (Ayşegül
YILMAZ)

25.05.2022

Sayın Araştırmacı Ayşegül YILMAZ

"Kadınların Eş Şiddetine İlişkin Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyi ve Başa Çıkma Becerileri ile İlişkisi" konulu çalışmanız 23.05.2022 tarih 2022/04 sayılı Akademik Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunda görüşülmüş olup; Akademik Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu üyelerinin değerlendirmesi sonucunda söz konusu çalışmanın etik ilkelere uygun olduğuna karar verilmiştir.

Prof. Dr. Barış BULUNMAZ
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 871CAEE

Doğrulama Adresi: <https://ebys.ayvansaray.edu.tr/BelgeDogrulama>

Ayvansaray Caddesi, No:45, 34087, Balat - İstanbul
Tel: 4447696 Faks: +90 212 6214503
E-Posta: info@ayvansaray.edu.tr Elektronik Ağ: www.ayvansaray.edu.tr
Kep Adresi: istanbultopkapiuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi: İpek FURTUN
Yazı İşleri Uzmanı
Tel: 4447696 Dahili: 508

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Ayşegül YILMAZ

Eğitim Bilgileri:

Lisans Eğitimi: Felsefe Lisans, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Mezun (2015)

Ön Lisans Eğitimi: Çocuk Gelişimi, Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Mezun (2019)

Yüksek Lisans Eğitimi: Psikoloji, Yüksek Lisans (Tezli), Öğrenci

Akademik Çalışma ve Yayınlar:

Yılmaz S., Yılmaz A. Veli Yaklaşımlarının Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Algısı ve Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişki, EJOSAT Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi, cilt.34, ss.720-723,2022 (Hakemli Dergi)

Yılmaz S., Yılmaz A. Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeyleriyle Veli Tutumlarının İlişkisi, ICAENS 2022, Konya, Türkiye, 10 -13Mart2022, ss.1-2